

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ ANA BİLİM DALI

**İLKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN
PERFORMANSINI ETKİLEYEN VELİ
ETKİNLİKLERİ
(TUZLA ÖRNEĞİ)**

Yüksek Lisans Tezi

İbrahim AYDEMİR

İstanbul- 2008

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ ANA BİLİM DALI

**İLKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN
PERFORMANSINI ETKİLEYEN VELİ
ETKİNLİKLERİ
(TUZLA ÖRNEĞİ)**

Yüksek Lisans Tezi

İbrahim AYDEMİR

Danışman: Yard. Doç. Dr. Hamiyet SAYAN

İstanbul- 2008

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ
ANA BİLİM DALI

İbrahim AYDEMİR tarafından hazırlanan “İlköğretimde Öğrenci ve Öğretmenin Performansını Etkileyen Veli Etkinlikleri” başlıklı bu çalışma 03/03/ 2008 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

ONAY

Jüri:

İmzalar

Danışman: Yard. Doç. Dr Hamiyet SAYAN

.....

Üye : Doç. Dr. Esra MACAROĞLU

.....

Üye: Dr. Mustafa FARSAKOĞLU

.....

Yüksek lisans tezi onay tarihi: 03/03/2008

ÖNSÖZ

Çocukların yetişmesinde ve gelişmesinde okullar kadar ailenin de etkili olduğu yapılan araştırmalar göstermektedir. Aileler çocuklarının ders etkinliklerinde yardımcı olmaya çalıştıkları gözlenmektedir. Yardımları olumlu gelişme sağlarken, bazı olumsuzluklara da neden olmaktadır. Ailelerin, öğrencinin ders etkinliklerinde nasıl yardımcı oldukları, yardımlarının öğrenciyi ve öğretmenin performansını nasıl etkilediklerini belirlemek amacıyla bu konu tez konusu olarak seçilmiştir.

Birinci bölümde araştırmanın problemi ortaya konulduktan sonra; amacı, önemi, denenceler, sınırlılıkları, ilgili çalışmalar ve tanımlara yer verildi. İkinci bölümde ise; ilgili kaynaklar taraması yapıldı. Üçüncü bölümde; araştırmanın yöntemi, evreni, örnekleme, veri toplama teknikleri ve verilerin analizi ele alındı. Dördüncü bölümde; velinin yaptığı etkinliklerin ne düzeyde olduğu, öğrencilerin ve öğretmenlerin performansına etkisi tespit edilmeye ve Performansa etki eden sebepleri ortaya konmaya çalışıldı. Beşinci bölümde; sonuç ve önerilere yer verildi.

Tez çalışmasının oluşumundan bitimine kadar, her türlü desteğini, güler yüzünü, hoşgörüsünü, akademik tecrübesini benimle paylaşan değerli danışmanım Yard. Doç. Dr. Hamiyet SAYAN' a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Mart , 2008

İbrahim AYDEMİR

ÖZET

İlköğretimde Öğretmen ve Öğrenci Performansını Etkileyen Veli Etkinlikleri (Tuzla Örneği)

Aile, çocuğun eğitime başladığı ve sosyalleştiği kurumdur. Daha sonra sosyalleşme ve bilgi aktarma işlevini eğitim kurumu üstlenir. Çocuk eğitim kurumuna geçtiği zaman, kurumlar arası etkileşim ortaya çıkar. Bu ilişki esnasında, aile tüm yükü okula yüklememelidir. Eğitimde görülen problemlerin ortadan kaldırılması için eğitim öğretim çalışmalarında okullarla birlikte çevrenin ve ailenin de katkıda bulunması zorunlu olmaktadır. Çocuğuyla iletişime devam etmeli, okulla öğrenci arasında köprü olmalıdır. Karşılaşılan güçlüklerde veli, öğretmenine ve çocuğuna destek olmalıdır. Velinin öğrenci ve öğretmenin performansını nasıl artırabileceğini bulabilmek için bu araştırma yapılmıştır.

Araştırmanın veri toplama araçları için uzman kişilerden yararlanılıp, literatür taraması yapıldı ve benzer çalışmalar incelenerek sorular hazırlandı.

Araştırmada 288 veliye ulaşılmış yaptıkları etkinlikler ve etkinliklerin ne düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Araştırma 300 öğrenci ve 30 öğretmene uygulanıp veli etkinliklerinin performanslarına nasıl katkısı olabileceği araştırılmıştır. Deneklere uygulanan anketlerden elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS istatistik programı kullanılmıştır. Anketten elde edilen veriler, frekans analizi ile analiz edilmiştir. Cinsiyet değişkeni için t – testi çözümlenmesi yapılmıştır. Kıdem yılı, mezuniyet durumu, Çocuk sayısı ile ilgili grup değişkenleri arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans (ANOVA) analizi kullanılmıştır. Yapılan tüm istatistiksel çalışmalarda anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir.

Araştırmada velilerin; çocuğun öğretmeni, dersleri, iletişimi ve çevresi ile olan etkinliklere katıldıkları görülmektedir. Ailelerin bu tür etkinliklere

katılımlarının öğrenci ve öğretmenin performansına etkili olduğu görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Performans, Etkinlik, Veli, Öğrenci, Öğretmen

ABSTRACT

Parent-activities in the primary school level that influence both the teacher's and the students' performance. (Case from Tuzla)

Family is the institution in which the child begins to his education, and gets socialized. Afterwards, educational institutions take on the function to socialize and to transfer knowledge. When the child gets into such institution there emerges an interaction between the family and the school. During this relationship, families should not lay the whole load on the schools. To clear away the problems faced in education, it is required that the environment and the families, as well as the schools, contribute in the course of education and instruction. They should continue the communication with the student and be a bridge between him/her and the school. A parent should provide the teacher and his/her child with support through any difficulties experienced. So, this study was done to find out ways how parents can increase the student's and the teacher's performance.

For the instruments to gather data; relevant experts were benefited from, relevant literature was reviewed, and some questions were prepared by examining similar researches.

288 parents were involved in the survey; their activities and the level/quality of their practices were evaluated. The study was applied to 300 students and 30 teachers, and it was examined that how parent activities can add to their performance. In the analysis of the data gathered from the questionnaires, SPSS statistics program was used. The data were analyzed through frequency-analysis. For the variable 'gender', a T-test type analysis was carried out. In order to find out if there were any differences between the group-variables with respect to in-service duration, graduation status of the teachers and the number of children, one-way variance analysis (ANOVA) was performed. In all the statistical studies completed, significance level was considered 0,05.

In the research, it was revealed that parents take share in interactions and activities related to the student's teacher, his/her courses, the communication with their child and environment. By the study was observed the influence of their commitment to such activities. That is, parents' involvement to mentioned activities improves both the student's and the teacher's performance.

Key words: Performance, Activity, Parent, Student, Teacher.

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	i
Özet.....	ii
Abstract.....	iv
İçindekiler.....	vi
Tablolar Listesi	ix
Kısaltmalar	xii
BÖLÜM I: GİRİŞ	1
1.1. Problem.....	1
1.2. Amaç.....	2
1.3. Önem	2
1.4. Sayıtlar.....	3
1.5. Sınırlılıklar.....	4
1.6. Tanımlar.....	4
BÖLÜM II: İLGİLİ LİTERATÜR	5
2.1. Performans	5
2.2. Veli-Öğretmen İlişkileri	7
2.3. Veli-Öğrenci İlişkileri.....	15
2.3.1. Ev Ödevleri	15
2.3.2. Ana- Baba Tutumları	19
2.3.2.1. Baskılı Ve Otoriter Tutum	19
2.3.2.2. Gevşek Tutum	20
2.3.2.3. Dengesiz Ve Kararsız Tutum.....	20
2.3.2.4. Koruyucu Tutum.....	20
2.3.2.5. İlgisiz Ve Kayıtsız Tutum.....	21
2.3.2.6. Güven Verici, Destekleyici Ve Hoşgörülü Tutum.....	21
2.4. Ödül	22
2.5. Ceza	21
2.5.1. Fiziksel Ceza	26
2.6. Okul Çevre İlişkileri	27
2.7. İlgili Araştırmalar	29

BÖLÜM III: ARAŞTIRMA.....	34
3.1.Araştırma Yöntemi.....	34
3.2. Evren Ve Örneklem.....	34
3.3. Verilerin Toplanması.....	35
3.4. Verilerin Çözümlemesi.....	36
BÖLÜM IV: BULGULAR VE YORUMLAR	37
4.1.Kişisel Durum İle İlgili Bulgular.....	37
4.1.1. Velilerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular.....	37
4.1.2. Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular.....	40
4.1.3. Öğrencilerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular.....	41
4.1.4.Veli Etkinliklerinin, Öğretmen Ve Öğrenci Performansına Etkisi	42
4.1.5.Veli Etkinliklerinin, Bağımsız Değişkenlere İlişkin Bulgular.....	44
4.1.5.1 Veli Etkinliklerinin, Öğrenci Cinsiyetine Göre Performansa Etkisi.....	44
4.1.5.2.Veli Etkinliklerinin, Öğretmene Ait Bağımsız Değişkenlerle Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular.....	45
4.1.5.2.1.Veli Etkinliklerinin, Öğretmen Cinsiyetine Göre Performansa Etkisi...	46
4.1.5.2.2. Veli Etkinliklerinin, Öğretmen Mezuniyetine Göre Performansa Etkisi	47
4.1.5.2.3. Veli Etkinliklerinin, Öğretmen Çalışma Yılına Göre Performansa Etkisi	48
4.1.5.3.Veli Etkinliklerinin, Velilere Ait Bağımsız Değişkenlerle Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular.....	49
4.1.5.3.1. Veli Etkinliklerinde, Velilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı ...	49
4.1.5.3.2.Veli Etkinliklerinde, Velilerin Yaş Değişkenine Göre Dağılımı	50
4.1.5.3.3.Veli Etkinliklerinde, Velilerin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Dağılımı	54
4.1.5.3.4. Veli Etkinliklerinde, Bayan Velilerin Mezuniyeti Değişkenine Göre Dağılımı	59
4.1.5.3.5. Veli Etkinliklerinde, Erkek Velilerin Mezuniyeti Değişkenine Göre Dağılımı	60
4.1.5.3.6. Veli Etkinliklerinde, Velinin Gelir Düzeyleri Değişkenine Göre Dağılımı	62

4.1.6. Veli Etkinliklerinin, Öğretmen-Öğrenci Performans İlişkisi	64
BÖLÜM V:SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	65
5.1.Sonuç ve Tartışma.....	65
5.1.1 Kişisel Durum İle İlgili Bilgi Sonuçları	65
5.1.1. Velilerin Kişisel Durum İle İlgili Bilgi Sonuçları	65
5.1.2. Öğretmenlerin Kişisel Durum İle İlgili Bilgi Sonuçları	66
5.1.3. Öğrencilerin Kişisel Durum İle İlgili Bilgi Sonuçları	66
5.1.4. Veli-Öğretmen Etkinlikleri İle İlgili Sonuçlar.....	67
5.1.5. Veli-Öğrenci Ders Etkinlikleri İle İlgili Sonuçlar	71
5.1.6. Veli-Öğrenci İletişim Etkinlikleri İle İlgili Sonuçlar	75
5.1.7. Veli-Çevre Etkinlikleri İle İlgili Sonuçlar	79
5.1.8. Veli Etkinliklerinin, Öğrenci ve Öğretmen Performansına Etkileri	82
5.2. Öneriler	83
5.2.1. Velilere Öneriler	83
5.2.1.1. Veli-Öğretmen Etkinlikleri İle İlgili Velilere Öneriler	83
5.2.1.2. Veli-Öğrenci Ders Etkinlikleri İle İlgili Velilere Öneriler	84
5.2.1.3. Veli-Öğrenci İletişimi Etkinlikleri İle İlgili Velilere Öneriler	85
5.2.1.4. Veli-Çevre Etkinlikleri İle İlgili Velilere Öneriler	86
5.2.2. İdareci Ve Öğretmenlere Öneriler	86
Kaynakça.....	87
EKLER	92
Ek-I Veli Anketi.....	
Ek-II Öğrenci Anketi	
Ek-III Öğretmen Anketi	
Ek-IV Anket İzin Dilekçeleri.....	

TABLULAR LİSTESİ

Tablo.1 Ev Ödevi Problemleri Kontrol Listesi	16
Tablo 2 Problemleri Kontrol Listesi	17
Tablo 3 Velilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı	37
Tablo 4 Velilerin Yaş Değişkenine Göre Dağılımı.....	38
Tablo 5 Velilerin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Dağılımı.....	38
Tablo 6 Annenin Mezuniyet Değişkenine Göre Dağılımı	39
Tablo 7 Babanın Mezuniyet Değişkenine Göre Dağılımı.....	39
Tablo 8 Velilerin Gelir Durumu Değişkenine Göre Dağılımı	40
Tablo 9 Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı.....	40
Tablo 10 Öğretmenlerin Çalışma Yılı Değişkenine Göre Dağılımı	41
Tablo 11 Öğretmenlerin Mezuniyet Değişkenine Göre Dağılımı	41
Tablo 12 Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı	42
Tablo 13 Veli-Öğretmen Etkinliklerinin, Öğretmen ve Öğrenci Performansına Etkisi	42
Tablo 14 Velinin, Ders Etkinliklerine Katılımının, Öğretmen ve Öğrenci Performansına Etkisi	43
Tablo 15 Veli - Öğrenci İletişimsel Etkinliklerinin, Öğretmen ve Öğrenci Performansına Etkisi	43
Tablo 16 Velinin Çevre Etkinliklerine Katılımının, Öğretmen ve Öğrenci Performansına Etkisi	44
Tablo 17 Veli Etkinliklerinin, Öğrencinin Cinsiyetine Göre Farklılıklarını Test Etmek İçin Yapılan t- Testi Sonuçları	44
Tablo 18 Veli Etkinliklerinin, Öğretmenlerin “Cinsiyet” Değişkenlerine Göre Farklılıklarını Test Etmek İçin Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	46
Tablo 19 Veli Etkinliklerinin, Öğretmenlerin “Mezuniyet” Değişkenine Göre Farklılıklarını Test Etmek İçin Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları	47
Tablo 20 Veli Etkinliklerinin, Öğretmenin “Çalışma Yılı” Değişkenlerine Göre Farklılıklarını Test Etmek İçin Yapılan Kruskal,Wallis Testi Sonuçları	48
Tablo 21 Veli Etkinliklerinin, “Velilerin cinsiyetlerine Göre Farklılıklarını Test Etmek İçin Yapılan t- Testi Sonuçları	49

Tablo 22 Velilerin Etkinliklerinin “Velilerin Yaş Durumlarına Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları	50
Tablo 23 Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerinin “Velilerin Yaş Durumlarına Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA)Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları ...	52
Tablo 24 Veli-Çevre Etkinliklerinin “Velilerin Yaş Durumlarına Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA)Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları.....	53
Tablo 25 Veli Etkinliklerinin “Velilerin Çocuk Sayısına Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları	54
Tablo 26 Veli-Öğretmen Etkinliklerinin “Velilerin Çocuk Sayılarına Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA)Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları	55
Tablo 27 Veli-Öğrenci Ders Etkinliklerinin “Velilerin Çocuk Sayılarına Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Puan Ortalamaları İçin Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA)Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları	56
Tablo 28 Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerinin “Velilerin Çocuk Sayılarına Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Puan Ortalamaları İçin Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA)Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları	57
Tablo 29 Veli-Çevre Etkinliklerinin “Velilerin Çocuk Sayılarına Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA)Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları	58
Tablo 30 Veli Etkinliklerinin“Bayan Velilerin Mezuniyetlerine Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları	59

Tablo 31 Veli Etkinliklerinin “Erkek Velilerin Mezuniyetlere Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları	60
Tablo 32 Veli-Öğretmen Etkinliklerinin “Erkek Velilerin Mezuniyetlerine Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA)Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları	61
Tablo 33 Veli-Çevre Etkinliklerinin “Erkek Velilerin Mezuniyetlerine Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA)Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları.....	61
Tablo 34 Velilerin Etkinliklerinin “Velilerin Gelir Düzeylerine Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları	62
Tablo 35 Veli-Öğretmen Etkinliklerinin “Velilerin Gelir Düzeylerine Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA)Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları	63
Tablo 36 Veli Etkinliklerinin Öğretmen ve Öğrencilerin Performanslarına Göre Farklılıklarını Test Etmek İçin Yapılan t- Testi Sonuçları.....	64

KISALTMALAR

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

s. : sayfa

S. : sayı

N : Frekans

X : Ortalama

P : Anlamlılık Derecesi

F : Varyans

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, amacı, önemi, alt problemleri, sayıtları, sınırlılıkları ve tanımlar hakkında bilgi verilmiştir.

1.1. PROBLEM

İnsanların istekleri değiştikçe ve geliştikçe, her alanda değişim kaçınılmaz olmuştur. Gelişmenin ve değişimin de temelinde eğitim vardır. Eğitim ve öğretim de kendini sürekli yenilemektedir. Eğitim sistemimiz öğretmen merkezli eğitimden, öğrenci merkezli eğitime geçiş yapmıştır. Yenilenen program veliden beklentileri artırmıştır. Bu beklentiler ilköğretim kurumları sınıf rehberlik programında şöyle belirtilmiştir.

Veliden Beklentiler:

“Programda yer alan kazanımların kazandırılma sürecinde okul aile işbirliği kaçınılmazdır. Bu sebeple kazanımlara yönelik yaşantıların aile ortamında da sağlanması, takibinin yapılması ve aile desteği, programın etkililiğini artırmak için gereklidir.

Bu amaçla velilerden;

- 1.Öğrencilere kazandırılması istenen beceriler konusunda model olması,
- 2.Okul ile işbirliği yaparak öğrencinin takibi ve değerlendirilmesinde sınıf ve rehber öğretmenine destek sağlaması,
- 3.Okulda düzenlenen velilere yönelik çalışmalara katılması beklenir.” (www.meb.gov.tr)

Öğrencinin başarısında ailenin güçlü bir etken olduğu kabul edilmiştir. Ailenin eğitim ve öğretim etkinliklerine katıldıkları gözlenmektedir. Ailenin eğitim-öğretim etkinliklerine katılım düzeyleri nelerdir? Etkinliklere katılımları öğrenci ve öğretmenlerin performanslarını nasıl etkilemektedir?

Bu çalışma velinin eğitim-öğretim etkinliklerine katılımının öğrenci ve öğretmen performanslarına etkisinin olup olmadığını araştırma konusu olarak ele almıştır.

1.2. AMAÇ

Milli Eğitim Bakanlığı 2001-2005 Çalışma Programında "Okulda Performans Yönetimi Modeli" çalışması geliştirmiştir. Okulda Performans Yönetim Modeli'nde teftişin denetim fonksiyonunun performans değerlendirme biçimine dönüştürülmesi, değerlendirmenin çoklu veri kaynaklarına ve çoklu yöntemlere dayalı olarak gerçekleştirilmesi, etkili bir değerlendirme süreci ile bireylerin ve kurumun yeterliklerinin geliştirilmesi ve okuldaki değerlendirme sürecinin hızlı hale getirilmesi; Okulda; okul toplumunu oluşturan bireylerin tüm süreçlere katılımının sağlanarak performanslarının geliştirilmesi, memnuniyet düzeylerinin artırılarak okulların örgütsel gelişmelerinin desteklenmesi ve okulun kurumsal olarak da gelişimi öngörülmüştür. Eğitimde performans ölçülmesi ve sonuçlarının uzun vadeye yayılması, değerlendirmenin çoğu zaman göreceli olmasından dolayı çok zor bir iştir(M.E.V,2004,s.21).

Öğrencinin öğrenim işinin sadece okulla sınırlanmayacağı, ailenin de okula yardımcı olması gerekliliği gözlenmektedir.

Araştırmanın amacı ilköğretim okulu 5.sınıf öğrencilerinin okul faaliyetlerini yürütürken velilerin etkinliklere katılma düzeylerini belirlemektir. Ayrıca veli etkinliklerinin öğrenci ve öğretmen performanslarına etkisini tespit etmektir. İleride performans geliştirilmesi ile ilgili yapılacak çalışmalara katkı sağlamaktır.

1.3. ÖNEM

Okullardaki sınıf mevcutlarının kalabalık olması, öğrencinin ders hedeflerindeki davranış kazanım oranlarını düşürmektedir. Ayrıca bu durum fazla öğrenci ile uğraşmak zorunda kalan öğretmenin performansını olumsuz yönde etkilemektedir. Veliler bu olumsuz durumun etkisini azaltmak için, öğrenci merkezli eğitim programlarında hedeflenen okul ve çevre etkinliklerine en üst düzeyde katılmaları zorunludur. Öğrenci ve öğretmen performansını arttırabilmek

için velilerin ne tür etkinlikler yapması gerektiğini ön plana çıkardığı için bu araştırma önem kazanmaktadır.

Buna göre çalışmanın problem cümlesi şudur:

İlköğretim 5.sınıf düzeyinde öğrenci ve öğretmen performanslarını etkileyen veli etkinlikleri

Çalışmanın alt problemleri ise, şöyle sıralanabilir:

1.Velilerin; cinsiyet, yaş, çocuk sayısı ve eğitim seviyelerinin

etkinliklere katılım düzeyleri bakımından farklılık göstermekte midir?

2. Öğretmen performansları; mezuniyet, çalışma yılı ve cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

3. Öğrenci performansları, cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

4. Velinin; öğretmeni ile olan etkinliklere katılma düzeyi, öğrenci ve öğretmen performanslarına etkisi nedir?

5. Velinin; öğrencinin dersleri ile olan etkinliklere katılma düzeyi, öğrenci ve öğretmen performanslarına etkisi nedir?

6. Velinin; öğrenci ile olan iletişimi düzeyi, öğrenci ve öğretmen performanslarına etkisi nedir?

7. Velinin; çevre ile olan etkinliklere katılma düzeyi, öğrenci ve öğretmen performanslarına etkisi nedir?

1.4.SAYILTILAR

1-Öğretmen, öğrenci ve veliler veri toplama aracını doğru doldurmuşlardır.

2-Aldığımız örneklemin evreni temsil ettiği kabul edilmektedir.

1.5. SINIRLILIKLAR

Araştırma aşağıdaki esaslarla sınırlandırılmıştır.

1-Araştırma İstanbul ili, Tuzla ilçesinin ilköğretim okulları ile sınırlıdır.

2-Bu çalışma öğrenci, veli, öğretmen anketleri ve kaynakçada belirtilen literatür taraması ile sınırlıdır.

3-Performans değerlendirmesi öğretmen ve öğrenci görüşleri ile sınırlıdır.

1.6.TANIMLAR

İlköğretim: 6–14 yaşındaki kız, erkek bütün vatandaşlara zorunlu olan ve Türk Milli Eğitim'inin genel amaçları doğrultusunda yetişmelerine olanak sağlayan eğitim öğretimdir.

Performans: Bir işin üstesinden gelmek, bir kimsenin kendisine düşen görevi etkin biçimde tamamlaması iken, işlevsel açıdan ele alındığında, görev ve kişi ile ilgili olup, görevin gereği olarak önceden belirlenen ölçüleri karşılayacak biçimde, görevin yerine getirilmesi ve amacın gerçekleşmesi oranıdır.

Veli Etkinlikleri (Veli Katılımı): Velilerin, evdeki çocuk yetiştirme uygulamalarından okulda yapılan etkinliklere katılımına kadar her şeyi içeren geniş ve bütün bir ifadedir. Çocuk yetiştirme, çocuğu besleme, büyütme ve onunla ilgilenme yanında, özellikle çocuğun okuldaki başarısı ile de ilgilenmedir. Bu velinin okuldaki spor yarışmalarına, veli-öğretmen toplantılarına ve kısa dönemli veli eğitimi kurslarına kadar olan her etkinliği kapsar (Tutkun, Köksal, 2002,s.221).

BÖLÜM II

İLGİLİ LİTERATÜR

2.1.Performans

Performans ve performans değerlendirme olarak ele alınan kavramlar, çeşitli kaynaklarda başarı ve başarı değerlendirme şeklinde kullanılmaktadır. Sözlük anlamı olarak performans, bir işin üstesinden gelmek, bir kimsenin kendisine düşen görevi etkin biçimde tamamlaması iken, işlevsel açıdan ele alındığında, görev ve kişi ile ilgili olup, görevin gereği olarak önceden belirlenen ölçüleri karşılayacak biçimde, görevin yerine getirilmesi ve amacın gerçekleşmesi oranıdır. Performans: Belirlenen şartlara göre bir işin yerine getirilmesi ya da işi gerçekleştiren kişinin davranış biçimidir.

Performans Yönetimi: İş görenlerin örgütsel amaçları gerçekleştirmedeki başarı derecesini belirleme, performans geliştirme, danışmanlık ve yetiştirme konusunda örgütün güçlü ve zayıf yönlerini saptama(Çelik,2000,s.83)

Performans değerlendirme konusunda yapılan çalışmalara bakıldığında bu kavramın, performans yönetimi sisteminin bir parçası olduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda performans yönetimi, örgütü istenen amaçlara yönlendirmek amacıyla örgütün mevcut ve geleceğe ilişkin durumları hakkında bilgi toplama ve performansın sürekli gelişimini sağlayacak düzenlemeleri başlatma ve sürdürme görevlerini yüklenen bir yönetim süreci olarak tanımlanmaktadır.

Eğitim sisteminde performans değerlendirme ya da ölçme denildiğinde ilk akla gelen öğretmen, öğrenci ve yöneticilerin değerlendirilmesi ve ölçülmesidir. Ancak bunların dışında fiziki ve teknik donanımın ve ailelerin performansının ölçülmesi de sistemde çok önemli bir yer tutmaktadır. Eğitim örgütlerinde bir performans yönetim sisteminin geliştirilmesi, oldukça bireysel bir süreçtir çünkü bu, okulun stratejik ve çalışma planına dayanmaktadır(M.E.V,2004,s.50).

Milli Eğitim Bakanlığı 2001-2005 Çalışma Programında "Okulda Performans Yönetimi Modeli" çalışması geliştirmiştir. Okulda Performans Yönetim Modeli'nde teftişin denetim fonksiyonunun performans değerlendirme biçimine dönüştürülmesi, değerlendirmenin çoklu veri kaynaklarına ve çoklu yöntemlere dayalı olarak gerçekleştirilmesi, etkili bir değerlendirme süreci ile bireylerin ve kurumun yeterliklerinin geliştirilmesi ve okuldaki değerlendirme sürecinin hızlı hale getirilmesi; Okulda; okul toplumunu oluşturan bireylerin tüm süreçlere katılımının sağlanarak performanslarının geliştirilmesi, memnuniyet düzeylerinin artırılarak okulların örgütsel gelişimlerinin desteklenmesi ve okulun kurumsal olarak da gelişimi öngörülmüştür.

Eğitimde performans ölçülmesi ve sonuçlarının uzun vadeye yayılması, değerlendirmenin çoğu zaman göreceli olmasından dolayı çok zor bir iştir(M.E.V,2004,s.21)

Herhangi bir eğitim kurumunda, verimlilik, etkililik ve yeterlilikten söz edilebiliyorsa, o örgütün performans yönetiminin oldukça başarılı olduğu ileri sürülebilir. Okulun performans standartları, okuldaki öğretmenler, öğrenciler ve veliler tarafından belirlenmelidir.

Okulun öğretim performansını yükseltmeye olanak sağlayan sistemler kurulmalı ve geliştirilmelidir. Sistem bütünlüğü içerisinde, yönetimin iyi bir çalışma ortamı sağlaması, planlama, yöneltme, örgüt yapısı ve etkin bir iletişim içinde öğretim kalitesi yükseltilmelidir(Cemaloğlu,2002,s.153-154).

Öğretmenler, okulda alınan kararlara katılmalı, okul yönetimine yardım ve destekte bulunmalıdır. Böylece katılımı birlikte, bireysel performans düzeyinde de artış, olabilir.

Mevcut okul sisteminde genelde tüm yönetim süreçlerinde devletin önemli rolü vardır. Bu rolün ailelere ve okulla ilgili paydaşlara dağıtılması çok önemlidir. Öğrencilere, ailelere ve topluma karşı olan sorumluluğunu göstermek için okullar,

aile birlikleri ve öğretmen örgütleri ile işbirliği yapmalı ve mevcut okul uygulamalarına destek sağlamaları için ailelerin katılımını teşvik etmelidir. Bununla birlikte ailelerin okuldan tatminine ilişkin sürekli bilgi toplanmalıdır (M.E.B,2005,s.94).

2.2. Veli-Öğretmen İlişkileri

Öğrencinin başarısında veli-öğretmen ilişkileri çok önemlidir. Velinin çocuğun öğretmeni ile olan ilişkileri hem öğretmenin hem de öğrencinin performansını etkilemektedir. Çünkü veli öğretmen ve öğrenci arasında adeta köprü vazifesi görmektedir. Öğretmenin beklentilerini toplantılarda öğrenmektedir. Öğrencinin isteklerini de bilmektedir. Veli öğretmen ilişkilerinde Ertuğrul öğretmenlere aşağıdaki tavsiyelerde bulunmaktadır.

“Öğrenci velileriyle düzenli ve sağlıklı ilişkiler kurmak için şu noktalara dikkat etmek gerekir:

- 1.Öncelikli her öğrenci velisini tanıyın ve her öğrenci evini ziyaret edip, ailenin şartlarını yakından görün. Bu ziyaretleri düzenli aralıkla yılda en az iki kez yapmaya çalışın. Çünkü öğrencinin, öğrenim sürecinde bu ziyaretlerdeki değerlendirmeler önemli rol oynayacaktır.
- 2.Öğrenci velilerinin sık sık sizlerle gelip görüşmeleri için onları teşvik ve ikna edin.
- 3.Veliyi yalnızca çocuğuyla ilgili konuları görüşmek için okula çağırın. Okula yardım konusu ve para isteme gibi teklifleriniz olursa, okula gelmek istemezler. Buna hasiyetle dikkat edin.
4. Çocukları okulda kuralları bozdukları ve ceza aldıkları zaman, veliler öğretmenin karşısında direnip, bunun hesabını sormak isterler. Bazen bu karşılaşma üzücü bir şekilde bitebilir. Öğretmenin şevki ve onurunu zedeleyebilir.Bunun önüne geçmek için, öğrenci velisini çağırın ve onu bilgilendirin.

5.Çocuklara verilen ev çalışmaları, çoğu kez anne-baba veya büyük kardeş tarafından yapılır. Bu yanlış davranışın önüne geçmek için, dikkatli olmalısınız. Çünkü bu davranış öğrencinin öğrenim sürecini etkileyecektir.

6. Öğrenci velilerinden ve çevredeki insanlardan, karşılıksız bir şey kabul etmeyin. Öğrencilerin gönlünü kırmamak için mütevazı hediyelerini alın ve onları onure edin. Ancak, diğer kesimlerden karşılıksız kabul ettiğiniz her şey, bir gün aleyhinizde, resmi veya gayr-i resmi olarak karşınıza çıkar.

7. Bayramlarda ve diğer özel günlerde, velilerden, öğrencilerden ve diğer kimselerden size ulaşan; mektup, tebrik, telefon ve kutlamaları karşılıksız bırakmayın, mutlaka cevap verin.

8. Öğrenci velileriyle daha yakından tanışmak için, piyes gecesini, şiir günü, başarı günü piknik gibi kaynaşma ve bütünleşmeye vesile olacak, bazı zeminler oluşturmaya çalışın.

9. Öğrenci velileriyle diyaloglarınızda, toplumun bazı hassasiyetlerini de göz önünde bulundurun. Fazlaca içli dışlı olup, bazı yanlış anlamalara da fırsat vermeyin. Her türlü ilişkilerinizde mutlaka bir mesafe ve seviye koyun(Ertuğrul,1999,s.91-92).

Öğretmenin öğrenci ev ziyaretlerini yapması da çok önemlidir. Bu tür ziyaretler öğrenci, öğretmen ve veli açısından birçok fayda sağlar. Karşılıklı sevgi saygı ve anlayışı iletir.

Döner, ev ziyareti yapan öğretmenin çocuk, öğretmen, veli açısından önemini şöyle sıralamıştır:

“Evine öğretmeni gelen çocuk;

- Öğretmenin kendisini sevdiğini düşünür.
- Arkadaşları arasında değer verildiğinin farkına varır.
- Ailesi tarafından öğretmenine kıymet verildiğini öğrenir.
- Evinde öğretmenine ikram etmenin mutluluğunu yaşar.

- Aile içinde bir rolünün olduğuna inanır.
- Okuluna karşı sevgisi artar.
- Öğretmenin evine gelmesi nedeniyle derslerine daha çok çalışır.
- Fark edilmenin sevincini yaşar.
- Daha derli toplu olmaya özen gösterir.

Öğretmen açısından;

- Öğrencinin çalışma ortamını görecektir. Gerekirse öğrencinin masasının yerini değiştirecektir.
- Öğrencinin seviyesinde ailenin rolünü öğrenektir.
- Aile içinde problem varsa öğrenci başarısına etkisini düşünerek yeni teknikler geliştirecektir.
- Ebeveynler için öğretmenin öğrencinin başarısı adına her çeşit düşüncelere duyarlı olabileceği mesajı verilir.
- Aile ve öğrenci arasında olabilecek problemlerin çözümünü sağlayacaktır.

Aile açısından;

- Aile öğretmeni ile tanışır. Öğrenci ile problem yaşandığında öğretmene bildirmede çekinme ortadan kalkar.
- Aile öğretmene güven duyar.
- Çocuklarıyla ilgili varsa özel problemleri konuşma fırsatı bulur.
- Ailenin öğretmene yakınlaşması, öğrenci açısından çalışmalarından kontrollü olmaya kendisini zorlar. Ailesini üzmesi halinde öğretmenine bildirileceği düşünülür.

- Aile ile öğrenci arasında anlaşma imzalanır(Döner,2004,s.153-154)”

Öğretmen ana baba görüşmeleri iyi planlandı ve düzenlendiğinde, karşılıklı güven ve gelişmiş ilişkilerle sonuçlanarak tüm ilgililer için yararlı olabilir. Görüşmenin aşağıdaki konularda öğretmene yardımcı olması beklenmektedir(Jeffrey,1987,akt: Bingöl,1999, s.19-20).

- 1.Ana babanın programa ilişkin beklenti ve izlenimlerini anlama,
- 2.Programın çocuk üzerindeki etkilerine ilişkin daha fazla anlayış kazanma,
- 3.Çocuk hakkımda ek bilgi edinme,
- 4.Ana babanın programa karşı anlayış ve desteğini özendirme,
- 5.Gelişmeyi güçlendirecek etkinlikler ve destekleyici görüşlerle birlikte çocuğun gelişme sürecini iletme,
- 6.Ana baba ile bir ilişki geliştirme.

Öğretmen ana baba görüşmesi hazırlık, uygulama ve izleme olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilmektedir. Görüşmenin başarısı bu aşamalarda yapılması gerekenlerin bilinmesi, benimsenmesi ve uygulanmasına bağlı olacaktır. Hazırlık sürecinde şunlar önerilmektedir(Deans, 1988, Akt: Bingöl, 1999,s.8).

1. Görüşme zamanının uygunluğunu sağlamak,
2. Öğretim tekniklerini gözleyebilmeleri için ana babanın sınıfa gelmesine izin vermek,
3. Aileyi ilgilendiren ev ödevlerini vermek,
4. Eve her ay sınıf projeleri ve yapılacak olan gezileri betimleyen bir mektup göndermek,
5. Üst sınıflarda, ana babaya ev ödevi beklentileri ve not verme ölçüsünü içeren bir kurs özeti vermek,

6. Eve düzenli olarak ana baba ve çocuk için ortak etkinliklerin betimlemelerini göndermek, zaman varsa önerilerini çocuğa göre bireyselleştirmek,

7. Çatışma olasılığı varsa, başka bir öğretmen, okul danışmasını ya da yönetmenin görüşmeye katılmasını sağlamak.

Olumlu ve verimli okul-aile ilişkileri oluşturmada en büyük sorumluluk öğretmenlere düşmektedir. Bu nedenle, birbirine bağlı olan küme öğretmenlerin, eğitsel oyunlar, belirli bir sorun üzerinde küçük küme çalışması, beyin fırtınası, uygulama araçlarının geliştirilmesi, yönlendirilmiş tepki, kendi kendini yönetim, rol alma ve rol oynama, bir diğeri yetiştirme, gösteriler, küme süreci teknikleri, daha geleneksel ya da yenilikçi diğer yenilikler gibi iletişim tekniklerinde yetişmeleri gerekli görülmektedir (Mcfee,1987,Akt: Bingöl, 1999,s.196).

Akkök (2000,s.251-252), ailelerin katılımının okul merkezli katılımlar ve ev merkezli katılımlar şeklinde iki açıdan ele alınabileceğini belirtirken ailelerle yapılan çalışmaları da birinci, ikinci ve üçüncü düzey çalışmalar olarak üç düzeyde ele almaktadır:

A. Aile katılımları

- Okul merkezli katılım;
- Aile-öğretmen konferans ve toplantılarına katılma,
- Öğretmenle yazılı iletişim içinde olma,
- Kütüphane, sınıf vb. yer ve akademik etkinliklerde gönüllü olma,
- Ailelerin proje ve ödevlere gönüllü yardımı,
- Okul-aile birliği ve benzeri organizasyonlara katılma,
- Ev merkezli katılım;
- Ebeveynlerin çocukları ile evde yapabilecekleri etkinlikler,
- Öğretmenin ev ziyaretleri

B.Ailelerle yapılan çalışma düzeyleri

Birinci düzey çalışmalar ailelere; okula ve sınıfa ilişkin genel bilgiler verilmesini, okul etkinliklerinin ailelere duyurulmasını kapsamaktadır. Bu etkinlikler ailelerin kendilerine ve okula güvenlerinin artmasına ve kendilerini okulla ilişkilerinde daha rahat hissetmelerine yardımcı olmaktadır. Bu düzey çalışmaları gerçekleştirmek için

aşağıdaki etkinlikler önerilebilir;

Haftalık bültenler,

Açık sınıf (ailelerin belli aralıklarla sınıfa, okula davet edilerek programlar ve yapılanlara ilişkin bilgi verilmesi, karşılıklı etkileşim içine girilmesi),

Okulun özel programlarına davet (tiyatro şöleni, sempozyum, seminer, vb.).

İkinci düzey çalışmalar daha çok sınıf düzeyinde, öğretmen ve aile arasında yürütülen çalışmalardır. Eğitim programlarına ilişkin amaçların, programların, ailelerden beklentilerin paylaşıldığı çalışmaları kapsamaktadır. Öğretmenlerin aileleri bilgilendirmesinin yanı sıra ailelerden de evdeki gözlemlerini, izlenimlerini, çocuğun gelişimine ilişkin değerlendirmelerini öğretmenlerle paylaşmaları istenir. Bu düzey çalışmaları gerçekleştirmek için aşağıdaki etkinlikler plâlanabilir;

Aile-öğretmen toplantıları,

Ev ziyaretleri,

Sınıf gazeteleri,

Panolar,

Telefonla iletişim,

İletişim defterleri,

Aylık eğitim programlarının ana hatlarıyla ailelere ulaştırılması,

Belli aralıklarla çocukların ve ailelerin gelişimlerine ve ihtiyaçlarına uygun bilgi ve broşürler hazırlama.

Üçüncü düzey çalışmalar, ailelerin aktif katılımını ön plâna çıkaran çalışmalardır.

Aileler sınıf içinde çeşitli çalışmalara aktif olarak katılırlar ve öğretmene bu yönde destek ve yardım sağlarlar. Aileler bu destekleri aşağıdaki biçimlerde verebilirler:

Sınıfta çeşitli etkinliklerde gönüllü olma,

Panoların hazırlanmasında yardım sağlama (materyal ve bilgi düzeyinde),

Meslekî gelişim etkinliklerinde yer alma,

Çeşitli sınıf etkinlikleri ve gezilerinde yer alma, yardım sağlama.

Aile/veli ile yapılan görüşmelerde görüşmenin yararlı geçmesi için öğretmenlerin uygulayabileceği bazı hususları şu şekilde sıralayabiliriz (Alıcıgüzel, 1999, 373; Aydın,2000,217).

Görüşmelere heyecanı giderici ve tanışmayı sağlayıcı birkaç cümlelik sohbetle başlayın.

Velinin görüşmek istemesinin nedenlerini öğrenin, endişe duyulan hususlar varsa bunları giderin, veliye güven verin. Onların sorunlarını içtenlikle, nazik ve duyarlı bir biçimde yanıtlayın.

Veli ile görüşme saatlerini en etkili biçimde kullanmaya özen gösterin, zamanı iyi değerlendirin.

Veli ile yapılan görüşmede konuşulan konuları ve önerileri kısa notlar halinde kaydedin. Böylece aynı veli ile başka bir görüşme yapmanız gerektiğinde önceki görüşmeye konu olan sorunları ve önerileri gözden geçirme imkanı bulabilirsiniz.

Sınıf rehber öğretmeni iseniz sınıfınızda ders okutan diğer branş öğretmenleri ile işbirliği yaparak, öğrenci hakkındaki eksik bilgileri tamamladıktan sonra velinin karşısına çıkın.

Ana babalar çocuklarının başarılı ve uyumlu olduğunu duymak isterler. Bu nedenle öğrenci hakkında bilgi verirken onun olumlu yönlerini belirterek söze başlamanızda büyük yarar vardır.

Her şeyden önce bir eğitimci olduğunuzu unutmadan veliye çocuğu ile ilgili eksiklikleri iletirken bu eksiklikleri giderici eğitsel önlemleri de belirtin.

Öğrenci hakkındaki konuşmalarınızda kesin yargılı olmayın. Özellikle “Çocuğunuz tembel, çalışmıyor, dağınık ve terbiyesiz, böyle giderse başaramaz, sınıfta kalır.” gibi şartlı ve olumsuz cümlelerle açıklama yapmak okul-aile ilişkilerini olumsuz yönde etkileyebileceği gibi çocuğun problemlerinin çözümünü de güçleştirir. Ayrıca, ana babaların, çocuklarının avukatlığını (savunuculuğunu) yaptığını unutmayın, bu durumu anlayışla karşılayın ve gerekirse siz de öğrencinin avukatlığını yapın.

Görüşmenin yapıcı olması, diyalogun olumlu bir düzeyde gerçekleştirilmesine bağlıdır. Konuşulan kişinin sosyal ve kültürel düzeyini bilmeden kurulan ilişki çoğu kez olumlu sonuç vermez. Bu alanda veliyi konuşturmak ya da okul idaresindeki kayıtlardan bilgi almak ilk akla gelen yollardır. Çok acil durumların dışında velilerin telefonla bilgi istekleri kabul etmeyin, yüz yüze görüşme prensibini ailelere kazandırın.

Velilerin çocukların öğretmenleri ile güzel ilişkiler kurmak zorundadır. Çocukların başarısı için iletişim kaçınılmazdır.

Martin ve diğerklerine göre öğretmenlerle ilişki kurmada önemli üç adım şöyledir;

İlk adım, veli olarak kendi rolünüzü yani çocuğunuzun eğitim hakkının en güçlü ve temel takipçisi olduğunuzu açıkça görmektir. Bazı veliler öğretmen ve yöneticilerle konuşmaktan çekinirler; çünkü "sorun çıkarıcı" etiketini yemekten korkarlar. Kimse etiketler konusunda söz veremez. Fakat çocuğunuzun huzuru tehlikedeyse, size takılacak ad daha önemsiz olmak durumundadır. Bu, istekleriniz üzerinde rahatsız edici bir şekilde ısrar etmeniz ya da sonuçları ne olursa olsun çocuğunuzun uygunsuz davranışlarını körü körüne savunmanız gerektiği anlamına gelmiyor. Sadece, çocuğunuzun savunucusu olarak haklı rolünüzle onun ihtiyaçlarını belirleme, gördüğünüz şekliyle bunları öğretmene sunma ve okul yaşamının gerçekleriyle bu ihtiyaçları dengeleme üzerine dikkatlice düşünmeniz gerektiği anlamına geliyor.

İkinci adım, "veli katılımı" teriminin sizin için ne demek olduğu üzerine düşünmektir. Araştırmalar, en etkili veli katılımının özel bir etkinlik türü değil bir tavır olduğunu, veli ve öğretmen ortak hedef ve sorumlulukları paylaştıklarında her iki taraf da çocuğun eğitimine katkıda bulunduğu ortaya çıkıyor.

Üçüncü adım, çocuğunuzun bilgi ve okuma yazma becerileri kazanması için, okul personeliyle düzenli iletişimde bulunabilmek ve okul süreçlerine katılmak için içinizde kişisel bir sorumluluk duygusu yaşatmaktır. Bu çeşit bir iç gözlem, sizi çocuğunuza yatariken ev ödevlerini yapıp yapmadığını sormak yerine, onunla oturup ödevlerini birlikte gözden geçirmeye zorlayacaktır. Bu, çocuğunuzun öğretmeniyle sağlam bir iletişim kurduğunuz ve çocuğunuzun okuluyla, yani okul başarısıyla ilgilendiğinizi kanıtlar(Martin ve Diğerleri, 2000, s.10-12)

Veliler öğretmenle görüşmeden önce çeşitli hazırlıklar yapmalıdır. Toplantılara ve görüşmelere göre hazırlıklı gitmek karşılıklı ilgi ve güveni artıracaktır.

Çocuğunuz için düzenlediğiniz okul dosyasına bakın. Eğer yoksa, görüşmeye gitmeden önce bir tane hazırlamaya çalışın, böylece okul sorunlarıyla uğraşmada organize olmanız kolaylaşacaktır. Bu dosya, daha önceki tüm raporları, aşı kayıtlarını, sakladığınız ev ödevleri ve testlerini, öğretmen ve müdürle yaptığımız yazışmaları içermelidir.Okuldan aldığınız yazıları gözden geçirin.Öğrenci el kitabını

inceleyin (özellikle, çocuğunuzun sorunlu bir davranışı nedeniyle öğretmeni görecekseniz).Dosyayı gözden geçirdikten ya da oluşturduktan sonra, bir soru listesi hazırlayın. Toplantıya bu dosya malzemeleriyle (ev ödevleri, testler, yazışmalar) ve not almak üzere bir defter/kâğıt ve kalemle katılın(Martin ve Diğerleri, 2000, 15).

2.3. Veli-Öğrenci İlişkileri

Eğitim sadece okulda gerçekleşen bir süreç değildir. Okulun dışında aile de iyi bir eğitimin gerçekleşmesinde önemli rol oynar. Aile, eğitim açısından okulun dışındaki en etkili çevredir. Aile, çocuğun eğitiminde tek başına önemli roller oynayabileceği gibi aynı zamanda eğitim ile doğrudan ilgilenen okulun da önemli bir partner olarak görülebilir (Erdoğan, 2000, 142).

2.3.1. Ev Ödevleri

Ev ödevleri veli ile öğrenci iletişiminin en çok yaşandığı durumlardır. Ne var ki ev ödevlerinin niye verildiği, ne zaman yardım edilip-edilemeyeceği bir türlü anlaşılammıştır. Hatta veli-öğrenci arasında bir tür cezalandırmaya kadar varmaktadır. İyi düzenlenmiş ödevler çocuğu geliştirmekle birlikte sorumluluk ve öz disiplini de geliştirmektedir.

Martin ve Greenwood'a göre dört tip ödev vardır, bunlar;

Tekrar ödevleri,

Hazırlık ödevleri,

Geliştiren ödevler,

Yaratıcı ödevler.

Ödevleri veliler yapmamalıdır, sadece denetlemeli ve yol gösterici olmamalıdır.

Veliler çocuklarına nasıl ve ne zaman yardımcı olabileceklerini, tam anlamıyla bilememektedirler. Ev ödevi problemlerini ortadan kaldırabilmek için kontrol listeleri hazırlanıp puanlama yapılabilir.

Tablo 1

Ev Ödevi Kontrol Tablo Listesi

Ev ödevi problemleri kontrol listesi

Çocuğunuz ne sıklıkta:	Asla	Bazen	Sıklık	Çok sık
1. Ödevlerini almadan gelir	0	1	2	3
2. Ödevini tam olarak bilmez	0	1	2	3
3. Ödevi olduğunu inkâr eder	0	1	2	3
4. Ödevini yapmayı reddeder	0	1	2	3
5. Ödeviyle ilgili sızlanır, şikâyet eder	0	1	2	3
6. Başlamak için sürekli sizin hatırlatmanızı gerekir	0	1	2	3
7. Ödevini hep son dakikaya bırakır	0	1	2	3
8. Sürekli yardım ister	0	1	2	3
9. Hayale dalar	0	1	2	3
10. Kolayca dikkati dağılır	0	1	2	3
11. Kolayca morali bozulur	0	1	2	3
12. Ödevini tamamlayamaz	0	1	2	3
13. Ödevini bitirmesi çok uzun zaman alır.	0	1	2	3
14. Düzensiz, karmakarışık çalışır	0	1	2	3
15. Acele eder, dikkatsizlikte	0	1	2	3
16. Yaptığından tatmin olmaz, mükemmeliyetçidir.	0	1	2	3
17. Ödevini götürmeyi unuttur/Ödevini götürmez	0	1	2	3
18. Anababayla ödev konusunda tartışır.	0	1	2	3
19. Ödevinin sıkıcılığından şikâyet eder	0	1	2	3
20. Ödevini okulda yaptığını söyler	0	1	2	3

Tablo 2.

Problemleri Kontrol Listesi

Ev Ödev	Problemleri Kontrol Listesi İçin Özet Kâğıdı			
<i>Ne</i>	<i>Ne Zaman</i>	<i>Nerede</i>	<i>Nasıl</i>	<i>Niçin</i>
Madde	Madde	Madde	Madde	Madde
1	6	8	2	3
2	7	9	5	4
17	8	10	6	7
20		13	7	11
			8	14
			13	15
			16	17
				18
				19
Toplam:	Toplam:	Toplam:	Toplam:	Toplam:

Her kategorinin altında sıralanan maddelerde, kontrol listesinde alınan puanları toplayın ve bu toplamı kaç madde topladıysanız o sayıya bölün. Böylece her kategori için ortalama puanı bulacaksınız. Eğer ortalama 2.00'den büyükse, o kategori çocuğunuz için bir problemdir.

Çocuğunuzun ödevlerle ilgili probleminin türünü belirledikten sonra, bunları incelemeye başlayabilirsiniz. Yukarıda sıralanan beş tür ev ödevi problemi ve çözümleri şöyle:

"Ne" ve "Nasıl" Problemleri: "Ne" problemleri, hangi ödevin verildiğini anlamakta ve bunu etkin biçimde düzenlemekte yaşanan zorluklardır. "Nasıl" problemleri ise, öğretmenin istediklerini ve ödevde ne yapılacağını anlamakta yakınan güçlüklerdir.

Öğretmene şunları sorun:

- Diğer öğrenciler ev ödevlerini doğru bir şekilde tamamlıyor mu?
- Çocuğunuz bazı tür ödevleri yapıp bazılarını mı yapamıyor?
- Yaptığı bölümler doğru oluyor mu?
- Verilen ödev için ne kadar zaman harcamalı?

Daha açık ve net yönergeler ya da daha kolay ödevler bu konuda yardımcı olabilir. Ayrıca çocuğunuz kendi gelişimini kaydedebilir, siz de bunu izleyip gerektiğinde destek verebilirsiniz.

"Nerede" Problemleri: Bunlar çocuğunuzun ödevini yaptığı ortamla ilgili güçlüklerdir. Oturma odasında yere uzanıp müzik ve konuşmaların arasında matematik sorularını çözüyorsa bu uygun bir ortam değildir. Canı nerede isterse orada çalışmasına izin vermek yerine:

- Ödevini yapabileceği özel bir yer sağlayın. Bu amaçla ayrılmış bir masa, hatta dizinin üstüne koyarak çalışabileceği küçük bir tahta bile olabilir.
- Çalışma alanında müzik, gürültü, televizyon ya da yiyecek olmamasına dikkat edin.
- Küçük çocuklar için, bir "Rahatsız Etmeyin" işareti hazırlayarak ev ödevini özel bir zamana dönüştürebilirsiniz.
- Kalem, kâğıt, sözlük ve silgiden oluşan bir ilkyardım çan tasını hazır tutarak ödevini bölmesini engelleyebilirsiniz.
- "Ne Zaman" Problemleri: Bunlar zamanlama problemleridir. Çok yoğun bir tempo içinde zaman bulabilmek, ana babalar için olduğu gibi çocuklar için de zordur. Eğer çocuğunuz ev ödevini, siz onu futbol çalışmasından baleye götürürken arabada yapıyorsa, aşırı bir tempodan söz edebiliriz.
- Çocukların yapabileceği ders dışı etkinliklerin çeşitliliği içinde ev ödevlerini unutmak oldukça kolaydır. Bu problemle birçok şekilde başa çıkabilirsiniz:
- Ödevini yapması için özel bir yer yanında, özel zamanlar ayırmasını sağlayın.
- Öğretmenle konuşarak mantıklı bir ödev zamanı üzerinde anlaşın ve ödevi ayrılan tüm zamanı kullanmasını kural haline getirin. Ödevinin olmadığı ya da tamamladığı günlerde artakalan zamanı, ders dışı okuma ya da gözden geçirmeye ayırabilir.
- Çocuğunuzun mutlaka "boş" zamanı olsun. Her insan oyun oynama veya hayal kurma ihtiyacı duyar.

"Niçin" problemleri: Motivasyonla ilgili problemlerdir ve genellikle ev ödevi sorunlarının temel kaynağıdır. Ev ödevinin temel amacının sorumluluğu öğretmek

olduğunu hatırlamanız bu konuda size yardımcı olacaktır. Tabii, motivasyonunu arttırmak için ödüller vermek daha da yararlı olabilir(Martin.M ve Greenwood:C.W,2000,207-210)

2.3.2.Ana- baba Tutumları

Velinin çocuğu ile iletişim kurması; kendine güvenen, insan ilişkilerinde başarılı, girişken ve kendini yenileyebilen bireyler oluşturur. Bu yüzden veliler çocuklarına karşı uygun tutum ve davranış sergilemelidirler.

Ana - baba tutumları Yavuzer (1999) tarafından altı ana başlıkta toplanmıştır.

2.3.2.1. Baskılı ve Otoriter Tutum

Çocuğun kendine güvenini ortadan kaldıran, onun kişiliğini önemsemeyen bir tutumdur, geleneksel aile yapımızda bu tutuma sık rastlanmaktadır. Katı bir disiplin uygulanan bu tutumda çocuk, her kurala uymak zorunda bırakılır. Aile bireylerinin baskısı altında olan çocuk, sessiz, uslu, nazik, dürüst ve dikkatli olmasına karşılık, küskün, silik, çekingen, başkalarının etkisinde kolay kalabilen hassas bir yapıya sahip olabilir.

Çocuğa aşırı disiplin uygulanması, çocuğun bazı hususlarda sıkılmasına ve kendini ortaya koyma noktasında tereddütler yaşamasına neden olur. Aşırı disiplin, çocuklarda kaygı belirtilerine yol açar ve çocuk kendisini devamlı gergin ve huzursuz hisseder. Çocuğun yaptığı hatalar hiçbir zaman görmezlikten gelinmemelidir. Çünkü görmezlikten gelinen davranışlar çocuklarda zamanla pekişecektir. Bu nedenle çocuğun yaptığı hatalar uygun bir şekilde anlatılmalıdır. Ama bu hiçbir zaman aşırı eleştirme, yargılama ve suçlama şeklinde olmamalıdır. Sürekli çocuğu izleyip doğru mu yapıyor, yanlış mı yapıyor diye kontrol etmemek gerekir. Bu kontrol çocukta huzursuzluk ve gerginlik doğurur.

2.3.2.2. Gevşek Tutum

Çocuk merkezci aileye, genellikle orta yaşın üzerinde çocuk sahibi olan ailelerde ya da tek çocuklu ailelerde rastlanır. Böyle ailelerde çocuk etkilidir ve bütün aile bireyleri çocuğun isteklerini kayıtsız şartsız yerine getirir. Çocuğun isteklerine boyun eğen anne - babalar evde onların egemenliğini kabullenen kişilerdir.

2.3.2.3.Dengesiz ve Kararsız Tutum

Ana - babanın dengesiz ve kararsız tutumu, çocuğun eğitimini olumsuz etkiler. Buradaki dengesizlik ve tutarsızlık, ana baba arasındaki görüş ayrılığında olabildiği gibi anne veya babanın gösterdikleri değişken davranış biçiminde de görülebilir.

Anne babaların mümkün olduğu kadar birbirlerini desteklemeleri, tutarsız davranmamaları, çocuğun yanında birbirinin uygulamalarını eleştirmemeleri gerekir. Bazı görüş farklılıkları olsa bile çocuğun olmadığı zamanlarda konuşularak ortak görüşün çıkması ve söz birliğinin sağlanması gerekir. Çocuğun sağlıklı gelişiminde anne babaların birlikte, çelişkisiz ve tutarlı olmaları çok önemlidir. Aksi takdirde bu farklılıklar ve anne babanın çelişkili davranışları çocuk tarafından kullanılabilir. Çocuğun anne babayı yönlendirmesi bu farklı tutumlardan dolayı kolaylaşabilir. Anne babaların ortak fikir ve görüş birliği ile çocuklarını yönlendirmeleri gerekirken, tam tersi olarak çocuk, anne babasını yönlendirebilir.

2.3.2.4. Koruyucu Tutum

Ana - babanın aşırı koruması, çocuğa gerektiğinden fazla kontrol ve özen göstermesi anlamına gelir. Bunun sonucu olarak çocuk, diğer kimselere aşırı bağımlı, güvensiz, duygusal problemleri olan bir kişi olabilir. Bu bağımlılık çocuğun hayatı boyunca sürebilir.

Çocuğun yaşına uygun olarak kendi başına yemek yemesi, giyinmesi, okul dersleri, ev içerisindeki etkinlikleri gibi birçok konuda anne babalar gereksiz yere devreye girerler. Aslında onlar, çocuklarının hem psikolojik, hem de kabiliyet olarak uygun atılımları yapmalarını engellerler. Bu nedenle anne babalar, çocuklarının normal gelişimini sağlamak için en başta onların yaşlarına uygun davranışları (bebeksi tavır ve hareketlere izin vermemeleri) onaylamaları gerekir(Aydınlı,2003,s.57).

2.3.2.5. İlgisiz ve Kayıtsız Tutum

İlgisiz ve kayıtsız tutum, ana - babanın, çocuğu yalnız bırakma, görmezlikten gelme şeklinde dışlaması anlamına gelir. Duygusal istismara yol açan böyle bir ortamda ana, baba, çocuk üçgeni arasında iletişim kopukluğu gözlenir. Ana -babanın

ilgisizliğiyle çocuğun öğretmenine, arkadaşlarına ve yakın çevresindeki eşyalara verdiği zarar ve suçluluk davranışı arasında yakın bir ilişki bulunmuştur.

Çocuğun yaptığı hatalar hiçbir zaman görmezlikten gelinmemelidir. Çünkü görmezlikten gelinen davranışlar çocuklarda zamanla pekişecektir. Bu nedenle çocuğun yaptığı hatalar uygun bir şekilde anlatılmalıdır. Ama bu hiçbir zaman aşırı eleştirme, yargılama ve suçlama şeklinde olmamalıdır.

2.3.2.6. Güven Verici, Destekleyici ve Hoşgörülü Tutum

Bu tutuma sahip ailelerdeki anne - babalar çocuklarına karşı hoşgörü sahibidirler, onları desteklerler ve bazı kısıtlamalar dışında, arzularını diledikleri gibi gerçekleştirmelerine izin verirler. Bu tutumun görüldüğü evde kabul edilen ve edilmeyen davranışların sınırları bellidir. Bu sınırlar içinde çocuk özgürdür. Söz hakkı vardır, duygu ve düşüncelerine saygı duyulur, sevgi ve teşvik görür.

Anne babaların çocuklarını kontrol etme konusunda bu dengeyi iyi ayarlamaları gerekir. Aynı zamanda çok kontrol edilen, eleştirilen çocukların kendi özgüvenlerinin eksik kalacağı, sosyal olarak çekingen olabilecekleri, anne babalarının bu aşırı kontrol ve isteklerinin de onları strese itebileceği hiçbir zaman unutulmamalıdır. Çocukların kontrol ve takibi onları bunaltmayacak ve germeyecek şekilde olmalıdır(Aydınlı,2003,s.54).

Çocuk eğitiminde en doğru olan yol, demokratik disiplin uygulamasıdır. Buna "tatlı sert" bir uygulama biçimidir de diyebiliriz. Bu uygulamada, hatalar çocuğa izah edilerek ve örnekler verilerek anlatılır. Çocuğa konulan yasakların sebebi açıklanır. Ayrıca çocuğun fikirleri dinlenir, böylece onun fikirlerine saygı duyulduğu belli edilir(Elmacıoğlu,2004,s.72).

2.4. Ödül

Eğitimde ödüllendirme; istenilen davranışları oluşturma, özendirme ve teşvik etmeyi ifade etmektedir. Ödüllendirme dengeli, düzenli ve objektif olarak yapılmalı ve önceden belirlenen kurallara göre, âdil ölçülerle yürütülmelidir. Ödül, bir armağan ya da bir rüşvet değildir. Bu niteliklere dönüştürüldüğünde ödülün etkisi kalkar. Ödül, öğrenciyeye hız veren ve teşvik eden tüm etkinlikleri ihtiva etmelidir. Öğrenciyeyi teşvik etmek, motive etmek ve çalışmalarda başarılı olmasını sağlamak için, ödül mutlaka

işletilmelidir. Bunun da çeşitli yolları vardır (Ertuğrul, 1999,s.153)

Aydın'a göre ödülün yararları şunlardır:

1.Ödül, öğrencinin olumlu davranışları için isteklendirilmesi ve güdülenmesini kolaylaştırır.

2.Ödül, öğrencinin öğrenilecek konuya, ilgi duyması ve moral motivasyonunu artırması açısından yararlıdır.

3.Ödüle davranışların onaylanması, bireyin olumlu bir benlik algısı ve sağlıklı bir kişilik örüntüsü geliştirmesini kolaylaştırır.

4.Ödül, sosyal kabul görme, bağlanma, kendini gerçekleştirme gibi gereksinimlerin doyurulması yoluyla, öğrencinin yaşama bakış açısını olumlu yönde etkiler (Aydın, 2000,s.165).

Metan'a göre ödül üç çeşittir. Bunlar;

a.Sosyal ödüller

Maddi olmayan her türlü ödüle verilen isimdir. İyi gidiyorsun, bunu yapabileceğini biliyorum, güzel olmuş gibi.

b.Simgesel Ödül Biriktirme

Maddî ödülleri çocuklara hemen vermek yerine özellikle değeri biraz yüksek ödülleri simgesel ödül biriktirme yöntemi ile vermek çoğu zaman daha uygun olur.

c. Sürecin Ödüllendirilmesi

Sonuçlara değil de sürece odaklanırsak çocuk kendisi için çalışmasının gerektiği bilincine varacaktır(Metan,2004,s.112-118).

Ödüllendirme yaşa, cinsiyete, ailenin ekonomik durumun göre değişebilir. Ödüllendirmenin en güzeli sosyal ödüllerdir. Maddi ödüller çocuğu yanlış davranışlara sürükleyebilir.

Aydınlı'ya göre okul döneminde velilerin çocuklarını ödüllendirme şekilleri;

- Öpme, okşama
- Sevme
- Onunla oynama
- Onunla birlikte gezme

- Sevgi mesajları verme
- Birlikte ders çalışma
- Onaylandığını hissettirme
- Kabiliyetlerini ön plâna çıkaracak program ve aktivitelere yönlendirme
- Ona hoşuna gidecek sözler söyleme
- Sportif faaliyetler yapma
- Birlikte gezinti
- Dışarıda bir yemek vb.

Bütün bu ödüllendirmeler ve onaylamalar, çocuklara uygulanmalıdır ama ödüllendirme özellikle onaylanması gereken davranışlar için vurgulanmalıdır. Anne babalar, ödüllendirmeyi belli bir hedefe, başarıya karşılık yapmaları, o hedeflere ulaşmayı kolaylaştırır ama verilen sözlerin kesinlikle yerine getirilmesi ilerleyen hedeflere ulaşma ve ödüllendirmenin ciddiyeti açısından çok önemlidir. Anne babaların ödülü sadece çocuğun yaptığı olumlu davranışlarda uygulaması ve bir başarı sonucunda ödül olur, düşüncesinin yerleştirilmesi yanlıştır. Bu nedenle çocuk ile normal zamanlarda da yukarıda sözü edilen davranışların yerine getirilmesi önemlidir(Aydınlı,2003,s.71).

Çocuklara ödül verirken dikkat edilmesi gereken hususlar vardır. Bunlar;

- 1.Çocuk küçükken, ona bazı şeyleri öğretirken, aferin gibi, şeker gibi dış ödüller verilebilir. Ancak çocuğun yaşı büyüdükçe, dış ödüllerin yerini iç ödüller almalıdır. Çocuk kendi davranışlarını değerlendirebilmelidir.
- 2.Ödül, çocuğu ödül verene bağlı kılabilir. Çocuk kendi istediği veya gerekli olduğu için değil başkaları ödül verdiği için bazı şeyleri yapar.
- 3.“Sınıfı geçersen sana şunu alırım” şeklindeki haberli ödüller, bir rüşvet sayılabilir. Böyle ödüle alışan çocuk, ödül olmadığı istenilen davranışlı yapmaz.
- 4.Her ödül her aferin aynı zamanda bir eleştiri de içerir. “Bugün çok şıksın” mesajının altında, çünkü kıyafete ilişkin eleştiri bulunmaktadır.
- 5.Okullarda, iş yerlerinde ödül, kişilerin motivasyonunu arttırabilir. Ancak dikkatli verilmezse bazı ödüller sorun da yaratabilir. Kurumlarda ödül verirken hem ödülü hak eden mağdur edilmemeli, hem de ödül alamayanlar mahzun edilmemelidir. Çocuk ödüle doyduğunda veya ödülü kendi gayretiyle elde ettiğinde, hiç kimseyi

dinlemez ve istenen davranışı yapmaz. Çünkü ödül, bizi yaptığımız işin doğruluğuna değil, karlı olduğuna inandırır (Dökmen, 2005, s.145–146).

2.5. Ceza

Ceza istenmeyen davranışı ortadan kaldırmak üzere yapılan bir uygulamadır. Birçok anne-baba çocuklarına ceza verip vermemek veya nasıl bir ceza vermek konusunda kararsızlığa düşmektedir.Yapılan araştırmalar her türlü eğitim için ödülün cezadan daha iyi sonuçlar verdiğini göstermiştir. Bu sebeple eğitim amacıyla cezayı kullanırken çok dikkatli ve ölçülü olmak, cezanın aşağıda sıralanacak özelliklerine dikkat etmek ve cezanın doğuracağı problemlerden haberdar olmak ve bunlara hazırlıklı olmak gerekir(Baltaş,2001,s.193)

Baltaş'a göre cezanın etkili olması şunlara bağlıdır;

Zamanlama .- Ceza istenmeyen davranıştan sonra ne kadar erken verilirse, o kadar iyidir. İstenmeyen davranışla, ceza arasındaki zamanın kısalığı, cezanın etkisini artırır. Çocuğun yapmaması istenen her şeyi yaptığında ceza istenmeyen davranışı ne kadar çabuk izlerse, aynı hareketin tekrarlanma ihtimali, o ölçüde azalmaktadır.

Tutarlılık (istikrar).- İstenmeyen davranış ne ölçüde tutarlı olarak cezalandırılırsa o ölçüde etkili olur. Aynı davranışa bazen kayıtsız kalmak, bazen ceza vermek, istenmeyen davranışı bütünüyle cezasız bırakmaktan daha kötü sonuç verir.

Aydın'a göre ceza vermenin yararları şunlardır.

- 1.Etkili bir ceza, öğrenciyi olumsuz davranışları yapmaktan alıkoyabilir.
- 2.Ceza istenmeyen davranışların sonunda oluşan zararın giderilmesi veya kayıpların karşılanmasına hizmet eder.
- 3.Ceza, ödül ile birlikte dengeli bir biçimde kullanıldığında, istenmeyen davranışlar üzerinde sosyal kontrol sağlar.
- 4.Ceza, özellikle bilerek yapılan olumsuz davranışların yerleşmesini engellemek açısından yararlıdır.
- 5.Akılcı ve tutarlı bir ceza sistemi, öğrencilerin adalet ve güven duygularını geliştirir. Ayrıca sınıf içi uyumun yanı sıra, öğrencinin sosyal ilişki kurma becerisini de, olumlu yönde etkiler (Aydın,2000,s.165).

Metan'a göre cezalandırma yöntemleri şunlardır;

a.Mahrum Bırakma

Yapılan hata karşısında veya yapılması istenen ancak çocuğun yapmadığı davranışı öğretmek için çocuk; sevdiği bir etkinlikten, oyuncaktan veya haktan mahrum bırakılabilir. Mahrum bırakma cezası olabildiğince hatanın kendisi ile ilgili bir şeyden yapılmalı.

b.Ayrıcalıkların Kısıtlanması

Ayrıcalıkların kısıtlanması, mahrum bırakma cezasına benzer bir ceza yöntemidir. Çocuğun mevcut hâlde sahip olduğu ayrıcalıkların kısıtlanması ve böylelikle ayrıcalıklı durumunu tekrar elde edebilmek için istendik davranışı yerine getirmesi için uygulanır.

c.Tavır Alma

Çocuk eğitiminde çocukla konuşarak meselelerin halledilmesi esastır. Ancak bazen öyle durumlar ortaya çıkar ki kısa bir konuşmadan sonra çocuğun vicdanı ile baş başa bırakılması daha uygun olur. Böylelikle çocuk, babasının veya annesinin tavrına karşı onun sevgisini yeniden nasıl kazanabileceğine odaklanır.

d. Yazdırma

Özellikle okul ortamında öğrencilere verilecek yazdırma cezaları çok etkili oluyor(Metan, 2004,s.122–126)

Ceza verilirken dikkatli olunması gerekir. Yanlış davranışlardan kaçınmak gerekir. Aydınli'ya göre aşamaları ve özellikleri şu şekilde olmalı;

1.Çocukların ilk yaptığı hata eğer çok büyük sonuç doğurmayacak şekilde ise uyarı şeklinde (bu da bir cezalandırmadır) müdahalede bulunmak gerekir. Bu, yeri geldiğinde anlık bir kaç çatılması şeklinde de olabilir. Bu, çocuğa mesaj olarak yaptığı davranışın onaylanmadığı tepkisinin iletilmesidir.

2.Yapılan hatanın şiddeti artmış veya sık sık tekrarlanıyorsa çocuk ile yaşına uygun bir şekilde konuşulmalıdır. Bu durumun hatalı olduğu ve doğrusunun ne olduğu, davranışın tekrarı hâlinde zararının neler olacağı çocuğa anlatılmalıdır. Bu davranışın yanlışlığının tarafınızdan istenmediğinin belirtilmesidir.

3.Yapılan hatanın devamı durumunda, hatanın büyüklüğü ne olursa olsun, anne baba tekrar çocuğu ile sevgiye dayalı ve ılımlı bir ortam oluşturmalıdır. Çocukla aşırı tepkiden ve yargılamadan kaçınarak konuşulmalı; ona, bu davranışın tekrarı hâlinde

ne türlü cezalar alabileceği söylenmelidir.

4.Konuşma ve cezalandırılma ikazlarına rağmen devam eden yanlışlarda, anne babanın ısrarla bahsettiği cezayı uygulaması gerekir. Burada hemen şunu belirtelim; anne babalar kesinlikle yapamayacağı cezalandırma yöntemini çocuğa söylememelidir. Ancak cezalandırmayı yapmak istemedikleri veya yapamadıkları zaman da hafifletici sebepler ile bir karşılık sonucunda, affetmelidirler (Örneğin; Ceza olarak dışarı parka götürülmeyecek çocuğa: "Odanı toparlarsan senin cezayı affedebilirim." demek gibi).

5.Aldığımız bütün önlemlere rağmen, önüne geçilemeyen sıkıntılar için, anne babaların bir uzmana başvurmayı ihmal etmemeleri gerekir. Çünkü bu durumlarda çocuklarda davranış bozuklukları, karşı gelme, uyum güçlükleri görülebilir (Aydınlı, 2003,s.64-65).

2.5.1. Fiziksel Ceza

Fiziksel ceza bazı velilerin sık başvurdukları cezalandırma yöntemlerindedir. Cezalandırma kelimesi aslında hiç kulağa hoş gelmeyen bir kavram olmakla birlikte çocuk eğitiminde bazı dönemlerde gerekmektedir. Çocuklara uygulanan bu cezalandırmanın şekli ve dozu önemlidir.

Çocukları cezalandırmadaki amaç onlara zarar vermek değil, cezalandırılmışlık hissini yaşamaları ve yaptıklarının yanlış olduğunun farkına varmalarıdır. Fiziksel ceza hiçbir zaman uygun olmayan bir yöntemdir. Çocuğun genel psikolojik gelişiminde önemli problemlere yol açabilir.

Dayak atmak çaresizliktir. Çaresizlik, bilgisizlikten doğar. Çocuğunuzun yaramazlığıyla nasıl mücadele edebileceğiniz konusunda bilgi eksikliğinizin faturasını çocuğunuza ödetmeye hakkınız yok. Dayak çocuğu ya pısıriklaştırır yada yalana alıştırır. Çocuğunuz sizi o kadar sevmeli ki, vicdanı onu sizin istemediğiniz bir şeyi yapmasına izin vermemeli(Çamlıca, 2006,s.106-107)

Dayak atılan çocukta öz güven eksikliği, depresyon, mutsuzluk, şiddete eğilim, anne babaya karşı öfke, uyumsuzluk, davranış problemleri, çekingenlik, pasiflik, çabuk ağlamaya meyil, yanlış duygusal reaksiyonlar, ümitsizlik, saldırgan davranışlar görülebilir. Bütün bunların olmaması için fiziksel ceza yerine diğer cezalandırma yöntemlerinin kullanılması uygundur.

2.6. Okul Çevre İlişkileri

Açıkalın (1998,s.56). okul yönetiminde rol oynayan öğeleri iç ve dış öğeler olmak üzere ikiye ayırmıştır. İç öğeler, öğretmenler, öğrenciler. eğitici olmayan personele. fiziki durum ve donanım. Dış öğeler ise, anne-baba (veliler), baskı grupları. genel yönetim yapısı. iş piyasası. eğitim üst yönetimi. bölgenin sosyal ve coğrafi durumu. yerel yönetimler, okulun yakın çevresidir.

Bir eğitim kurumu olan okulun en önemli özelliklerinden birisi, insan unsurunun ağırlıklı olması ve sosyal bir ortam içinde çevrenin bir parçası olarak varlığını sürdürmesidir. Okulların temel görevi. müşterilerine hizmet sunmaktır. Okulların müşterileri. onların çevrelerini oluşturur. Bunlar başta öğrenciler, veliler, öğretmenler ve iş çevresidir (Aytaç,2000,s.108).

Okul yönetiminde, anne-baba (velilerin) söz sahibi olması, okulun çevre ile olan ilişkilerini olumlu yönde etkilemektedir. Veliler, okul aile birliğinin doğal üyeleri olarak ve aynı zamanda toplumun içinde yer alarak her iki tarafın temsilcisi konumundadır. Çevrenin desteğini alan okullar, amaçlarına daha etkin bir şekilde ulaşırlar. Okulun amaçlarından en önemlilerinden biri de zaten çevrenin kalkmamasıdır.

Okullardan çoğunun çevre ile olan ilişkilerinin iyi olmayışı, yöneticilerin, bu alanın önemini anlamamış veya tekniklerini öğrenmemiş olmalarından kaynaklanmaktadır. Ayrıca okulların merkezi sistemle yönetilmesi de, çevreyle ilişkilerin olmasına bırakılmasına neden olmaktadır (Bursalıoğlu,1997,s.211).

Okulu diğer kurumlardan ayıran temel özellik, insan üzerinde çalışmasıdır. Eğitim sisteminde tasarlanan ve planlanan durumlar okullara verilen amaçlar doğrultusunda insan kaynağının oluşumuna yöneliktir. Bu nedenle okullarda insan ilişkilerinin bir diğer tanımla informal yanın çalıştırılması, okula ahenk, canlılık ve bunun sonucu olarak da yüksek verimlilik sağlayacaktır. Daha da önemlisi, okul içerisinde informal ilişki bağı ve ikliminde beslenerek yetişen öğrenciler, edinmiş oldukları davranışlarla ileriki sosyal ve mesleki hayatlarında daha başarılı olacaklardır (Yalçınkaya, 2002, s.42).

Okul, toplumda yer alan işlevsel bir kurum olmasından dolayı toplumla sürekli karşılıklı ilişkiler içindedir. Bu ilişkiler bazı toplumlarda olumlu bazılarında ise olumsuzdur. Ancak önemli olan okulun toplumun gereksinmelerine. sorunlarına ışık

tutacak, toplumun özelliklerini yansıtacak bir merkez görünümünde olmasıdır (Kazak, 1998,s.49).

Okul çevre ilişkilerini artırıcı unsurlardan biri, toplumun değerler sistemini okulda örüyor olmasıdır. Formel kalıplar içine sıkışmış ve toplumun kültüründen uzak olan bir okul, ilişkilerin gelişmesini engeller (Kazak,1998,s.50).

Personeli, öğrencileri ve velileriyle kendini bir örgütten ziyade topluluk olarak gören okul, sosyal birikimi oluşturuvcu etkileşimleri desteklemelidir. Okul topluluğunu zenginleştirmeye yönelik bir programın öğeleri şunlardır(Tutkun, Köksal, 2002: 224):

Görev Verme: Ailenin karar verme sürecine dahil edilmesi.

Eğitimsel Beklentiler: Veli ve öğretmenlerin beraberce belirlediği okulun eğitim amaçları.

Eğitim: Çocukların başarısı için, veli ve öğretmen yeterliliklerini arttırmak için düzenlenen programlar.

Ortak Deneyimler: Öğrencilerin sıklıkla öğretmen ve velilerin bir araya gelmelerini ve birbirlerinin eğitimsel deneyimlerini paylaşmalarını sağlayan eğitim programları.

Örgütlenme: Okulun, özellikle okulun amaçlarına ulaşmada, veli, öğrenci ve öğretmenleri bir araya getirmesi.

Varış'a göre okul çevre ilişkilerinin ayarlanmasını sağlayacak teknikler şunlardır:

1. Okulun etkinlikler yoluyla kendini topluma tanıtmaya ve toplumu tanıması
2. Kuvvetli bir okul-aile işbirliğinin sağlanması
3. Okulun bir toplum merkezi haline getirilmesi
4. Eğitim etkinliklerinde toplum kaynaklarından yararlanma
5. Okulda genç kuşakların gereksinimlerinin ne ölçüde karşılandığını hep birlikte incelenmesi(Tezcan,1991,s.106).

Lowe'a göre topluluk okulu modelinde, okul topluma mal olmalı ve okulla toplum arasında etkileşim bulunmalıdır. Okul, toplum etkinliklerinin merkezi olabilmek için akşamları, hafta sonları ve tatillerde açık olmalıdır. Okul gece ve gündüz hem yetişkinlere hem de çocuk ve gençlere açık olmalı, derslerin yanı sıra yetişkinler de okulda sosyal, kültürel ve dinlenmeye yönelik etkinliklere katılmalıdırlar (Aktaran: Aydın. 2004,s.172).

Aytaç'a (2000,s.1099).göre okul, çevresinin özelliklerini taşıyan canlı küçük bir

organizmadır. Okul, öğrenciler üzerinde çevrenin olumsuz etkilerini silerek yeni olumlu etkiler kazandırmaya çalışır. Okul, çevre ile ilişkisinde etkilenen konumdan öte etkilemeli ve liderlik yapmalıdır. Okul, toplumsal çevrenin temel niteliklerini yansıtan bir örnekler olarak değerlendirildiğinde, kısaca davranış değişikliği yaratma süreci olarak tanımlanan eğitimin, aynı zamanda toplumsal çevreye dönük bir etkinlik olduğu söylenebilir. Bu durum okula, toplumsal ilişkileri kontrol etme ve düzenleme görevi yüklemektedir(Ayhan, 2000,s.25).

Ülkemiz eğitim sisteminde, okullarla ailelerin ilişkilerini iyi bir şekilde sağlamak için okul aile birlikleri kurulmuştur. Bu kurulun amacı; okulu ailelere, aileleri de okula tanıtmak ve ikisi arasında bilinçli, anlayışlı ilişki kurmaktır.

Okul aile birlikleri, okulla birebir ilişkisi olan, okulu yakından takip eden. okul hakkında çevreyi, çevre hakkında da okulu bilgilendiren, aralarında etkili bir iletişim sağlayan birimler olmalıdır. Okulun çevre ile ilişkisini sağlayacak, geliştirecek ve ayarlayacak olan birimlerin okul aile birlikleri olması gerekir.

2.7. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde öğretmen-öğrenci-veli arasındaki iletişimi içeren araştırmalara yer verilmiştir. Bu alandaki çalışmaların birbirinden farklılaşan veya benzeşen bulgularının görülmesi amacıyla özetlenmiştir.

San(1986),ilköğretim kademesinde, velilerin, eğitim programlarının geliştirilmesindeki rolünü saptayıp değerlendirmeyi amaçladığı çalışmasında, ailenin program geliştirmeye etkilerinin niteliği, öğrenciye iyi alışkanlıklar kazandırma, öğrencinin başarısı, veli-öğretmen ilişkileri üzerinde bir takım veriler elde etmiştir. Çalışmada, velilere göre hastalık öğrencinin başarısızlığında önemli bir faktör olarak belirtilirken, öğretmenlerin başarısızlığında ise evdeki çalışma ortamının etkili olduğunu belirtmişlerdir.

Şişman(1986), orta dereceli okullarda okul- aile birliklerinin görevlerini ne ölçüde yerine getirdiklerinin saptanması amacıyla bir araştırma gerçekleştirmiştir. Araştırmada, yönetici ve öğretmen grubu tarafından Okul Aile Birliği, okulun amacı

ve eğitim etkinlikleri hakkında velileri aydınlatmada, yönetici, öğretmen grubu tarafından yetersiz bulunmuştur. Veliler ise, velilerin bilgilendirilmesi konusunda yarıya yakın bir kısmı olumlu görüş belirtirken, yarıdan fazlası yönetici, öğretmen grubuyla aynı görüşleri paylaşmaktadır.

Koçak (1988), tarafından yapılan okul-aile iletişim engellerinin saptanmasına yönelik bir araştırmada, ailelerin evinin okula uzak olmasının okul-aile iletişimini seyrek olarak etkilediği, okul- veli toplantılarının gürültülü olmasının okul-aile iletişimini seyrek olarak engellediği belirtilmiş, öğrenciyle ilgili bilgilerin aileye geç bildirilmesi, sınıfların kalabalıklığı gibi birçok engelden söz edilmiştir. Araştırmada öğretmen grubu ile aile grubu arasında engellerin önemliliği konusunda farklar bulunmuştur.

Bilgin (1990), Ankara merkez ilçelerindeki ortaokullarda okul ile ailenin işbirliği ve sorunları üzerine yaptığı bir araştırmayı, bağımsız ortaokulların yöneticileri, öğretmenleri ve son sınıf öğrencilerinin ana-babalarının katılımıyla gerçekleştirmiştir. Veri toplama aracı olarak, yönetmenlik çerçevesinde ve üç ayrı formda düzenlenen anketler kullanılmıştır. Araştırmada çıkan sonuçlara göre; Okul Aile Birliği görevleri, yönetici ve ana- baba gruplarının görüşlerine göre uygulanmakta, öğretmen grubunun görüşüne göre uygulanmamaktadır. Ayrıca ana-babalar okul aile işbirliğinde kendilerine düşen görevlerde, yönetici ve ana-baba gruplarının görüşlerine göre yeterli; öğretmen grubuna göre yetersizdir.

Berber (1990)'in yaptığı bir araştırmada, sosyo-ekonomik faktörlerin ve ana- baba tutumlarının okul başarısına etkisi incelenmiştir. Ana- baba tutumlarına, yaş, cinsiyet, doğum yeri, ana- baba öğrenim durumu, mesleği, aylık gelir seviyesi ve okurken kaldığı yere göre oluşturulan öğrenci gruplarının okul başarı puanlarının ortalamaları karşılaştırmıştır. Araştırma bulguları cinsiyet, yaş, aylık gelir, öğrenim durumu, anne- baba mesleği faktörlerinin öğrencinin okul başarısını etkilediği, yaşanılan yerin başarıya etki etmediğini ortaya koymuştur. Araştırmada yaşça büyük olan öğrencilerin başarılarının, küçük olanlara göre daha düşük olduğu saptanmıştır.

Işık (1993) tarafından, iletişim becerileri konusunda ebeveynlere verilen eğitim iletişim çatışmalarına girme eğilimi üzerindeki etkisini incelemek amacıyla gerçekleştirilen

bir araştırmada, aile içi ana-baba ve ocuk ilişkilerindeki problemler ve bu ilişkinin yansımaları olarak çocuğun okul başarısını olumsuz etkilemesi Etkili iletişim Bilgi ve Becerileri Artırma Eğitimi ile özölmeye çalışılmıştır. İlkokul üçüncü sınıf öğrencilerinden normal ve normalüstü olan öğrenciler seçilip bu çocukların anne-babasından, gönüllü olan 6 çift deney grubunu, 6 çift de kontrol grubunu meydana getirmiştir. Yüzyüze 15 saatlik bir çalışma, üçer telefon konuşması ve ailelere verilen ev ödevleri ve okumalarla dört buçuk aylık bir süreyi içeren Etkili İletişim Bilgi ve Becerilerini Artırma Eğitimi, deney grubuna uygulanmıştır. Deney grubunun eğitim aldıktan sonraki tutumlarında etkili iletişim kurabilme eğilimleri artmıştır.

Doğan (1995), ilköğretim okullarındaki öğretmen ile veli arasındaki iletişim engellerini incelemek amacıyla bir araştırma gerçekleştirmiştir. Araştırmada, I. Kademe öğretmen- veli görüşleri arasında anlamlı fark bulunamamış ve öğrenci sayısının fazla olmasından dolayı toplantılarda velilere yeterli sürenin ayrılamaması, okul yöneticileri ve öğretmenlerin ilgisiz, isteksiz ve yeterli düzeyde bilgi- beceriye sahip olmaması okul- aile iletişimini engelleyen etmenler olarak ortaya konmuştur. Bunun yanında II. Kademe öğretmen ve veli grubunun görüşleri arasında da anlamlı fark bulunamamış ve "tanıdık velilerle ve öğretmenlerle rahat iletişim kurma" ise iletişim engeli olarak belirtilmiştir. Araştırmada, ilköğretim okullarında okul- aile iletişiminin engelleri konusunda I. Kademe ve II. Kademe öğretmen gruplarıyla veli grubunun yer yer farklı görüşlere sahip oldukları saptanmıştır.

Kaşıkçı (1996), ilköğretim kademesinde görev alan sınıf öğretmenlerinin veliler ile işbirliği yapma ve iletişim kurmada sahip oldukları yeterliliklerle ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla yaptığı araştırmada, velilerle işbirliği yapma ve iletişim kurmada öğretmenlerin %70'i kendilerini yeterli görmüşlerdir.

şahin (1997) öğretmen öğrenci etkileşim sıklığıının tüm öğrenciler için denkleştirilmesinin ilkokul dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersindeki öğrenme düzeyine etkisi üzerine yaptığı araştırmada, öğretmen öğrenci etkileşim sıklığı denkleştirilen ünite de öğrencilerin erişilen daha yüksek bulunmuştur.

Akkök(1997–1998), “Aile Katılım Projesi” Bu projeye üç farklı düzey etkinlik grubu oluşturulmuştur. Birinci düzeyde ailelere okula ve sınıfa ilişkin bilgiler verebilmek için üç şubenin çalışmaları özetlenmiş bülten hazırlanarak haftalık velilere gönderilmiştir. Ayrıca veliler sınıflara çağrılarak öğrendiklerini oyunlar ve şarkılarla sergilemişler. İkinci düzey çalışmalarında aile ile öğretmen arasında yürütülen mektup ile iletişim, Aile ile tanışma toplantısı, Panolar, iletişim defterleri, aylık sınıfta yaptıkları, ev programları(Evde neler yapabiliriz?), bilgi verici broşürler yapılmıştır. Üçüncü düzey çalışmalarda veliler aktif katılımları sağlanmıştır. Sınıflarda öğretmen kontrolünde sınıfta velinin katılımı, gezilerde ve diğer organizasyonlarda veli katılımı sağlanmıştır. Bu çalışma başarılı bulunmuş ikinci ve üçüncü sınıfta da devam edilmiştir. (www.tedankara.k12.tr)

Bekman (1999) tarafından yapılan bir araştırmada ev merkezli bir okul öncesi eğitim programı olan anne- çocuk eğitim programının çocuklar ve çocukların okul başarısı üzerindeki kısa ve uzun süreli etkilerini araştırmıştır. Çocukların zihinsel gelişim, sözel- sayısal becerilerini artırma kısa süreli etkiler ile; daha erken okumayı öğrenme, öğretmenler tarafından okula hazır olma ve başarılı olarak algılanma gibi uzun süreli etkileri olduğu saptanmıştır.

Demirbulak(2000), “Veli Öğretmen Görüşmeleri” adlı çalışmada toplantılarda neler konuşulduğu, toplantıların gerekli olduğu, yeterince planlanmadığı, sadece not okumadan ibaret olduğu, öğrencilerin toplantılara katılmak istediği, öğrenci merkezli sisteme geçilemediğini tespit etmiştir.

Oğan (2000), "okul, okul-aile birliği ile ana-baba iletişimi ve velilerin eğitim beklentisi "ne ilişkin yaptığı araştırmada okul yönetimi, öğretmenler ve okul-aile birliği ile iletişimsizlik nedenleri ortaya konmuştur. Bu araştırmada, bir lise ve bir ilköğretim okulunun öğrenci velilerine uygulanan ankette velilerin %90.80'ni çocuklarının başarısına katkıları olduğuna inanmaktadır. Veliler çocuklarının başarısına genel ilgi (barınak, beslenme. .), ders çalıştırma ve maddi destekte bulunarak katkı yaptıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca velilerin %93.17' si çocuğunun eğitim başarısına katkıda bulunmasını sağlayabilecek eğitime gereksinim duymaktadır.

Akcan(2001), “Ailenin ilköğretimde Öğrenci Başarısına Etkisi” ne ilişkin yaptığı araştırmada velilerin eğitim düzeylerinin, mesleklerinin, evde yaşayan ve kardeş sayılarının, harçlıklarının, evde çocuklarının dersleri ile ilgilenmelerinin, çocuğun öğretmeni ile görüşmelerin başarı ile ilişkisini araştırmıştır. Aile içi iletişimin ve eğitim düzeylerinin yüksek olduğu ailelerde başarının arttığını tespit etmiştir.

Şimşek ve Tanaydın (2001–2002), “Veli Katılım Projesi” adlı çalışmada ilköğretim 1.sınıf öğrencilerini okulu sevdirmeye ve velileri okula çağırıp her ay derslerde işlenen konular velilere anlatılmıştır. Veli-öğretmen işbirliği sağlanmıştır. Okul-Veli-Öğrenci beklentilerinin doğru şekillendirilmesi sağlanmıştır.

Özçınar(2003), “Öğretmen-Öğrenci-Veli İletişimsel Yeterlilikleri ve Öğrenci Başarıyla olan ilişkisini incelemiştir. Araştırmada öğretmen ve velilerin görüşüne göre; öğrenciler ve birbiriyle olan iletişimsel yeterliliklerini yeterli olarak algıladıkları, öğrencilerin görüşüne göre veli ve öğretmenlerle olan iletişimsel yeterliliklerinde kendilerini orta düzeyde yeterli olarak algıladıkları bulunmuştur. Öğrencilerin akademik başarıları ile öğretmen-veli-öğrencilerin birbiriyle olan iletişimsel yeterlilikleri arasında düşük düzeyde ilişkiler bulunmaktadır.

BÖLÜM III

Bu bölümde araştırmanın modeline, evren ve örnekleme, veri toplama araçlarına ve uygulamaya, verilerin çözümüne ve yorumlanmasına ilişkin bilgiler verilmiştir.

3.1. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

İlköğretim okulları birinci kademedeki görevli öğretmen ve öğrencilerin performansını etkileyen veli etkinliklerini belirleyebilmek ve önemini tespit etmek amacıyla yapılan araştırmada teori bölümünde literatür çalışması, betimsel bölümde genel tarama yöntemi uygulanmıştır.

Tarama (survey) modelinde olay ve olguların, kavramların ne oldukları açıklanmaya çalışılır. Bu tür çalışmalarla, mevcut durumları, şartları ve özellikler olduğu gibi ortaya konmaya çalışılır. Tarama modelinde verilerin analizi ve açıklanması suretiyle yorumlama, değerlendirmede yeni durumlara uygulanacak şekilde genellemelere varma gibi işlemler yapılmaktadır (Aslantürk, 1997, s.101).

3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Bu araştırmanın evreni 2007–2008 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı İstanbul İlinin Tuzla İlçesinde bulunan 26 ilköğretim okulunun 5. sınıfında okuyan 3050 öğrenci, 5.sınıfları okutan 80 öğretmen ve 3050 öğrenci veliden oluşmuştur.

Öğretmen, öğrenci ve veli evrenlerinin tamamına ulaşılması zaman, maliyet ve kontrol bakımından güç olduğundan örneklem seçilmiştir. Araştırma öncesinde örneklem olarak 30 öğretmen, 300 öğrenci ve 300 veli saptanmıştır. Ancak 12 öğrenci velisinden ölçme araçları alınamamıştır. Buna göre başta belirlenen örneklem grubunun % 96'sına ulaşılmıştır.

Öğretmen, öğrenci ve veli grubundan alınan örneklem sayısı Anderson'un 0.05 düzeyinde tolerans gösterilebilir hata için belirttiği sayının oldukça üzerindedir.

3.3. VERİLERİN TOPLANMASI

İlköğretimde öğretmen ve öğrenci etkinliklerini etkileyen veli etkinliklerini belirlemek amacıyla bir okulda bulunan sınıf öğretmenleri, sınıfta bulunan öğrenciler ve öğrencilerin velileri ile görüşülmüştür. Literatür araştırılarak taslak form hazırlanmıştır. Taslak formda iki ana bölüm ortaya çıkmıştır. Birinci ana bölümde kişisel bilgiler yer almıştır. İkinci ana bölüm ise dört kısımdan oluşmuştur. İkinci ana bölümün birinci kısmında velinin öğretmenle olan etkinliklerine, ikinci kısımda velinin öğrencinin dersleriyle olan etkinliklerine, üçüncü kısımda velinin öğrenci ile olan iletişimsel etkinliklerine, dördüncü kısımda velinin öğrenci çevresi ile olan etkinliklerine yer verilmiştir.

Araştırmanın taslak formları, araştırma evreninden seçilen 10 öğretmen,30 öğrenci ve 30 veli üzerinde uygulanmıştır.Anlaşılabilirliği ve güvenilirliği tespit edilerek ve uzman görüşü de alınarak gerekli düzenlemeler yapılmış ve ankete sın hali verilmiştir. Başlangıçta kırk dokuz olan soru sayısı uygulamada kırk dört soruya inmiştir. Veri toplama aracının geçerliği ve güvenilirlik için ALPHA güvenilirlik katsayısı (reliability analysis) hesaplanmıştır ve Veli=0,8071, Öğretmen=0,9076, Öğrenci=0,8589 çıkmıştır. Bu değerler geçerlilik ve güvenilirlik için uygun görülmüştür.

Araştırmadaki öğretmen, öğrenci ve veli etkinliklerin ölçülmesinde dörtlü derecelendirme ölçeği uygulanmıştır. Ölçeklerde yer alan her bir maddeye verilen cevaplar, “Her Zaman”, “Çoğu Zaman”, “Bazen”, “Hiçbir Zaman” seçeneklerinden dörtlü Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Ölçeklerde yer alan olumlu ifadelere verilen cevaplar, “Her Zaman” seçeneğinden “Hiçbir Zaman” seçeneğine doğru “4’ten 1’e” değerler verilerek puanlandırılmıştır. Olumsuz ifadelerde puanlamalar tersine yapılmıştır. Buna göre ölçeklerden alınan yüksek puanların performansı artırdığı görülmektedir.

Hazırlanan anket öğretmen, öğrenci ve velilere uygulanmıştır. İstanbul Valiliği tarafından alınan izin ile gidilen okulların 5. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Her sınıftan rastgele on öğrenci seçilmiştir. Öğrencilere cevapların gizli kalacağı

açıklanmıştır. Öğrencilerden gelen sorularla ilgili açıklama yapılarak doğru cevap vermeleri sağlanmıştır.

Örnekleme seçilen öğrencilerin velilerine de anket uygulanmıştır. Velilere öğrenciler aracılığı ile ulaşılmıştır. Velilere anketler zarf içerisinde gönderilmiştir. Anketleri dolduran veliler kapalı zarf ile geri göndermiştir.

Örnekleme alınan öğrencilerin öğretmenlerine de ayrı bir anket uygulanmıştır.

3.4. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Anketlerden elde edilen veriler, veri kodlama formu hazırlanarak forma işlenmiştir. Deneklere uygulanan anketlerden elde edilen bilgiler kodlanarak bilgisayara yüklenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde bölümlerin ortalamaları alınmıştır. Hesaplamalar ortalamalara göre yapılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS (Statistical Package For Social Sciences) istatistik programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde bilimsel istatistiklerden frekans (N), yüzde (%), ortalama (\bar{X}), Standart sapma (ss), ortalamalar arası farkın anlamlılığını test etmek üzere t testi ve çoklu değişkenlerde ($n>30$) olduğu durumlarda anova, $n=30$ durumunda Mann-Whitney U analizi kullanılmıştır.

Cinsiyet değişkenleri için t – testi uygulanmıştır. Öğretmenin meslekteki kıdem yılı ve eğitim durumu için Mann-Whitney U analizi yapılmıştır. Grup değişkenleri arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için de tek yönlü varyans (ANOVA) analizi uygulanmıştır.

Yapılan analizler sonucunda farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için de tamamlayıcı hesaplardan Post – Hoc Scheffé testi yapılmış ve farklılıklar tespit edilmiştir. Elde edilen tüm hesaplamalar tablolara aktarılmış ve ayrı ayrı açıklanmıştır. Yapılan tüm istatistiksel çalışmalarda anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde; araştırmaya katılan velilerin öğretim etkinliklerine katılımı, öğrencilerin ve öğretmenlerin bundan memnuniyeti ile alakalı bilgilere ait bulgular ve yorumlar ele alınmaktadır.

4.1. KİŞİSEL DURUM İLE İLGİLİ BULGULAR

Bu bölümde velilerin, öğretmenlerin ve öğrencilerin kişisel bilgilerine ilişkin bulgular yer almaktadır.

4.1.1. Velilerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular

Veli deneklerin kişisel bilgileri, anketin birinci bölümünde yer alan altı adet sorudan elde edilmiştir. Anketleri yanıtlayan velilerin profillerini çıkarmak için, bu bölümde verilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Tablo 3

Velilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans (N)	Yüzde %
Bayan	141	49,0
Erkek	147	51,0
Toplam	288	100,0

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan velilerin 141'inin (% 49) bayan velilerden oluştuğu, 147'sinin (% 51) erkek velilerden oluştuğu görülmüştür.

Tablo 4

Velilerin Yaş Değişkenine Göre Dağılımı

Yaş	Frekans (N)	Yüzde %
20-25 Yaş	3	1,0
26-30 Yaş	46	16,0
31-35 Yaş	93	32,3
36-40 Yaş	103	35,8
41 Yaş ve Üstü	43	14,9
Toplam	288	100,0

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılan velilerden 3'ünün (% 1) yaşının 20-25 yaş, 46'sının (% 16) yaşının 26-30 arasında, 93'nün (% 32,3) yaşının 31-35 arasında, 103' nün (% 35,8) yaşının 36-40 arasında, 43'nün (% 14,9) 41 ve üzeri olduğu görülmüştür.

Tablo 5

Velilerin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Dağılımı

Çocuk Sayısı	Frekans (N)	Yüzde %
Bir Çocuk	19	6,6
İki Çocuk	143	49,7
Üç Çocuk	92	31,9
Dört Çocuk ve Üstü	34	11,8
Toplam	288	100,0

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan velilerden 19'unun (% 6,6) bir çocuk, 143'ünün (% 49,7) iki çocuk, 92'sinin (% 31,9) üç çocuk, 34' ünün (% 11,8) dört çocuk ve üzeri olduğu görülmüştür.

Tablo 6

Annenin Mezuniyet Değişkenine Göre Dağılımı

Anne Mezuniyeti	Frekans (N)	Yüzde %
Okur-Yazar Değil	12	4,2
İlkokul	203	70,5
Orta Okul	43	14,9
Lise	22	7,6
Yüksek Okul	8	2,8
Toplam	288	100,0

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan bayan velilerden 12'sinin (% 4,2) okuryazar olmadığı, 203'ünün (% 70,5) ilkokul, 43'ünün (% 14,9) ortaokul, 22'sinin(% 7,6) lise ve 8'inin (% 2,8) yüksekokul mezunu olduğu görülmüştür.

Tablo 7

Babanın Mezuniyet Değişkenine Göre Dağılımı

Baba Mezuniyeti	Frekans (N)	Yüzde %
Okur-Yazar Değil	5	1,7
İlkokul	140	48,6
Orta Okul	65	22,6
Lise	62	21,5
Yüksek Okul	13	4,5
Üniversite ve Üstü	3	1,0
Toplam	288	100,0

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan erkek velilerden 5'inin (% 1,7) okuryazar olmadığı, 140'ının (% 48,6) ilkokul, 65'inin(% 22,6) ortaokul, 65'inin (% 21,5) lise, 13'ünün (% 4,5) yüksekokul 3'ünün (% 1,0) üniversite ve üzeri mezunu olduğu görülmüştür.

Tablo 8

Velilerin Gelir Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Gelir Düzeyi	Frekans (N)	Yüzde %
0-400 YTL	45	15,6
401-800 YTL	109	37,8
801-1200 YTL	83	28,8
1201-1600 YTL	33	11,5
1600 YTL ve Üstü	18	6,3
Toplam	288	100,0

Tablo 8 incelendiğinde araştırmaya katılan velilerin 45'inin gelir düzeyi (% 15,6) 0- 400 YTL arası, 109'unun (% 37,8) 401-800 YTL arası, 83'ünün (% 28,8) 801-1200 YTL arası, 33'ünün (% 11,5) 1201-1600 YTL arası, 18'inin (%6,3) 1201-1600 YTL arası olduğu görülmüştür.

4.1.2. Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel bilgileri, anketin birinci bölümünde yer alan üç sorudan elde edilmiştir. Anketleri yanıtlayan öğretmenlerin profillerini çıkarmak için bu bölümde verilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Tablo 9

Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans (N)	Yüzde %
Bayan	16	53,3
Erkek	14	46,7
Toplam	30	100

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 16'sının (% 53,3) bayan öğretmenlerden oluştuğu, 14'ünün (% 46,7) erkek öğretmenlerden oluştuğu görülmüştür.

Tablo 10

Öğretmenlerin Çalışma Yılı Değişkenine Göre Dağılımı

Çalışma Yılı	Frekans (N)	Yüzde %
2-7 Yıl	9	30,0
8-14 Yıl	15	50,0
15 Yıl ve Üstü	6	20,0
Toplam	30	100

Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerden 9'unun (% 30) meslekte çalışma süresi (2 -7) yıl arasında, 15'nün (% 50) meslekte çalışma süresi (8 -14) yıl arasında ve 6'sının (% 20) meslekte çalışma süresi (15 yıl ve üstü) olduğu görülmüştür.

Tablo 11

Öğretmenlerin Mezuniyet Değişkenine Göre Dağılımı

Öğretmen Mezuniyeti	Frekans (N)	Yüzde %
Ön Lisans	5	16,7
Lisans	25	83,3
Lisans Üstü		
Toplam	30	100

Tablo 11 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerden 5'inin (% 16,7) Ön lisans mezunu, 25'inin (% 83,3) Lisans mezunu olduğu görülmüştür.

4.1.3. Öğrencilerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel bilgileri, anketin birinci bölümünde yer alan bir sorudan elde edilmiştir. Anketleri yanıtlayan öğrencilerin profillerini çıkarmak için bu bölümde verilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Tablo 12

Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans (N)	Yüzde %
Bayan	148	49,3
Erkek	152	50,7
Toplam	300	100

Tablo 12 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin 148'inin (% 49,3) bayan öğrencilerden oluştuğu, 152'sinin (% 50,7) erkek öğrencilerden oluştuğu görülmüştür.

4.1.4. Veli Etkinliklerinin, Öğretmen ve Öğrenci Performansına Etkisi

Veli etkinliklerinin, öğretmen ve öğrenci performansına etkilerini saptamak için verilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Tablo 13

Veli-Öğretmen Etkinliklerinin, Öğretmen ve Öğrenci Performansına Etkisi

Veli ile Öğretmen Arasındaki Etkinli	Frekans (N)	Frekans(%)	Ortalama(X)
Veli Etkinlikleri	288	59,8	2,99
Öğretmen Performansı	30	73	3,65
Öğrenci Performansı	300	73,2	3,66

Tablo 13 incelendiğinde araştırmaya katılan velilerin öğretmenle olan etkinliklere katılımı % 59,9 oranındadır. Veli etkinliklerinin, öğretmen performansına etkisi %73 oranında, öğrenci performansına etkisi % 73,2 oranında olduğu belirlenmiştir.

Tablo 14

Velinin, Ders Etkinliklerine Katılımının, Öğretmen ve Öğrenci Performansına Etkisi

Veli - Ders Etkinlikleri	Frekans (N)	Frekans(%)	Ortalama(X)
Veli Etkinlikleri	288	55	2,75
Öğretmen Performansı	30	79	3,95
Öğrenci Performansı	300	80	4,00

Tablo 14 incelendiğinde araştırmaya katılan velilerin öğrencinin ders etkinliklerine katılımı % 55 oranındadır. Velinin öğrencinin ders etkinliklerine katılımı , öğretmenin performansını %79 oranında, öğrencinin performansını % 80 oranında artırdığı belirlenmiştir.

Tablo 15

Veli - Öğrenci İletişimsel Etkinliklerinin, Öğretmen ve Öğrenci Performansına Etkisi

Velinin Öğrenci ile Olan İletişimsel Etkinlikleri	Frekans (N)	Frekans(%)	Ortalama(X)
Veli Etkinlikleri	288	53,2	2,66
Öğretmen Performansı	30	78	3,90
Öğrenci Performansı	300	79	3,95

Tablo 15 incelendiğinde araştırmaya katılan velilerin öğrencilerle olan iletişimsel etkinliklere katılımı % 53,2 oranındadır. Velilerin öğrencilerle olan iletişimsel etkinliklerinde öğretmen performansına etkisi %78 oranında, öğrenci performansına etkisi % 79 oranında olduğu görülmüştür.

Tablo 16

Velinin Çevre Etkinliklerine Katılımının, Öğretmen ve Öğrenci Performansına Etkisi

Velinin Çevre ile Olan Etkinlikleri	Frekans (N)	Frekans(%)	Ortalama(X)
Velinin Etkinlikleri	288	45,4	2,27
Öğretmenin Performansı	30	59,6	2,98
Öğrencinin Performansı	300	60	3,00

Tablo 16 incelendiğinde araştırmaya katılan velilerin çevre etkinliklerine katılımı % 45,4 oranındadır. Velilerin çevre ile olan etkinliklerinde öğretmen performansına etkisi %59,6, öğrenci performansına etkisi %60 oranında olduğu görülmüştür.

4.1.5.Veli Etkinliklerinin, Bağımsız Değişkenlere İlişkin Bulguları

Bu bölümde veli etkinliklerinin; öğrenci, öğretmen ve veliye ait bağımsız değişkenlerle karşılaştırılmasına ilişkin bulgular yer almaktadır.

4.1.5.1 Veli Etkinliklerinin, Öğrenci Cinsiyetine Göre Performansa Etkisi

Bu bölüm de veli etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre performanslarına etkisi araştırılmıştır.

Tablo 17

Veli Etkinliklerinin, Öğrencinin “Cinsiyetine” Göre Farklılıklarını Test Etmek İçin Yapılan t- Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Mean(X)	ss	T	P
Veli-Öğretmen Etkinliği	Kadın	3,69	0,31	1,519	0,130
	Erkek	3,63	0,34		
Veli-Öğrenci Ders Etkinliği	Kadın	3,95	0,38	1,083	0,280
	Erkek	4,00	0,35		
Veli-Öğrenci İletişim Etkinliği	Kadın	3,90	0,36	1,678	0,094
	Erkek	3,95	0,37		
Veli-Çevre Etkinliği	Kadın	2,87	0,62	3,36	0,003
	Erkek	3,09	0,62		

Tablo 17 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin; velilerin öğretmen ile olan etkinliklere katılımının öğrenci performansına etkisi, cinsiyetlere göre ($p < 0,130$) istatistiksel yönden anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Velinin, veli-öğrenci ders etkinliklere katılımının öğrenci performansına etkisi, cinsiyetlere göre ($p < 0,280$) istatistiksel yönden anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Velinin, veli-öğrenci iletişim etkinliklere katılımının öğrenci performansına etkisi, cinsiyetlere göre ($p < 0,094$) istatistiksel yönden anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Velinin, veli-çevre etkinliklere katılımının öğrenci performansına etkisi, cinsiyetlere göre ($p > 0,003$) istatistiksel yönden anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür. Kız öğrencilerin performansının erkek öğrencilerin performansından düşük olduğu görülmektedir.

4.1.5.2 Veli Etkinliklerinin, Öğretmene Ait Bağımsız Değişkenlerle Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Bu bölüm de veli etkinliklerinin; araştırmaya katılan öğretmenlerin, cinsiyet, mezuniyet ve çalışma yılı değişkenlerinin öğretmen performansına etkisi araştırılmıştır.

4.1.5.2.1.Veli Etkinliklerinin, Öğretmen Cinsiyetine Göre Performansa Etkisi

Bu bölüm de veli etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre performansa etkisi araştırılmıştır.

Tablo 18

Veli Etkinliklerinin, Öğretmenlerin “Cinsiyet” Değişkenlerine Göre Farklılıklarını Test Etmek İçin Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Mean Rank	Mann-Whitney U	P
Veli,Öğretmen Etkinliği	Kadın	13,66		
	Erkek	17,61	82,500	0,216
Veli Öğrenci Ders Etkinliği	Kadın	15,44		
	Erkek	15,57	111,000	0,967
Veli-Öğrenci İletişim Etkinliği	Kadın	15,97		
	Erkek	14,96	104,500	0,753
Veli-Çevre Etkinliği	Kadın	15,25		
	Erkek	15,79	108,000	0,867

Tablo 18 incelendiğinde veli-öğretmen etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre performansa etkisi ($p<0,216$) dır.Cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Veli-öğrenci ders etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre performansa etkisi ($p<0,967$)dir. Cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Veli-öğrenci iletişim etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre performansa etkisi ($p<0,753$)tür.Cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Veli-çevre etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre performansa etkisi ($p<0,867$) dir. Cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

4.1.5.2.2. Veli Etkinliklerinin, Öğretmen Mezuniyetine Göre Performansa Etkisi

Bu bölüm de veli etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğretmenlerin mezuniyetlerine göre performansa etkisi araştırılmıştır.

Tablo 19

Veli Etkinliklerinin, Öğretmenlerin “Mezuniyet” Değişkenine Göre Farklılıklarını Test Etmek İçin Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Mezuniyet	Mean Rank	Mann-Whitney U	P
Veli,Öğretmen Etkinliği	Ön Lisans Lisans	19,20 14,76	44,000	0,299
Veli Öğrenci Ders Etkinliği	Ön Lisans Lisans	10,90 16,42	39,500	0,199
Veli-Öğrenci İletişim Etkinliği	Ön Lisans Lisans	10,90 16,42	39,500	0,197
Veli-Çevre Etkinliği	Ön Lisans Lisans	15,60 15,48	62,000	0,978

Tablo 19 incelendiğinde veli-öğretmen etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğretmenlerin mezuniyetine göre performansa etkisi ($p<0,299$) dur. Mezuniyet değişkenine göre istatikselsel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Veli-öğrenci ders etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğretmenlerin mezuniyetine göre performansa etkisi ($p<0,199$) dur. Mezuniyet değişkenine göre istatikselsel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Veli-öğrenci iletişim etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğretmenlerin mezuniyetine göre performansa etkisi ($p<0,197$) dir. Mezuniyet değişkenine göre istatikselsel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Veli-çevre etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğretmenlerin mezuniyetine göre performansa etkisi ($p<0,978$) tir. Mezuniyet değişkenine göre istatikselsel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

4.1.5.2.3. Veli Etkinliklerinin, Öğretmen Çalışma Yılına Göre Performansa Etkisi

Bu bölüm de veli etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğretmenlerin çalışma yılına göre performansa etkisi araştırılmıştır.

Tablo 20

Veli Etkinliklerinin, Öğretmenin “Çalışma Yılı” Değişkenlerine Göre Farklılıklarını Test Etmek İçin Yapılan Kruskal,Wallis Testi Sonuçları

	Çalışma Yılı	Mean Rank	Chi-Square	P
Veli,Öğretmen Etkinliği	2-7 Yıl	15,72	0,008	0,996
	8-14 Yıl	15,40		
	15 Yıl ve Üstü	15,42		
Veli Öğrenci Ders Etkinliği	2-7 Yıl	14,17	2,414	0,299
	8-14 Yıl	17,83		
	15 Yıl ve Üstü	11,67		
Veli Öğrenci İletişim Etkinliği	2-7 Yıl	16,67	3,271	0,531
	8-14 Yıl	17,10		
	15 Yıl ve Üstü	9,75		
Veli Çevre Etkinliği	2-7 Yıl	15,78	1,264	0,996
	8-14 Yıl	16,73		
	15 Yıl ve Üstü	12,00		

Tablo 20 incelendiğinde veli-öğretmen etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğretmenlerin çalışma yıllarına göre performansa etkisi ($p<0,996$) dir. Çalışma yılı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Veli-öğrenci ders etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğretmenlerin çalışma yıllarına göre performansa etkisi ($p<0,299$) dur. Çalışma yılı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Veli-öğrenci iletişim etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğretmenlerin çalışma yıllarına göre performansa etkisi ($p < 0,531$) dir. Çalışma yılı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Veli-çevre etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğretmenlerin çalışma yıllarına göre performansa etkisi ($p < 0,996$) dir. Çalışma yılı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

4.1.5.3 Veli Etkinliklerinin, Velilere Ait Bağımsız Değişkenlerle Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Bu bölüm de veli etkinliklerinin; araştırmaya katılan velilerin; cinsiyet, yaş, çocuk sayısı, mezuniyet ve gelir düzeyi değişkenlerine göre dağılımı araştırılmıştır.

4.1.5.3.1. Veli Etkinliklerinde, Velilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

Bu bölüm de veli etkinliklerinin araştırmaya katılan velilerin “Cinsiyet” değişkenine göre etkinliklere katılım düzeyleri araştırılmıştır.

Tablo 21

Veli Etkinliklerinin, “Velilerin Cinsiyetlerine Göre Farklılıklarını” Test Etmek İçin Yapılan t- Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Mean(X)	ss	T	P
Veli,Öğretmen Etkinliği	Kadın	3,33	0,55	2,407	0,041
	Erkek	2,65	0,42		
Veli Öğrenci Ders Etkinliği	Kadın	3,17	0,34	1,770	0,042
	Erkek	2,44	0,38		
Veli-Öğrenci İletişim Etkinliği	Kadın	2,66	0,43	0,253	0,800
	Erkek	2,65	0,43		
Veli-Çevre Etkinliği	Kadın	2,76	0,61	2,213	0,031
	Erkek	1,78	0,62		

Tablo 21 incelendiğinde araştırmaya katılan velilerin, veli-öğretmen etkinliklerine katılımı cinsiyetlere göre ($p > 0,041$) dir. İstatistiksel anlamda bir farkın olduğu

görülmüştür. Bayan velilerin ortalamaları erkek velilerden daha yüksektir. Bayan veliler veli-öğretmen etkinliklerine daha fazla katılmaktadır.

Araştırmaya katılan velilerin, veli-öğrenci ders etkinliklerine katılımı cinsiyetlere göre ($p>0,042$) dir. İstatistiksel anlamda farkın olduğu görülmüştür. Bayan veliler erkek velilere göre çocukların derslerine daha fazla yardım etmektedir.

Araştırmaya katılan velilerin, veli-öğrenci iletişim etkinliklerine katılımı cinsiyetlere göre ($p<0,800$) dür. İstatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

Araştırmaya katılan velilerin, veli-çevre etkinliklerine katılımı cinsiyetlere göre ($p<0,031$) dir. İstatistiksel anlamda farkın olduğu görülmüştür. Bayan velilerin, erkek velilere göre daha çok çevresel etkinliklere katıldıkları görülmektedir.

4.1.5.3.2. Veli Etkinliklerinde, Velilerin Yaş Değişkenine Göre Dağılımı

Bu bölüm de veli etkinliklerinin araştırmaya katılan velilerin “Yaş” değişkenine göre etkinliklere katılım düzeyleri araştırılmıştır.

Tablo 22

Velilerin Etkinliklerinin “Velilerin Yaş Durumlarına Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları

	Yaş	Kareler Top	Kareler Ort.	F	P
Veli, Öğretmen Etkinliği	Gruplar Arası	,452	,113	0,471	0,757
	Grup İçi	67,868	,240		
Veli, Öğrencinin Ders Etkinliği	Gruplar Arası	,199	,050	0,376	0,826
	Grup İçi	37,343	,132		
Veli, Öğrenci İletişim Etkinliği	Gruplar Arası	1,876	,469	2,542	0,040
	Grup İçi	52,226	,185		
Veli-Çevre Etkinliği	Gruplar Arası	4,040	1,010	2,673	0,032
	Grup İçi	106,945	,378		

Tablo 22 incelendiğinde araştırmaya katılan velilerin, veli-öğretmen etkinliklerine katılımı yaşlara göre ($p < 0,757$) dir. İstatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

Araştırmaya katılan velilerin, veli-öğrenci ders etkinliklerine katılımı yaşlara göre ($p < 0,826$) dir. İstatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

Araştırmaya katılan velilerin, veli-öğrenci iletişim etkinliklerine katılımı yaşlara göre ($p > 0,040$) dir. İstatistiksel anlamda farkın olduğu görülmüştür. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 23’de verilmiştir.

Araştırmaya katılan velilerin, veli-çevre etkinliklerine katılımı yaşlara göre ($p > 0,032$) dir. İstatistiksel anlamda farkın olduğu görülmüştür. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 24’te verilmiştir.

Tablo 23

Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerinin “Velilerin Yaş Durumlarına Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA)Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları

	Yaş (i)	Yaş (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Velilerin		26-30	,5116	,25598	,269
Öğrenciyle	20-25	31-35	,5731	,25199	,156
iletişimsel		36-40	,5605	,25161	,172
Etkinlikleri		41 ve yukarısı	,7008	,25653	,052
		20-25	-,5116	,25598	,269
	26-30	31-35	,0615*	,07743	,932
		36-40	,0489	,07618	,968
		41 ve yukarısı	,1892	,09112	,233
		20-25	-,5731	,25199	,156
	31-35	26-30	-,0615*	,07743	,932
		36-40	-,0126	,06145	1,000
		41 ve yukarısı	,1277	,07922	,491
		20-25	-,5605	,25161	,172
Velilerin	36-40	26-30	-,0489	,07618	,968
Öğrenciyle		31-35	,0126	,06145	1,000
iletişimsel		41 ve yukarısı	,1403	,07800	,377
Etkinlikle		20-25	-,7008	,25653	,052
	41 ve	26-30	-,1892	,09112	,233
	yukarısı	31-35	-,1277	,07922	,491
		36-40	-,1403	,07800	,377

Tablo 23 incelendiğinde Velilerin “Çocuğu ile İletişim Düzeylerinin ” İfadesine İlişkin Velilerin Yaş Durumlarına” ifadesinin veli yaş değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; 26-30 yaş olan veli grubu bu etkinliğe, 31-35 yaş arası olan veli grubundan daha fazla katılmışlardır. Buna göre 26-30 yaş

ve üzeri olan veli grubu lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 24

Velilerin Çevre Etkinliklerinin “Velilerin Yaş Durumlarına Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları

	Yaş (i)	Yaş (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Velilerin Çevre İle Olan Etkinlikleri	20-25	26-30	,3891	,36631	,826
		31-35	,0774	,36060	1,000
		36-40	,2437	,36005	,961
		41 ve üstü	,3419	,36709	,885
	26-30	20-25	-,3891	,36631	,826
		31-35	-,3117*	,11081	,042
		36-40	-,1454	,10901	,670
		41 ve üstü	-,0473	,13040	,996
	31-35	20-25	-,0774	,36060	1,000
		26-30	,3117*	,11081	,042
		36-40	,1663	,08793	,325
		41 ve üstü	,2644	,11337	,138
	36-40	20-25	-,2437	,36005	,961
		26-30	,1454	,10901	,670
		31-35	-,1663	,08793	,325
		41 ve üstü	,0982	,11161	,904
41 ve üstü	20-25	-,3419	,36709	,885	
	26-30	,0473	,13040	,996	
	31-35	-,2644	,11337	,138	

Tablo 24 incelendiğinde Velilerin “Çevre İle Olan Etkinlik Düzeylerinin ” İfadesine İlişkin Velilerin Yaş Durumlarına” ifadesinin veli yaş değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi

sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; 26-30 yaş veli grubu, 31-35 yaş arası olan veli grubundan daha fazla katılmışlardır. Buna göre 31-35 yaş veli grubu lehine olan bu farklılık istatistiksel açıdan ($P < 0,05$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

4.1.5.3.3. Veli Etkinliklerinde, Velilerin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Dağılımı

Bu bölüm de veli etkinliklerinin araştırmaya katılan velilerin “Çocuk Sayısı” değişkenine göre etkinliklere katılım düzeyleri araştırılmıştır.

Tablo 25

Veli Etkinliklerinin “Velilerin Çocuk Sayısına Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları

	Çocuk Sayısı	Kareler Top	Kareler Ort.	F	P
Veli,Öğretmen Etkinliği	Gruplar Arası	2,539	,846		
	Grup İçi	65,780	,232	3,654	0,013
Veli,Öğrenci Ders Etkinliği	Gruplar Arası	1,488	,496		
	Grup İçi	36,054	,127	3,907	0,009
Veli,Öğrenci İletişimsel Etkinliği	Gruplar Arası	1,760	,587		
	Grup İçi	52,343	,184	3,182	0,024
Veli-Çevre Etkinliği	Gruplar Arası	3,832	1,277		
	Grup İçi	107,153	,377	3,386	0,019

Tablo 25 incelendiğinde araştırmaya katılan velilerin, veli-öğretmen etkinliklerine katılımı çocuk sayısına göre ($p < 0,013$) tür. istatistiksel anlamda bir farkın olduğu görülmüştür. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 26’da verilmiştir.

Araştırmaya katılan velilerin, veli-öğrenci ders etkinliklerine katılımı çocuk sayısına göre ($p > 0,009$) dur. İstatistiksel anlamda bir farkın olduğu görülmüştür. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 27’de verilmiştir.

Araştırmaya katılan velilerin, veli-öğrenci iletişim etkinliklere katılımı çocuk sayısına göre ($p>0,024$) tür. İstatistiksel anlamda farkın olduğu görülmüştür. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 28’de verilmiştir.

Araştırmaya katılan velilerin, veli-çevre etkinliklerine katılımı çocuk sayısına göre ($p>0,019$) dur. İstatistiksel anlamda farkın olduğu görülmüştür. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 29’da verilmiştir.

Tablo 26

Veli-Öğretmen Etkinliklerinin “Velilerin Çocuk Sayılarına Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA)Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları

	Çocuk(i)	Çocuk Sayısı(j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Veli- Öğretmen Etkinlikleri	1	2	-,0746	,11752	,921
		3	,0284	,12128	,995
		4 ve ustü	,2216	,13785	,376
	2	1	,0746	,11752	,921
		3	,1030	,06432	,380
		4 ve ustü	,2962*	,09183	,008
	3	1	-,0284	,12128	,995
		2	-,1030	,06432	,380
		4 ve ustü	,1933	,09659	,190
	4 ve ustü	1	-,2216	,13785	,376
		2	-,2962	,09183	,008
		3	-,1933	,09659	,190

Tablo 26 incelendiğinde veli-öğretmen etkinliklerinin, araştırmaya katılan velilerin çocuk sayıları değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi

sonucunda;

Veli-öğretmen etkinliklerine, iki çocuğu olan veli grubu dört çocuğu olan veli grubuna göre daha fazla katılmıştır.

Tablo 27

Veli-Öğrenci Ders Etkinliklerinin “Velilerin Çocuk Sayılarına Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Puan Ortalamaları İçin Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA)Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları

	Çocuk(i)	Çocuk Sayısı (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{X}}$	P
Veli-Öğrenci Ders Etkinlikleri	1	2	,1630	,08700	,242
		3	,2551*	,08979	,025
		4 ve ustü	,2870*	,10206	,027
	2	1	-,1630	,08700	,242
		3	,0920	,04762	,217
		4 ve ustü	,1240	,06798	,264
	3	1	-,2551*	,08979	,025
		2	-,0920	,04762	,217
		4 ve ustü	,0320	,07151	,970
	4 ve ustü	1	-,2870*	,10206	,027
		2	-,1240	,06798	,264
		3	-,0320	,07151	,970

Tablo 27 incelendiğinde veli-ders etkinliklerinin, araştırmaya katılan velilerin çocuk sayıları değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda;

Veli-ders etkinliklerine, bir çocuğu olan veli grubu üç ve dört çocuğu olan veli grubuna göre daha fazla katılmışlardır.

Tablo 28

Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerinin “Velilerin Çocuk Sayılarına Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Puan Ortalamaları İçin Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları

	Çocuk(i)	Çocuk Sayısı (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Veli-Öğrenci İletişim Etkinlikleri	1	2	,0895	,10483	,828
		3	,1848*	,10818	,321
		4 ve üstü	,2971*	,12297	,076
	2	1	-,0895	,10483	,828
		3	,0953	,05738	,347
		4 ve üstü	,2075	,08191	,057
	3	1	-,1848*	,10818	,321
		2	-,0953	,05738	,347
		4 ve üstü	,1123*	,08616	,562
	4 ve üstü	1	-,2971	,12297	,076
		2	-,2075	,08191	,057

Tablo 28 incelendiğinde veli-öğrenci iletişim etkinliklerinin, araştırmaya katılan velilerin çocuk sayıları değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ;

Veli-öğrenci iletişim etkinliklerine, bir çocuğu olan veli grubu üç ve dört çocuğu olan veli grubuna göre daha fazla katılmıştır.

Tablo 29

Veli-Çevre Etkinliklerinin “Velilerin Çocuk Sayılarına Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları

	Çocuk(i)	Çocuk Sa.(j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Veli-Çevre Etkinlikleri	1	2	,0805	,14999	,950
		3	,1743	,15479	,674
		4 ve ustü	,4299	,17594	,071
	2	1	-,0805	,14999	,950
		3	,0938	,08209	,663
		4 ve ustü	,3494*	,11720	,016
	3	1	-,1743	,15479	,674
		2	-,0938	,08209	,663
		4 ve ustü	,2556	,12328	,164
	4 ve ustü	1	-,4299	,17594	,071
		2	-,3494*	,11720	,016
		3	-,2556	,12328	,164

Tablo 29 incelendiğinde veli-çevre etkinliklerinin, araştırmaya katılan velilerin çocuk sayıları değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ;

Veli-çevre etkinliklerinde, iki çocuğu olan veli grubu dört çocuğu olan veli grubuna göre daha fazla etkinliklere katılmıştır.

4.1.5.3.4. Veli Etkinliklerinde, Bayan Velilerin Mezuniyeti Değişkenine Göre Dağılımı

Bu bölüm de veli etkinliklerinin araştırmaya katılan bayan velilerin “Mezuniyet” değişkenine göre etkinliklere katılım düzeyleri araştırılmıştır.

Tablo 30

Veli Etkinliklerinin “Bayan Velilerin Mezuniyetlerine Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları

	Mezuniyet	Kareler Top	Kareler Ort.	F	P
Veli,Öğretmen Etkinliği	Gruplar Arası	,869	,217	0,911	0,458
	Grup İçi	67,451	,238		
Veli,Öğrenci Ders Etkinliği	Gruplar Arası	,332	,083		
	Grup İçi	37,210	,131	0,631	0,641
Veli-Öğrenci İletişim Etkinliği	Gruplar Arası	1,456	,364		
	Grup İçi	52,646	,186	1,957	0,101
Veli-Çevre Etkinliği	Gruplar Arası	,905	,226		
	Grup İçi	110,080	,389	0,581	0,676

Tablo 30 incelendiğinde veli-öğretmen etkinliklerinin, araştırmaya katılan bayan velinin mezuniyet değişkenine göre katılımı ($p < 0,458$) dir. İstatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

Veli-öğrenci ders etkinliklerinin, araştırmaya katılan bayan velinin mezuniyet değişkenine göre katılımı ($p < 0,641$) dir. İstatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

Veli-öğrenci iletişim etkinliklerinin, araştırmaya katılan bayan velinin mezuniyet değişkenine göre katılımı ($p < 0,101$) dir. İstatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

Veli-çevre etkinliklerinin, araştırmaya katılan bayan velinin mezuniyet değişkenine göre katılımı ($p < 0,676$) dır. İstatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

4.1.5.3.5. Veli Etkinliklerinde, Erkek Velilerin Mezuniyeti Değişkenine Göre Dağılımı

Bu bölüm de veli etkinliklerinin araştırmaya katılan erkek velilerin “Mezuniyet” değişkenine göre etkinliklere katılım düzeyleri araştırılmıştır.

Tablo 31

Veli Etkinliklerinin “Erkek Velilerin Mezuniyetlere Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları

	Mezuniyet	Kareler Top	Kareler Ort.	F	P
Veli,Öğretmen Etkinliği	GruplarArası	3,689	,738		
	Grup İçi	64,631	,229	3,219	0,008
Veli-Öğrenci Ders Etkinliği	GruplarArası	,737	,147		
	Grup İçi	36,805	,131	1,129	0,345
Veli-Öğrenci İletişimselEtkinliği	GruplarArası	,615	,123		
	Grup İçi	53,487	,190	0,649	0,663
Veli-Çevre Etkinliği	GruplarArası	5,301	1,060		
	Grup İçi	105,684	,375	2,829	0,016

Tablo 31 incelendiğinde veli-öğretmen etkinliklerinin, araştırmaya katılan erkek velinin mezuniyet değişkenine göre katılımı ($p > 0,008$) dir. İstatistiksel anlamda farkın olduğu görülmüştür. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 32’de verilmiştir.

Veli-öğrenci ders etkinliklerinin, araştırmaya katılan erkek velinin mezuniyet değişkenine göre katılımı ($p < 0,345$) dir. İstatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür. Veli-öğrenci iletişim etkinliklerinin, araştırmaya katılan erkek velinin mezuniyet değişkenine göre katılımı ($p < 0,663$) dür. İstatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

Veli-çevre etkinliklerinin, araştırmaya katılan erkek velinin mezuniyet değişkenine göre katılımı ($p>0,016$) dir. İstatiksel anlamda farkın olduğu görülmüştür. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 33’te verilmiştir.

Tablo 32

Veli-Öğretmen Etkinliklerinin “Erkek Velilerin Mezuniyetlerine Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA)Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları

	Baba Mezuniyeti(i)	Baba Mezuniyeti(j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Veli	okur yazar	ilkokul	-,6607*	,21789	,031
Öğretmen Etkinliği	degil	orta	-,7846*	,22218	,006
		lise	-,6772*	,22256	,031
		yuksek okul	-,8923*	,25193	,006
		unv ve üzeri	-,8389*	,34962	,160

Tablo 32 incelendiğinde veli-öğretmen etkinliklerinin, araştırmaya katılan erkek velilerin mezuniyeti değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; Veli-öğretmen etkinliklerinde, Okur yazar olmayan gruplar ile ilkokul, orta okul, lise, yüksekokul, üniversite ve üstü olan velilerin etkinlikleri arasında anlamlı fark vardır.

Tablo 33

Veli-Çevre Etkinliklerinin “Erkek Velilerin Mezuniyetlerine Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA)Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları

	Baba Mez.(i)	Baba Mezun.(j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Veli	Orta okul	okur yazar değ	,6892	,28411	,151
Öğretmen Etkinliği		ilkokul	,2328	,09188	,118
		lise	,3134*	,10867	,048
		yuksek okul	,4046	,18599	,253
		unv ve üzeri	,3559	,36151	,923

Tablo 33 incelendiğinde veli-çevre etkinliklerinin, araştırmaya katılan erkek velilerin mezuniyeti değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ;Veli çevre etkinliklerinde, Lise grubunu oluşturan velilerle ortaokul grubunu oluşturan velilerin etkinlikleri arasında anlamlı fark vardır. Orta okul grubunu oluşturan erkek veliler daha çok ilgilenmektedir.

4.1.5.3.6. Veli Etkinliklerinde, Velinin Gelir Düzeyleri Değişkenine Göre Dağılımı

Bu bölüm de veli etkinliklerinin araştırmaya katılan velilerin “Veli Gelir Düzeyleri” değişkenine göre etkinliklere katılım düzeyleri araştırılmıştır.

Tablo 34

Velilerin Etkinliklerinin “Velilerin Gelir Düzeylerine Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları

	Gelir Düzeyi	Kareler Top	Kareler Ort.	F	P
Veli,Öğretmen Etkinliği	GruplarArası	3,027	,757		
	Grup İçi	65,293	,231	3,280	0,012
Veli-Öğrenci Ders Etkinliği	GruplarArası	,723	,181		
	Grup İçi	36,818	,130	1,389	0,238
Veli,Öğrenci İletişimsel Etkinliği	GruplarArası	,275	,069		
	Grup İçi	53,827	,190	0,362	0,836
Veli-Çevre Etkinliği	GruplarArası	2,459	,615		
	Grup İçi	108,526	,383	1,603	0,174

Tablo 34 incelendiğinde araştırmaya katılan velilerin, gelir düzeylerine göre veli-öğretmen etkinliklerine katılımı ($p>0,012$) dir. İstatistiksel anlamda bir farkın olduğu görülmüştür. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla

Post Hoc Scheffe testi yapılmış ve test sonuçları tablo 35’te verilmiştir.

Araştırmaya katılan velilerin, gelir düzeylerine göre veli-öğrenci ders etkinliklerine katılımı ($p<0,238$) dir. İstatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

Araştırmaya katılan velilerin, gelir düzeylerine göre veli-öğrenci iletişim etkinliklerine katılımı ($p<0,836$) dır. İstatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

Araştırmaya katılan velilerin, gelir düzeylerine göre veli-çevre etkinliklerine katılımı ($p<0,174$) tür. İstatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

Tablo 35

Veli-Öğretmen Etkinliklerinin “Velilerin Gelir Düzeylerine Göre Farklılıklarını” Test Etmek Amacıyla Yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA)Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları

	Gelir veli (i)	Gelir Veli (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	$Sh_{\bar{X}}$	P
Veli	401-800	0-400 YTL	-,0651	,08511	,940
Öğretmen		801-1200	-,2234*	,06997	,013
Etkinliği		1201-1600	-,2382*	,09544	,094
		1600 YTL ve Üstü	-,1309	,12221	,821

Tablo 35 incelendiğinde araştırmaya katılan velilerin gelir düzeyleri veli-öğretmen Etkinliklerinin hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonrası post – hoc Scheffe testi sonucunda ; 401-800 YTL arası gelir düzeyi olan grup ile 801-1200 YTL ve 1201-1600 YTL gelir düzeyi olan grup arasında istatistiksel anlamda fark vardır. 801–1200 ve 1201–1600 YTL gelir düzeyi olan gruplar öğretmenle daha fazla iletişime girmektedir.

4.1.6. Veli Etkinliklerinin, Öğretmen-Öğrenci Performans İlişkisi

Bu bölüm de veli etkinliklerinin, araştırmaya katılan öğretmen ve öğrencilerin performanslarına ilişkin farklılıkları içermektedir.

Tablo 36

Veli Etkinliklerinin Öğretmen ve Öğrencilerin Performanslarına Göre Farklılıklarını Test Etmek İçin Yapılan t- Testi Sonuçları

	Kategori	Mean(X)	ss	T	P
Veli Öğretmen Etkinliği	Öğretmen	3,65	,304	0,188	0,851
	Öğrenci	3,66	,333		
Veli Öğrenci Ders Etkinliği	Öğretmen	3,15	,362	1,897	0,059
	Öğrenci	3,01	,369		
Veli Öğrenci İletişim Etkinliği	Öğretmen	3,10	,357	0,666	0,506
	Öğrenci	3,05	,372		
Veli Çevre Etkinliği	Öğretmen	3,00	,558	0,128	0,898
	Öğrenci	2,98	,633		

Tablo 36 incelendiğinde öğretmen ve öğrenci performans ilişkisinde İstatistiksel anlamda farkın olmadığı görülmüştür.

Veli-öğretmen etkinliklerinin, öğretmen ve öğrenci performanslarına etkisi istatistiksel anlamda ($p < 0,851$) fark göstermemiştir.

Veli-öğrenci ders etkinliklerinin, öğretmen ve öğrenci performanslarına etkisi istatistiksel anlamda ($p < 0,059$) fark göstermemiştir.

Veli-öğrenci iletişimsel etkinliklerinin, öğretmen ve öğrenci performanslarına etkisi istatistiksel anlamda ($p < 0,506$) fark göstermemiştir.

Veli-çevre etkinliklerinin, öğretmen ve öğrenci performanslarına etkisi istatistiksel anlamda ($p < 0,898$) fark göstermemiştir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde sonuçlar, sonuçlara ilişkin yorumlar ve öneriler yer almaktadır.

5.1. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu bölümde araştırmanın sonuçları yer almaktadır. Ayrıca sonuçlara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

5.1.1. Kişisel Durum İle İlgili Bilgi Sonuçları

Bu kısımda veli, öğretmen ve öğrencilerin ve kişisel bilgileriyle ilgili sonuçlar yer almaktadır.

5.1.1.1. Velilerin Kişisel Durum İle İlgili Bilgi Sonuçları

1. Araştırmaya katılan velilerin 141'inin (% 49) bayan velilerden oluştuğu, 147'sinin (% 51) erkek velilerden oluştuğu görülmüştür.

2. Araştırmaya katılan velilerden 3'ünün (% 1) yaşının 20–25 yaş, 46'sının (% 16) yaşının 26–30 arasında, 93'nün (% 32,3) yaşının 31–35 arasında, 103' nün (% 35,8) yaşının 36–40 arasında, 43'nün (% 14,9) 41 ve üzeri olduğu görülmüştür.

3. Araştırmaya katılan velilerden 19'nun (% 6,6) bir çocuk, 143'nün (% 49,7) iki çocuk, 92'nin (% 31,9) üç çocuk, 34' nün (% 11,8) dört çocuk ve üzerinde çocuğa sahip olduğu görülmüştür.

4. Araştırmaya katılan bayan velilerden 12'sinin (% 4,2) okuryazar olmadığı, 203'ünün (% 70,5) ilkokul, 43'ünün (% 14,9) ortaokul, 22'sinin (% 7,6) lise ve

8'inin (% 2,8) yüksekokul mezunu olduğu görülmüştür.

5. Araştırmaya katılan erkek velilerden 5'inin (% 1,7) okuryazar olmadığı, 140'ının (% 48,6) ilkokul, 65'inin (% 22,6) ortaokul, 65'inin (% 21,5) lise, 13'ünün (% 4,5) yüksekokul 3'ünün (% 4,5) üniversite ve üzeri mezunu olduğu görülmüştür.

6. Araştırmaya katılan velilerin gelir düzeyi 45'inin(% 15,6) 0- 400 YTL arası, 109'unun (% 37,8) 401-800 YTL arası, 83'ünün(% 28,8) 801-1200 YTL arası, 33'ünün (% 11,5) 1201-1600 YTL arası, 18'inin (%6,3) 1201-1600 YTL arası olduğu görülmüştür.

Çocuğu okula hazırlamak ailenin önemli bir görevidir. Öğrencinin gösterdiği başarı bir dereceye kadar da ailenin eğitici etkisine bağlıdır. İyi bir aile eğitimi ve eğitim tecrübesi vasat kabiliyette dünyaya gelmiş bir çocuğun okulda üstün başarı elde etmesine yardım etmektedir. Ailede iyi bir eğitim alan çocuk okulda daha kolay eğitilirken kötü bir aile çevresinden gelen ve iyi eğitilmeyen çocuk zor olmakla birlikte okulda iyi bir öğretim ve rehberlik yapan öğretmenler tarafından eğitilmektedir. (Canovalı,1999,s.63)

5.1.1.2. Öğretmenlerin Kişisel Durum İle İlgili Bilgi Sonuçları

1. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 16'sının (% 53,3) bayan öğretmenlerden oluştuğu, 14'ünün(% 46,7) erkek velilerden oluştuğu görülmüştür.

2. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 9'unun (% 30) meslekte çalışma süresinin 2 -7 yıl arasında, 15'nün (% 50) meslekte çalışma süresinin 8 -14 yıl arasında ve 6'sının (% 20) meslekte çalışma süresi 15 yıl ve üstü olduğu görülmüştür.

3. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 5'nin (% 16,7) Ön lisans mezunu, 25'inin (% 83,3) Lisans mezunu olduğu görülmüştür

5.1.1.3. Öğrencilerin Kişisel Durum İle İlgili Bilgi Sonuçları

1.Araştırmaya katılan öğrencilerin 148'inin (% 49,3) bayan öğrencilerden oluştuğu, 152'sinin (% 50,7) erkek öğrencilerden oluştuğu görülmüştür.

5.1.1.4 Veli-Öğretmen Etkinlikleri İle İlgili Sonuçlar

Velilerin öğretmenlerle olan etkinlikleri şunlardır.

Okul toplantılarına katılımı,

Toplantılara katılmayacağı zaman öğretmene telefon ederek haber vermesi,

Toplantılara katılmadığı zaman en kısa zamanda öğretmenle görüşmeye çalışması

Toplantılarda görüşlerini söylemesi,

Toplantı haricinde de okula giderek öğretmeniyle görüşmesi,

Öğretmenle çocuğunun gelişim özellikleri hakkında bilgi alması,

Öğretmenin söylediklerini dikkate alması,

Çocuğunun özelliklerini (kişisel, sağlık, vb.) öğretmenine anlatması,

Çocuğu düşük not aldığı zaman öğretmeniyle görüşmesi,

Öğretmeni özel günlerde(bayram, yılbaşı, doğum günü, vb.) arayarak tebrik etmesi,

Çocuğu hastalandığında okula gelemeyeceğini öğretmenine bildirmesi,

Çocuğunun öğretmenini evine davet etmesi.

- Öğretmenle Olan Etkinliklere Velilerin Katılım Düzeyleri

Velilerin etkinliklere katılım düzeyleri % 59,9 oranındadır.

- Velilerin En Çok Katıldığı Etkinlikler

Velilerin en çok katıldığı etkinlik, “öğretmenlerin söylediklerini dikkate alma” etkinliği olduğunu belirtmişlerdir.

- Velilerin En Az Katıldığı Etkinlikler

Velilerin en az katıldığı etkinlik, “öğretmenleri evine davet etme” etkinliği olduğunu belirtmişlerdir.

- Veli-Öğretmen Etkinliklerinde Cinsiyetler Arası Farklılıklar

İstatiksel anlamda bir farkın olduğu görülmüştür. Bayan velilerin etkinliklere katılma ortalamaları erkek velilerden daha yüksektir. Bayan veliler öğretmenlerle daha çok iletişime girmektedir.

- Veli-Öğretmen Etkinliklerinde Yaş Grupları Arasındaki Farklılıklar

Veli-Öğretmen Etkinliklerinde yaş grupları arasında istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğretmen Etkinliklerinde Çocuk Sayıları Arası Farklılıklar

Veli-Öğretmen Etkinliklerine İki çocuğu olan veli grubu, dört çocuğu olan veli grubundan daha fazla katılmıştır.

- Veli-Öğretmen Etkinliklerinde Bayan Velilerin Mezuniyetleri Arası Farklılıklar

Veli-Öğretmen Etkinliklerinde bayan velilerin mezuniyetleri arasında istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğretmen Etkinliklerinde Erkek Velilerin Mezuniyetler Arası Farklılıklar

Veli-Öğretmen Etkinliklerinde erkek velilerin mezuniyetleri arasında istatistiksel anlamda bir farkın olduğu görülmüştür. Okur yazar olmayan veli grubu ile diğer gruplar arasında anlamlı bir fark vardır. Okur- yazar olmayan veli grubunun etkinliklere katılma oranı diğer gruplara göre daha azdır.

- Veli-Öğretmen Etkinliklerinde Velilerin Gelir Düzeyleri Arasındaki Farklılıkları

Veli-öğretmen etkinliklerinde velilerin gelir düzeyleri arasında İstatistiksel anlamda bir farkın olduğu görülmüştür. Gelir düzeyine göre 401-800 YTL arası ile 801-1200 YTL arası anlamlı fark vardır. 801-1200 YTL arası gelir grubunun daha fazla etkinliklere katıldığı görülmektedir.

- Veli-Öğretmen Etkinliklerine Katılımının Öğretmen Performansına Etkisi

Velinin, veli-öğretmen etkinliklerine katılımı öğretmenlerin performansını %73 oranında artırmaktadır.

- Öğretmenlerin Performansını Artıran Veli-Öğretmen Etkinliği

“Velilerin öğretmenlerin söylediklerini dikkate alma” etkinliği, öğretmenleri en çok motive eden etkinliktir.

- Öğretmenlerin Performansını Etkilemeyen Veli-Öğretmen Etkinliği

“Velinin öğretmeni evine davet etmesi” etkinliği, öğretmenin performansını

etkilememektedir.

- Veli-Öğretmen Etkinliklerinin, Öğretmen Cinsiyetine Göre Performansa Etkisi

Veli-öğretmen etkinliklerine katılımı, öğretmen cinsiyetine göre istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğretmen Etkinliklerinin, Öğretmen Mezuniyetine Göre Performansa Etkisi

Veli-öğretmen etkinliklerine katılımı, öğretmen mezuniyetine göre istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğretmen Etkinliklerinin, Öğretmen Çalışma Yılına Göre Performansa Etkisi

Veli-öğretmen etkinliklerine katılımı, öğretmenin çalışma yılına göre istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğretmen Etkinliklerine Katılımının Öğrenci Performansına Etkisi

Velinin, veli-öğretmen etkinliklerine katılımı öğrencilerin performansını %73,2 oranında artırmaktadır.

- Öğrencilerin Performansını Artıran Veli-Öğretmen Etkinliği

“Velilerinin toplantılara katılma” etkinlikleri, öğrencileri en çok motive eden etkinliktir.

- Öğrencilerin Performansını Etkilemeyen Veli-Öğretmen Etkinliği

“Velinin çocuğu düşük not aldığı anda öğretmene sorma” etkinliği, öğrencinin performansını düşürmektedir. Öğrenciler bu konuda şikâyet konusu olabileceğini düşünerek çekinceli davranmışlardır.

- Veli-Öğretmen Etkinliklerinin, Öğrenci Cinsiyetine Göre Performansa Etkisi

Veli-öğretmen etkinliklerine katılımı, öğrencinin cinsiyetine göre istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

Aileler mutlaka veli toplantılarına katılmalıdır. Toplantıya gidileceğinden öğrencinin haberi olmalıdır. Bu toplantılarda öğrencilerle ilgili bilgiler öğretmenlerden alınmalı ve sonuçlar evde kırıcı olmadan konuşulmalıdır. (Akcan,2001,s.111)

Birçok çalışmaya göre veli ve öğretmenler, ev ve okul arasındaki iletişimin çocuklar için faydalı olduğu konusunda anlaşmaktadır. Araştırmaların gösterdiğine göre ana

babalar çocukların eğitimine katıldıklarında;

Öğrenci başarısı daha yüksek olmakta; öğrenciler daha yüksek not almakta, testlerde daha başarılı olmakta, uzun vadede daha iyi bir akademik başarı elde etmektedir. Velilerin okulla ilişkisi olduğunda; öğrencini devamı, okulla ilgili tutumları, olgunlaşması, benlik kavramı ve davranışları daha iyiye gitmektedir. Eğitim programı ve okullar daha etkin hale gelmektedir. (Martin ve diğerleri, 2000, s.9-10)

Öğrenci ve velilerinin bilgilendirilmesinde; aile öğretmen toplantıları, ev ziyaretleri, sınıf gazeteleri, telefon ve elektronik posta (e-mail) aracılığı ile iletişim kurulması yararlı olmaktadır. Aile ile öğretmen arasındaki iletişimin geliştirilmesinde telefon ve bilgisayar kullanılmasına yönelik araştırmalar yapılmalıdır. (Özçınar, 2003, s.137)

Veli görüşmelerinde velileri dinlemek çok önemlidir. Hep öğretmen konuşsa ne öğrenci tanınabilir ne de veli. Ayrıca öneriler, çözümler, sanki bir dayatmaymiş gibi algılanabilir. Bunun yerine herkese söz verilmeli, çözümler birlikte değerlendirilmelidir. (Bilge, 2004, s.44)

Veli görüşmelerinden eğitim adına gerekli ve yeterli verim alınabilmesi için öğretmenin aileyle sıcak diyalog kurması gerekir. Öğretmen bunun için aileyle karşılıklı saygı ve güvene dayalı bir ilişki kurmalı, "gülümseyerek karşılamalı", "elini sıkarak selamlama" gibi nezaket kurallarına uymalıdır. (Bilge, 2004, s.42)

Öğrenci velilerinin okulu ziyaret ederek öğretmenlerden çocukları hakkında bilgi almalarının hiçbir sakıncası yoktur. Bu davranıştan okul yönetici ve öğretmenleri memnun olurlar. Velilerin okula gelip öğrenciler hakkında bilgi alması ve kendilerine yardımcı olunması velilerde memnuniyet oluşturur. Her velinin önemli bir görevi de okula gelerek öğrencisi hakkında bilgi edinmektir. Öğrencinin varsa davranış bozuklukları veli-okul işbirliği ile daha kolay düzeltilir. (Şevik, M. ve Y., 1969, s.96)

Öğretmeni ile öğrenci hakkında sık sık iletişime girilmelidir. Öğretmen okul içerisinde öğrencileri doğrudan gözleme imkânı bulmaktadır, bu nedenle öğretmenlerin gözlemlerini dikkate almak problemlere ortak müdahale etmek ve öğretmenin ders konusunda desteğini almak oldukça önemlidir. Öğretmen ile iletişim öğrencinin sorunlarını önceden fark edilmesini sağlar ve velinin sorunlara zamanında müdahale etmesini kolaylaştırır. Öğrencinin yanında öğretmeni eleştirici konuşmalar kesinlikle yapılmamalıdır. Öğretmenine güveni sarsılan öğrencinin derslerini

sevmesi beklenilemez. Öğretmenin öğrenci hakkındaki önerileri dikkate alınmalıdır. Öğretmenlerin önerilerini göz önüne almak ve öğrencinin problemleri hakkında birlikte çözüm yolları üretmek önemlidir.(Aydınlı,2003,s.137)

Velilerle yapılan görüşmelerde ailedeki yaşam ve bireyin aile içindeki davranışı konusunda bilgi verilmeye istekli olunmadığı, olursa bile bilgilerin nesnellüğünün sağlanamadığı durumlar olabilmektedir. Bazen ana babalar, aile yaşamlarını görüşmecinin değer ölçülerine uyacak şekilde anlatma yoluna gidebilmekte, durumu olduğundan iyi ya da bazen olduğundan daha kötü gösterme isteğine kapılabilmektedirler. Tüm bu olumsuzluklar, aile ile iyi, güvene dayalı ilişkiler kurularak ve görüşmeler yinelenerek ortadan kaldırılabilir. Zamanla veli, öğretmeni daha iyi tanıyarak, ona karşı daha açık ve içten bir tutum takınacaktır (Yeşilyaprak,1999,s.206).

5.1.1.5. Veli-Öğrenci Ders Etkinlikleri İle İlgili Sonuçlar

Velilerin öğrencinin dersleri ile olan etkinlikleri:

- Çocuğuna performans, proje ve diğer ödevlerinin olup olmadığını sorması,
- Çocuğuna performans, proje ve diğer ödevlerini yapıp yapmadığını sorması,
- Çocuğuna performans, proje ve diğer ödevlerini yapmasını söylemesi,
- Çocuğunun performans, proje ve diğer ödevlerini birlikte yapması,
- Çocuğun performans, proje ve diğer ödevlerini yapması, velinin sadece kontrol etmesi,
- Çocuğunun ders çalışma programına göre çalışmasını sağlaması,
- Çocuğunun performans, proje ve diğer ödevlerini kendisinin yapması,
- Çocuğunun performans, proje ve diğer ödevlerini kendisinden yardımcı olmasını isterse yardımcı olması,
- Performans, proje ve diğer ödevlerini araştırır ve kendisinin yapması,
- Çocuğuna ödevleri için gerekli materyalleri sağlaması(kitap, defter, kaynak kitaplar),
- Okul içindeki açılan kurslara, etütlere göndermesi,
- Çocuğuna başarılı olması için özel ders almasını sağlaması,

- Veli-Öğrenci Ders Etkinliklerine Velilerin Katılım Düzeyleri

Velilerin etkinliklere katılım düzeyleri % 55 oranındadır.

- Velilerin En Çok Katıldığı Etkinlikler

Veliler en çok katıldığı etkinlik,“Velilerin çocuklarına derslerini yapıp yapmadıklarını sorma” etkinliği olduğunu belirtmişlerdir.

- Velilerin En Az Katıldığı Etkinlikler

Veliler en az katıldığı etkinlik “Öğrencinin ödevlerini kendilerinin araştırıp yapma” etkinliği olduğunu belirtmişlerdir.

- Veli-Öğrenci Ders Etkinliklerinde Cinsiyetler Arası Farklılıklar

Veli-öğrenci ders etkinliklerinde, istatistiksel anlamda bir farkın olduğu görülmüştür. Bayan velilerin etkinliklere katılma ortalamaları erkek velilerden daha yüksektir. Bayan veliler öğrenci ders etkinliklerine daha çok katılmaktadır.

- Veli-Öğrenci Ders Etkinliklerinde Veli Yaş Grupları Arasındaki Farklılıklar

Veli-öğrenci ders etkinliklerinde, veli yaş grupları arasında istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğrenci Ders Etkinliklerinde Veli Çocuk Sayıları Arası Farklılıklar

Veli-öğrenci ders etkinliklerinde, çocuk sayılarına göre istatistiksel anlamda bir farkın olduğu görülmüştür. Bir çocuğu olan veli grubu üç ve dört çocuğu olan veli grubuna göre daha fazla etkinliklere katılmışlardır.

- Veli-Öğrenci Ders Etkinliklerinde Bayan Velilerin Mezuniyetler Arası Farklılıklar

Veli-öğrenci ders etkinliklerinde, bayan velilerin mezuniyetleri arasında istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğrenci Ders Etkinliklerinde Erkek Velilerin Mezuniyetler Arası Farklılıklar

Veli-öğrenci ders etkinliklerinde, erkek velilerin mezuniyetleri arasında istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğrenci Ders Etkinliklerinde Velilerin Gelir Düzeyleri Arasındaki Farklılıkları

Veli-öğrenci ders etkinliklerinde, veli gelir düzeyleri arasında istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğrenci Ders Etkinliklerine Katılımının Öğretmen Performansına Etkisi

Velinin, veli-öğrenci ders etkinliklerine katılımı öğretmenlerin performansını %79

oranında artırmaktadır.

- Öğretmenlerin Performansını Artıran Veli-Öğrenci Ders Etkinliği

“Veliler öğrencinin ders çalışma programına göre çalışmasını sağlama” etkinliği, öğretmenleri en çok motive eden etkinliktir.

- Öğretmenlerin Performansını Etkilemeyen Veli-Öğrenci Ders Etkinliği

“Velinin çocuğunun performans, proje ve diğer ödevlerini öğrenciyle yapma” etkinliği, öğretmenin performansını etkilememektedir.

- Veli-Öğrenci Ders Etkinliklerinin, Öğretmen Cinsiyetine Göre Performansa Etkisi

Veli-öğrenci ders etkinliklerine katılımında, öğretmen cinsiyetine göre istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğrenci Ders Etkinliklerinin, Öğretmen Mezuniyetine Göre Performansa Etkisi

Veli-öğrenci ders etkinliklerine katılımında, öğretmen mezuniyetine göre istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğrenci Ders Etkinliklerinin, Öğretmen Çalışma Yılına Göre Performansa Etkisi

Veli-öğrenci ders etkinliklerine katılımında, öğretmenin çalışma yılına göre istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğrenci Ders Etkinliklerine Katılımının Öğrenci Performansına Etkisi

Velinin, veli-öğrenci ders etkinliklerine katılımı öğrencilerin performansını %80 oranında artırmaktadır.

- Öğrencilerin Performansını Artıran Veli-Öğrenci Ders Etkinliği

“Çocuklar performans, proje ve diğer ödevlerinde velilerden yardımcı olmasını istediklerinde velilerin yardımcı olma” etkinlikleri, öğrencileri en çok motive eden etkinliktir.

- Öğrencilerin Performansını Etkilemeyen Veli-Öğrenci Ders Etkinliği

“Velinin Çocuğuna performans, proje ve diğer ödevlerini yapıp yapmadığını sorma” etkinliği, öğrencinin performansını düşürmektedir.

- Veli-Öğrenci Ders Etkinliklerinin, Öğrenci Cinsiyetine Göre Performansa Etkisi

Veli-öğrenci ders etkinliklerine katılımında, öğrencinin cinsiyetine göre istatistiksel

anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

Öğrenci ev ödevlerini yapmayı alışkanlık haline getirinceye kadar onunla konuşulur, yaptıklarına bakılır, konuyla ilgili sorular sorulabilir, ama asla öğrencinin ödevini veli yapmamalıdır. Nedeni ne olursa olsun bu çok yanlış bir tutumdur(Döner,2004,s.146).

Aile içi uyumun, ailenin destekleyici yaklaşımının ve ailenin okul etkinliklerine katılmasındaki çeşitliliğin, okul başarısı üzerinde önemli etkisi vardır. Diaz tarafından yapılan bir araştırmada; akademik başarısı düşük ve sınıfta kalma riski taşıyan öğrencileri diğer öğrencilerden ayıran en önemli etkenin, veli desteği ve ilgisinden yoksunluk olduğu saptanmıştır(Vural,2004,s.141-142).

Aile içi uyumun, ailenin destekleyici yaklaşımının ve ailenin okul etkinliklerine katılmasındaki çeşitliliğin, okul başarısı üzerinde önemli etkisi vardır. Diaz tarafından yapılan bir araştırmada; akademik başarısı düşük ve sınıfta kalma riski taşıyan öğrencileri diğer öğrencilerden ayıran en önemli etkenin, anne- baba desteği ve ilgisinden yoksunluk olduğu saptanmıştır(Vural,2004,s.141-142).

Evde ödevleri kontrol edilmeyen öğrencilerin başarısız öğrencilerden oluştuğu görülmüştür. Evde derslerine ve ödevlerine yardım edilen öğrencilerin başarısı yüksek bulunmuştur. Evde derslerine ve ödevlerine yardım edilmesi öğrenci başarısını artırdığı tespit edilmiştir(Akcan,2001,s.108).

Öğrencinin okul başarısını etkileyen bir başka faktör de okul ödevlerine karşı ailenin tutumudur. Okula başladığı andan itibaren ödev yapma ve ders çalışma alışkanlığının temelleri atılmaya başlar. Aile bu konuda yardımlarını esirgememeli fakat ödevlerini yapma gibi de yanlış bir tutuma girmemelidir(Vural,2004,s.141).

Eğitimin her basamağında öğrencinin eğitim başarısını yükseltmek konusunda veliye önemli görevler düşmektedir. Veliler öğrencinin eğitim başarısı konusunda yapabileceklerinin “katkı ve yardım” olduğunun aklından çıkarmaması gerekir. Bütün yardımlar için geçerli olan kurallar bu konuda da geçerlidir. Yardıma olanın yardım istemesi, başka bir şekilde söylemek gerekirse, onun isteği olmaksızın veya onun karşı çıkmasına rağmen öğrenciye yardımcı olmak ve eğitim başarısına katkıda bulunmak mümkün değildir. Bu sebeple öğrenciye yardım edileceği zaman onunla işbirliği içinde olmak ve onun söylenen ve yapılmak istenenler konusunda ikna

olması ve yapılacak düzenlemelere inanması esastır. Öğrenciye yapılacak yardımda önce kendisinin eksik yönlerini belirlemesine yardım edilmeli ona rehberlik edilmelidir(Akcan,2001,s.25).

5.1.1.6. Veli-Öğrenci İletişim Etkinlikleri İle İlgili Sonuçları

Velilerin öğrenci ile olan iletişimsel etkinlikleri:

Eve geldiğinde çocuğuna okulda yaptıklarını sorması,

Güncel olaylarla ilgili çocuğunun fikirlerini öğrenmesi,

Çocuğunun yanında kitap ve gazete okuması,

Çocuğunun okuyacağı hikaye kitaplarını birlikte alması,

Çocuğunu sorumluluklarını yerine getirdiğinde(ders çalışma, başarılı sonuçlar, evdeki kurallara uyma, vb.) güzel sözlerle övmesi,

Çocuğun sorumluluklarını yerine getirdiğinde küçük hediyeler alması,

Çocuğun sorumluluklarını yerine getirdiğinde sinema, tiyatro veya parka götürmesi,

Sorumluluklarını yapması için tehdit etmesi,

Sorumluluklarını yerine getirmediğinde fiziksel güç(dayak) kullanması,

Sorumluluklarını yerine getirmediğinde sevdiği şeyleri (oyun,TV,yemek,vb.) kısıtlaması.

- Veli-Öğrenci iletişim Etkinliklerine Velilerin Katılım Düzeyleri

Velilerin etkinliklere katılım düzeyleri % 53,2 oranındadır.

- Velilerin En Çok Katıldığı Etkinlikler

“Veliler çocuklarının sorumluluklarını yerine getirdiğinde(ders çalışma, başarılı sonuçlar, evdeki kurallara uyma, vb.) güzel sözlerle övme” etkinliği olduğunu belirtmişlerdir.

- Velilerin En Az Katıldığı Etkinlikler

“Veliler çocuklarının sorumluluklarını yerine getirmediğinde azda olsa fiziksel güç(dayak) kullanma” etkinliği belirtmişlerdir.

- Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerinde Cinsiyet Arası Farklılıklar

Veli-öğrenci iletişim etkinliklerinde, istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı

görülmüştür.

- Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerinde Veli Yaş Grupları Arasındaki Farklılıklar

Veli-öğrenci ders etkinliklerinde, veli yaş grupları arasında istatistiksel anlamda bir farkın olduğu görülmüştür. Etkinliklere katılımında 26-30 yaş olan veli grubu ,31-35 yaş arası olan veli grubundan daha fazla katılmışlardır.

- Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerinde Veli Çocuk Sayıları Arası Farklılıklar

Veli-öğrenci ders etkinliklerinde, Veli çocuk sayılarına göre istatistiksel anlamda bir farkın olduğu görülmüştür. Etkinliklere katılımında bir çocuğu olan veli grubu üç ve dört çocuğu olan veli grubuna göre daha fazla katılmışlardır.

- Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerinde Bayan Velilerin Mezuniyetler Arası Farklılıklar

Veli-öğrenci ders iletişim etkinliklerinde, bayan velilerin mezuniyetleri arasında istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerinde Erkek Velilerin Mezuniyetler Arası Farklılıklar

Veli-öğrenci ders iletişim etkinliklerinde, erkek velilerin mezuniyetleri arasında istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerinde Velilerin Gelir Düzeyleri Arasındaki Farklılıkları

Veli-öğrenci iletişim etkinliklerinde, veli gelir düzeyleri arasında istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerine Katılımının Öğretmen Performansına Etkisi

Velinin, veli-öğrenci iletişim etkinliklerine katılımı öğretmenlerin performansını %79 oranında artırmaktadır.

- Öğretmenlerin Performansını Artıran Veli-Öğrenci İletişim Etkinliği

“Velinin öğrencinin yanında kitap ve gazete okuma” etkinliği, öğretmenleri en çok motive eden etkinliktir.

- Öğretmenlerin Performansını Etkilemeyen Veli-Öğrenci İletişim Etkinliği

“Veli öğrenci sorumluluklarını yerine getirmediğinde fiziksel güç(dayak) kullanması,

öğretmenin performansını etkilememektedir.

- Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerinin, Öğretmen Cinsiyetine Göre Performansa Etkisi

Veli-öğrenci iletişim etkinliklerine katılımı, öğretmen cinsiyetine göre istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerinin, Öğretmen Mezuniyetine Göre Performansa Etkisi

Veli-öğrenci iletişim etkinliklerine katılımı, öğretmen mezuniyetine göre istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerinin, Öğretmen Çalışma Yılına Göre Performansa Etkisi

Veli-öğrenci iletişim etkinliklerine katılımı, öğretmenin çalışma yılına göre istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerine Katılımının Öğrenci Performansına Etkisi

Velinin, veli-öğrenci iletişim etkinliklerine katılımı öğretmenlerin performansını % 79 oranında artırmaktadır.

- Öğrencilerin Performansını Artıran Veli-Öğrenci İletişim Etkinliği

“Veli, öğrenci sorumluluklarını yerine getirdiğinde (ders çalışma, başarılı sonuçlar, evdeki kurallara uyma, vb.) güzel sözlerle övme” etkinliği, öğrencileri en çok motive eden etkinliktir.

- Öğrencilerin Performansını Etkilemeyen Veli-Öğrenci İletişim Etkinliği

“Veli öğrenci sorumluluklarını yerine getirmediğinde fiziksel güç(dayak) kullanma” etkinliği, öğrencinin performansını düşürmektedir..

- Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerinin, Öğrenci Cinsiyetine Göre Performansa Etkisi

Veli-öğrenci iletişim etkinliklerine katılımı, öğrencinin cinsiyetine göre istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

Ailelerin öğrencilerin derslerine gelen öğretmenleri tanımadığı bulgulanmıştır. Öğretmenleri tanıyan ailelerin öğrencileri daha başarılıdır. Aileler çocuklarıyla okulda yaptıkları çalışmalar hakkında sıkça konuşmalıdır. Okul hakkında düzenli olarak konuşulan ailelerin çocukları daha başarılı bulunmuştur. (Akcan,2001,s.108)

Anne- babanın normal bir hoşgörü içinde davranması, öğrencinin sağlıklı bir kişilik kazanmasına yardım eder. Ama öğrenciye aşırı hoşgörü ve düşkünlük onu bencil yapmaktadır. Gençin özellikle kişiliğini aradığı ergenlik döneminde, veli desteğine çok ihtiyaç vardır. Ancak destekleyici hür ve demokrat ortamlarda sağlıklı bir kişilik oluşur. Bu nedenle veli hür ve demokratik bir aile ortamı oluşturarak onda sağlıklı bir kişilik oluşturmaya çalışmalıdır.(Elmacioğlu,1998,s.91)

Ders çalışma, ödev yapma, bunları günü gününe yapma ve eksiksiz yapma bir alışkanlık haline getirilmelidir. Aile öğrencilerin çalışmalarını, başarılarını değerlendirerek, överek, onun bir değer olduğunu hissettirerek onların çalışmalarını alışkanlık haline getirmelidir (Özgönenç, 1990,s.94)

Ceza çok büyük özenle kullanılmalıdır. Neden cezalandırıldığının bilincinde olmayan bir öğrencinin davranışına yön verme yeterliği geliştirmesi beklenemez. Cezanın kişilik haklarını yok etmeye yönelik olarak kullanılması, öğrencinin ağır ruhsal travmalara uğramasına yol açar. Örneğin sürekli fiziksel olarak cezalandırılan ve küçük düşürülen öğrencilerde, öğrenilmiş çaresizlik, duyarsızlık, gerileme gibi nevrotik eğilimler gözlenmektedir. Her tür yergi ve engelleme, bir tür cezalandırmadır. Buna göre başarısız olma, sevilme, kabul görmeme, maddi ödüllerden yoksun kalma gibi, herhangi bir gereksinimin karşılanmadığı uygulamaların tamamı, öğrenciye elem verdiği oranda bir cezadır (Aydın, 2000, s.164).

Sevgiyi esirgemek; fiziksel ceza türlerinden olan dayak gibi çocuğu gelişmesinde olumsuz etkileri olabilmektedir. Aradaki fark cezanın fiziksel olmayıp psikolojik olmasıdır. Öğrenciyle konuşmamak, yaptığı şeylerle ilgilenmemek, ihtiyaçları ile ilgilenmemek, çocuğu sevmediğini söylemek gibi örnekler sevgiyi esirgemeye örnek gösterilebilir. Öğrencide sevgiyi esirgemeye yönelik davranışların tümü onda ilerdeki yaşamında normal olmayan bir takım kişilik özelliklerin yerleşmesine neden olabilmektedir (Koç, 1995,s.38).

Aile içinde velinin öğrenciye uyguladığı disiplin türü de çok önemlidir. Bir araştırmada otoriter tutum içinde olan ailelerin öğrencilerinin %18 ‘başarısız bulunmuştur. Gevşek ve ilgisiz tutum içinde olan ailelerin çocuklarının %13’ü başarılı iken, %31’inin başarısız olduğu tespit edilmiştir(Vural,2004,s.140)

Ödül ve cezanın; mutlaka bir amaca yönelik olması gerekir. Buna göre nedensiz ödül

ve ceza verilemez. Ayrıca öğrenci hangi davranışlarının neden ve nasıl ödüllendirileceği veya cezalandırılacağı konusunda yeterli ön bilgilere sahip olmalıdır. Bu durum ödül ve cezanın amaçlı olmasını yanı sıra anlamlı olmasını da gerektirmektedir (Aydın, 2000, 163).

5.1.7. Veli-Çevre Etkinlikleri İle İlgili Sonuçları

Velilerin çevre ile olan iletişimsel etkinlikleri:

Çocuğunun ders içi durumunu sınıf arkadaşlarıyla konuşarak öğrenmesi,

Okul çıkışında ödevlerini arkadaşlarından öğrenmesi,

Sınıftaki arkadaşlarının notlarını öğrenip, çocuğumla karşılaştırması,

Başarılı arkadaşları ile grup oluşturarak, birlikte çalışmalarını sağlaması,

Çocuğuna yardımcı olmadığım zaman, diğer velilerden yardım istemesi,

Çocuğunun sınıfındaki velilerle tanışıp, sürekli görüşmesi,

Çocuğuna faydalı olmak için, eğitim ve öğretimle ilgili okulda ve çevrede yapılan konferanslara katılması,

Çocuğuna faydalı olmak için, okuldaki diğer çalışanlardan da

(Md., Md. Yrd., Hizmetli, Öğretmen) yardım istemesi,

Okul-Aile Birliğine katılıp çocuğunu daha yakın takip etmesi,

Okul içindeki faaliyetlere (sportif, kültürel, müsamere...) katılmasını sağlaması

- Çevre İle Olan Etkinliklere Velilerin Katılım Düzeyleri

Velilerin etkinliklere katılım düzeyleri % 45,4 oranındadır.

- Velilerin En Çok Katıldığı Etkinlikler

Velilerin en çok katıldığı etkinlik, “okul içindeki faaliyetlere (sportif, kültürel, müsamere...) katılmasını sağlama” etkinliği, olduğunu belirtmektedirler.

- Velilerin En Az Katıldığı Etkinlikler

Velilerin en az katıldığı etkinlik “çocuklarının okul çıkışında ödevlerini arkadaşlarından öğrenme” etkinliği, olduğunu belirtmektedirler.

- Veli-Çevre Etkinliklerinde Cinsiyetler Arası Farklılıklar

Veli etkinliklerinin cinsiyetler arasındaki İstatiksel anlamda bir farkın olduğu görülmüştür. Bayan velilerin, erkek velilere göre daha çok çevresel etkinlikler

katıldıkları görülmektedir.

- Veli-Çevre Etkinliklerinde Yaş Grupları Arasındaki Farklılıklar

Veli-çevre etkinliklerinin,veli yaş grupları arasında istatistiksel anlamda bir farkın olduğu görülmüştür. 26-30 yaş veli grubu, 31-35 yaş arası olan veli grubundan daha fazla çevre etkinliklerine görülmektedir.

- Veli-Çevre Etkinliklerinde Çocuk Sayıları Arası Farklılıklar

Veli-çevre etkinliklerinin, veli çocuk sayılarına göre istatistiksel anlamda bir farkın olduğu görülmüştür. İki çocuğu olan veli grubu, dört çocuğu olan veli grubuna göre daha fazla çevre etkinliklerine katıldıkları görülmektedir.

- Veli-Çevre Etkinliklerinde Bayan Velilerin Mezuniyetleri Arası Farklılıklar

Veli-çevre etkinliklerinde bayan velilerin mezuniyetleri arasında istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Çevre Etkinliklerinde Erkek Velilerin Mezuniyetler Arası Farklılıklar

Veli-çevre etkinliklerinde erkek velilerin mezuniyetleri arasında istatistiksel anlamda bir farkın olduğu görülmüştür. Lise grubunu oluşturan velilerin ortaokul grubunu oluşturan velilerden daha fazla etkinlik yaptıkları görülmüştür.

- Veli-Çevre Etkinliklerinde Velilerin Gelir Düzeyleri Arasındaki Farklılıkları

Veli-çevre etkinliklerinin, veli gelir düzeylerine göre istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Velilerin Çevre Etkinliklere Katılımının Öğretmen Performansına Etkisi

Velinin, veli-çevre etkinliklerine katılımı öğretmenlerin performansını %59,6 oranında artırmaktadır.

- Öğretmenlerin Performansını Artıran Veli-Çevre Etkinliği

“Veli çocuğuna faydalı olmak için, eğitim ve öğretimle ilgili okulda ve çevrede yapılan konferanslara katılma” etkinliği öğretmenlerin performansını artıran etkinliktir.

- Öğretmenlerin Performansını Etkilemeyen Veli-Çevre Etkinliği

“Veli çocuğun sınıftaki arkadaşlarının notlarını öğrenip, çocuğuyla karşılaştırma” etkinliği, öğretmenin performansını düşürmektedir.

- Veli-Çevre Etkinliklerinin, Öğretmen Cinsiyetine Göre Performansa Etkisi

Veli-çevre etkinliklerine katılımda, öğretmen cinsiyetine göre istatistiksel anlamda bir

farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli- Çevre Etkinliklerinin, Öğretmen Mezuniyetine Göre Performansa Etkisi
Veli- çevre etkinliklerine katılımda, öğretmen mezuniyetine göre istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli- Çevre Etkinliklerinin, Öğretmen Çalışma Yılına Göre Performansa Etkisi
Veli- çevre etkinliklerine katılımda, öğretmenin çalışma yılına göre istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

- Veli-Çevre Etkinliklerine Katılımının Öğrenci Performansına Etkisi
Velinin, veli-çevre etkinliklerine katılımı öğrencilerin performansını %60 oranında artırmaktadır.

- Öğrencilerin Performansını Artıran Veli-Çevre Etkinliği
“Veli, çocuğuna faydalı olmak için, eğitim ve öğretimle ilgili okulda ve çevrede yapılan konferanslara katılma” etkinliği, öğrencinin performansını artıran en önemli etkinliktir.

- Öğrencilerin Performansını Etkilemeyen Veli-Çevre Etkinliği
“Veli, sınıftaki arkadaşlarının notlarını öğrenip, çocuğuyla karşılaştıra” etkinliği, öğrencinin performansını etkilemediği görülmektedir.

- Veli-Öğrenci İletişim Etkinliklerinin, Öğrenci Cinsiyetlerinin Performansa Etkisi
Veli-çevre etkinliklerine katılımda, öğrencinin cinsiyetine göre istatistiksel anlamda bir farkın olmadığı görülmüştür.

Öğrenci velileri çocuklarının temiz ve terbiyeli kişilerle arkadaşlık kurmasına yardımcı olmalıdır. Onlar arsında çıkan anlaşmazlığı gidermelidirler. Onların arkadaşlıklarını karşılıklı anlayış içinde devam ettirmeye çalışmalıdır. Veliler öğrencilerin arkadaşlarını evlerine getirdikleri zaman iyi karşılamalıdır. Bu davranış çocuğu oldukça mutlu kılar. Bazı arkadaşlar çocuklarının sosyal yeteneklerinin gelişmesine yardımcı olur. Onlara dans, müzik, yüzme ve spor öğretmede büyük hizmetleri dokunur(Şevik,1969,s.89-90)

Veli öğrenciyi okula gönderdikten sonra görevinin bittiği düşüncesine kapılmamalıdır. Öğrencinin her türlü problemleriyle ilgilenmeli, okul idaresi ve öğretmenlerle sağlıklı iletişim kurarak ortamı hazırlamalıdır. Okulda verilen eğitim;

planlı düzenli ve sürekli. Çocuğunun geleceğinin güvenli olmasını isteniyorsa, okulun bu eğitim anlayışına yardımcı olması gerekir.(Vural,2004,206)

Kıskançlık aile içinde kardeşlerin birbirine çekememesi gibi toplumun her kademesinde ayrı konumda insanlar arasında görülen doğal bir duygudur. Buradaki temel sebep insanın başka birinin üstün yönünün kendinde de olmasını istemesi ve diğer insanlara üstünlük kurma düşüncesidir. Özellikle kendini kanıtama çağındaki öğrencilerde kıskançlık duygusu yoğun bir şekilde yaşarlar. Kıskançlık aşırı olmadığı müddetçe öğrencinin başarısında etkili olabilir ancak aşırı olursa öğrenci hem kendisine hem de sınıf ortamına zarar verir(Yiğit,2004,s.163).

5.1.1.8. Veli Etkinliklerinin, Öğrenci ve Öğretmenin Performansına Etkileri

Veli-öğretmen etkinliklerinin, öğretmen ve öğrenci performanslarına etkisi arasında istatistiksel anlamda bir farkın ($p<0,851$) olmadığı görülmektedir. Velinin öğretmenle olan etkinliklerinde, öğretmenlerle öğrencilerin performansları açısından fark yoktur. Performans algılayış bakımından uyumludur.

Veli-öğrenci ders-etkinliklerinin öğretmen ve öğrenci performanslarına etkisi arasında istatistiksel anlamda bir farkın ($p<0,059$) olmadığı görülmektedir. İstatistiksel değere anlamlılık düzeyine göre, öğretmenlerle öğrenciler arasında bazı etkinliklerde farklı düşünceler çıkmaktadır.

Veli-öğrenci iletişim etkinliklerinin öğretmen ve öğrenci performanslarına etkisi arasında anlamlı bir farkın ($p<0,506$) olmadığı görülmektedir. Velinin çocuğuyla iletişimsel etkinliklerinde, öğretmenlerle öğrenciler performans algılayışı bakımından uyumludur

Veli-çevre etkinliklerinin öğretmen ve öğrenci performanslarına etkisi arasında anlamlı bir farkın ($p<0,898$) olmadığı görülmektedir. Velinin çevre ile olan etkinliklerinde öğretmenlerin ve öğrencilerin performansları arasında fark yoktur. Performans algılayışı bakımından uyumludur.

5.2. ÖNERİLER

5.2.1. Velilere Öneriler

Bu kısımda velilere araştırmanın sonuçlarına göre önerilerde bulunulmuştur.

5.2.1.1. Veli-Öğretmen Etkinlikleri İle İlgili Velilere Öneriler

Öğretmenlerin cinsiyetlerine, çalışma yıllarına ve mezuniyetlerine göre sonuçlar farklılıklar göstermemektedir. Cevaplara göre, veliler toplantılara her zaman katılmalı, toplantılarda düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilmelidirler. Toplantılarda öğretmenle konuşurken itinalı ve samimi bir ifadeyle konuşmalıdır. İnatlaşma, zıtlaşma vb. olumsuz davranışlardan kaçınmalıdırlar. Öğretmenlerin ifadelerini dikkatli dinlemeli, anlaşılmayan kısımları sormaktan çekinmemelidirler. Genel toplantılarda öğretmenin ve öğrencinin özel durumlarını ilgilendiren sorulardan kaçınmalıdırlar.

Veliler toplantıya katılamayacakları zaman muhakkak öğretmeni bilgilendirmeli, başkaları vasıtası ile haber göndermemeli, acil durum yoksa öğretmenle yüz yüze görüşmelidirler. Acil durumlarda telefon, e-mail, vb. haberleşme araçlarını kullanmalıdırlar.

Toplantıda dinlediklerini bütün aile bireyleri ile birlikte değerlendirmelidirler. Veli, bilmesi gereken olumsuz davranışları duyduğunda, doğrudan çocuğu yargılayıcı, suçlayıcı tavırlardan kaçınmalıdır. Öğretmen ve diğer aile bireyleri ile birlikte olumsuz davranışı ortadan kaldıracak yöntemler geliştirmelidir.

Veliler toplantı haricinde de okula giderek öğrencinin hastalık, rahatsızlık ve özel durumları hakkında öğretmeni bilgilendirmelidir. Evdeki davranışlarını şikâyet etmeden öğretmene anlatmalıdır. Sınıf içindeki tutum ve davranışlarını da öğretmenden öğrenmelidir.

Evde öğrencinin yanında öğretmeni, okulda öğretmenin yanında da çocuğu yargılayıcı, suçlayıcı fiil ve davranışlardan kaçınmalıdır. Öğretmen ve öğrencinin birbirlerine karşı tavırlarında olumlu yönde davranmalı, adeta bir köprü görevi görmelidir.

Öğretmenden öğrenciye veya öğrenciden öğretmene karşı olumsuz bir davranış gördüğünde, görmemezlikten gelme, suçlama, ceza verme veya kavgacı tutum sergilememeli, olayı iyi irdelemelidir. Ne öğretmen için öğrenciyi ne de öğrenci için öğretmeni kırmamaya dikkat etmelidir.

Öğretmeni doğum günü, bayram, yılbaşı, düğün, nişan vb. özel günlerde telefon ederek veya mesaj göndererek kutlamalıdır. Hatta bu davranışı çocuğu ile birlikte yapmalıdır.

Uygun şartlar oluştuğunda öğretmeni evine davet etmeli, davete olumsuz cevap aldığıında da ısrar etmemeli, kırılmamalı farklı sebeplerin olabileceğini düşünmelidir. Sorun da yapmamalıdır.

Öğretmenle iletişimi kesmemek için iletişim defteri tutmalıdır. Karşılıklı mesajları yazılı bildirmelidir. Sözlü iletişimin aksayan yönlerini ortadan kaldırmalıdır.

5.2.1.2. Veli-Öğrenci Ders Etkinlikleri İle İlgili Velilere Öneriler

Öğrenciler ve öğretmenler veliler ders etkinliklerine katıldığında performanslarını artırdığını belirtmektedirler. Ders etkinliklerine katılırken aşağıdaki önerilere dikkat etmelidirler.

“Ödevin var mı?” sorusunun yerine bir program oluşturup, program dahilinde çalışmalarını sağlamalı, ilk zamanlar yardımı fazla yaparken zamanla destek azaltılmalı, kendi kendine yetecek konuma geldiği zaman çocuğu yalnız başına bırakmalıdır. Çocuk destek istediği zamanlar yardımcı olmalıdır.

Veliler “ödevini yaptın mı?” sorusunun yerine, ödev bitimlerinde çocuklardan mutlaka yaptığı ödevi istemelidirler. Sorular sorarak yaptığı ödevi kontrol etmelidirler. Ödevleri veliler kesinlikle yapmamalı veya tamamen de kayıtsız kalmamalıdır. Ödevlerde karşılaştıkları zorlukları mutlaka öğretmeni ile temasa geçerek gidermelidirler.

Çocuklarına yardımcı kaynak alımında öğrencinin ve öğretmenin isteklerini göz önünde bulundurmalarıdır.

Çocuğun başarısını artırmak için kursa gönderme ve özel ders alma gibi durumlarda öğrencinin ve öğretmenin görüşlerini dikkate almalıdırlar.

Çocuklarının derslerle ilgili tutum ve davranışlarını yansıtan “Ev Ödevi Kontrol Listesi” hazırlamalıdır. Çocuğun yaptıklarını not almalı öğretmenle görüşmeye geldiğinde listeyi de yanında getirmelidirler.

5.2.1.3. Veli-Öğrenci İletişimi Etkinlikleri İle İlgili Velilere Öneriler

Öğrenciler ve öğretmenler, velilerin çocukları ile olan iletişimsel etkinliklere katılımında performanslarının arttığını belirtmektedirler. İletişimsel etkinliklere katılırken aşağıdaki önerilere dikkat etmelidirler.

Evde öğrencilerin okul ortamlarından, güncel konulardan konuşulmalıdır. Aileyi ilgilendiren meselelerde çocuğun fikirleri alınmalıdır. Aile için önemli olduğu hissettirilmelidir. Ayrıca veliler çocuklarına örnek birer model olmalıdırlar. Çocuklarından istedikleri kitap ve gazete okuma, doğru sözlü olma vb. davranışları kendileri de yapmalıdırlar. Sorumluluklarını yerine getirdiklerinde övücü sözlerle veya küçük hediyelerle ödüllendirmelidirler. Çıkar sağlama, rüşvet gibi olumsuz davranışlara sebebiyet verecek davranışlardan kaçınmalıdırlar.

Çocuklarının sorumsuzca davranışlarında veliler tehditten, şiddette başvurmaktan kaçınmalıdırlar. Cezalandırma usullerine dikkat etmelidirler. Sevdiği şeylerden kısıtlayarak yaptırım uygulamalıdırlar.

5.2.1.4. Veli-Çevre Etkinlikleri İle İlgili Velilere Öneriler

Veliler çocuklarının arkadaşlarını ve onların ailelerini iyi tanımalıdırlar. Çocuklarına yardımcı olamadıkları zaman arkadaşlarını eve davet ederek gruplar oluşturmalı ve birlikte çalışma alışkanlığı kazandırmalıdırlar. Çocuğun eksiklerini arkadaşlarının yardımı ile giderebilirler. Velilerle iyi diyalog kurarak çocuğuyla ilgili onlardan yardım alabilirler. Ayrıca velilerin okuldaki diğer çalışanları tanınması da çok önemlidir. Çünkü çocuğun okul içerisinde olan spor, müsamere, tiyatro, münazara vb faaliyetlerde görevli personelle iletişime geçebilir, çocuğunun faaliyetlere katılımını sağlayabilir.

Veliler her zaman kendilerini yenilemelidirler. Okullarda yapılan eğitici toplantılara katılmalıdırlar. Televizyonda, radyoda, gazetede vb. iletişim araçlarında çocuk eğitimi ile ilgili programları takip etmelidirler.

5.2.2. İdareci ve Öğretmenlere Öneriler

Araştırmada öğretmenlerin ve öğrencilerin performansını artırmak için velilere yukarıda önerilerimiz oldu. Ancak bu önerilerin velilere ulaşmasında problemler çıkmaktadır. Bu önerilerin velilere ulaşması için öğretmenlere ve idarecilere şunlar önerilir;

Veli toplantılarında, okuldaki seminerlerde ve yapılan ev ziyaretlerinde velilerden beklentiler açıkça dile getirilmelidir.

Bilgilendirme mektupları gönderilerek öneriler duyurulmalıdır.

Öğretmenler iletişim defterleri tutarak isteklerini velilere ulaştırmalıdır.

Ayrıca öğretmenler velilerin yapması gereken ev ödevi kontrol listesini hazırlamada, velilere yardımcı olmalıdır.

KAYNAKÇA

- Açıklalın,A.(1998). *Okul Yöneticiliği*. Pegem Yayıncılık. Ankara
- Akcan, İ.(2001). *Ailenin ilköğretimde Öğrenci Başarısına Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Arslantürk,Z.(1997).*Araştırma Metot ve Teknikleri*. İstanbul :Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- Aydın,A.(2000). *Sınıf Yönetimi*. Ankara. Anı Yayıncılık
- Aydın,M.(2000). *Eğitim Yönetimi*. Hatipoğlu Yayınevi. Ankara
- Aydın,İ.(2004). *Okul Çevre İlişkileri. Eğitim ve Yöneticiliği El Kitabı*. Pegem Yayıncılık. Ankara
- Aydınlı,H.(2003).*Çocuk Eğitiminde Sıkça Sorulan Sorular*. İstanbul :Zambak Yayınları.
- Aytaç, T.(2000). *Okul Merkezli Yönetim*. Ankara. Nobel Yayın Dağıtım
- Baltaş,A.(2001). *Ana Baba Okulu*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Bekman,S.(1999).*Anne-Çocuk Eğitim Programının Eğitim Başarısına Etkisi*. Eğitim Dergisi.
- Berber, Ş.(1990). *Sosyo Ekonomik Faktörlerin ve Ana-Baba Tutumlarının Okul Başarısına Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi. Ankara
- Bilge,Y.(2004).*Etkili öğretmen*. İstanbul. Güvender Yayınları.
- Bilgin,M.(1990). *Ankara Merkez İlçelerindeki Ortaokullarda Okul ile İşbirliği ve Sorunları*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi.

Bingöl,C.(2004). **Okul Aile Birliklerinin Görevlerini Gerçekleştirme Derecesinin Belirlenmesi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi. İstanbul

Bursalıoğlu,Z.(1997). **Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama**. Pegem Yayıncılık. Ankara.

Burt,S.Perli,L.(1999). **Rehber Anne-Babalar**. İstanbul. Hayat yayıncılık.

Canovalı,Y.(1999).**Ailenin Görevleri Ve Ailenin Misyonu**. Eğitim Yazıları Dergi sayısı:1

Çamlıca,S.(2006).**Çocuk Eğitiminde 33 Hata**. İstanbul: Meriç Yayınları.

Cemaloğlu,N.(2002).**Öğretmen Performansında Artırılmasında Okul Yöneticisinin Rolü**. Milli Eğitim Dergisi. Sayı:153. Ankara

Demirbulak,D.(2000).**Milli Eğitim Bakanlığı Dergisi**, Sayı 146. Yayınlanmamış doktora tezi. ODTÜ, Ankara

Doğan, E.(1995). **Ankara Merkez İlçelerindeki İlköğretim Okullarında Okul-Aile İletişiminin Engelleri**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Dökmen,Ü.(2005), **Küçük Şeyler 2**. Sistem Yayıncılık. Ankara

Döner,A.(2004).**Öğretmenlerden Velilere ve Öğrencilere Öneriler**. İstanbul: Zambak Yayınları

Elmacıoğlu,T.(2000) **Başarıda Aile Faktörü**.İstanbul :Hayat Yayınları.

Ertuğrul,H.(1999).**Öğretmenin Başarı Kılavuzu**.İstanbul: Nesil Yayıncılık

- Işık, A.Z.(1993). *İletişim Becerileri Konusunda Ebeveynlere Verilen Eğitim İletişim Çatışmalarına Girme Eğilimi Üzerindeki Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.M.Ü.İstanbul
- Kazak,E.(1998). *Okul Aile İşbirliği Ve Sorunları*. Sakarya Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adapazarı
- Kaşıkçı, M. (1996).*İlköğretimde Velilerle İşbirliği Kurmada Öğretmenlerin Kendi Yeterlilikleriyle İlgili Görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.A.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara
- Koçak, Y.(1998).*Okul-Aile İletişiminin Engelleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Hacettepe Üniversitesi.Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara
- Koç, İ.M. (1995).*Cezanın Çocuk Gelişimine Etkisi*. Yayınlanmış Makale, Sakarya Üniversitesi. Adapazarı
- Martin,C.Waltman G.2000).*Çocuğumuzun Okulla İlgili Sorunlarını Çözebilirsiniz*.Çeviren: Fatma Zengin Dağıdır.İstanbul: Sistem yayıncılık.
- M.E.V.(2004).*Özel Öğretim Kurumlarında Öğretmen Seçme ve Performans Değerlendirme Sistemi*. Ankara: M.E. V. Yayınları. Sayı.21.
- M.E.B.,(2005).*Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı 2006 Yılı Mali Bütçesine İlişkin Rapor*.Ankara: Devlet Kitapları Müd. Basımevi.
- Metan, H.(2004).*Bu Çocuk Beni Anlamıyor*. İstanbul: Zambak Yayınları.
- Necati,C.(2002).*Öğretmen Performansının Artırılmasında Okul Yöneticisinin Rolü*. Ankara:Milli Eğitim Dergisi.Sayı:153-154
- Oğan, M. (2000). *Okul, Okul-Aile Birlikteliği ile Ana-baba iletişimi ve Velilerin Eğitim Beklentisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.A.Ü.Eğitim Bilimler Enstitüsü. Ankara.

- Özgönenç,F.(1990).*Ailenin Eğitim Görevleri*. İstanbul: Remzi kitapevi.
- Özçınar,Z.(2003).*Öğretmen-Öğrenci-Veli İletişimsel Yeterlilikleri Ve Öğrenci Başarıyla Olan İlişkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi,A.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- San, N. (1986).*İlköğretim Kademesinde, Velilerin, Eğitim Programlarının Geliştirilmesindeki Rolü*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Şahin,T.Y. (1997). *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Öğretmen Öğrenci Etkileşim Sıklığının Öğrenme Düzeyine Etkisi*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Sayı:13.157–164
- Şimşek. H. ve Tanaydın. D.(2001-2002).*Veli Katılım Projesi*. İstanbul. (Sekiz İstek Vakfı Okulunda yapılan Proje Çalışması)
- Şişman, M. (1986). *Orta Dereceli Okullarda Okul- Aile Birliklerinin Görevlerini Ne Ölçüde Yerine Getirdiklerinin Saptanması*. Yayımlanmamış Doktor Tezi. Anadolu Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Eskişehir
- Şevik,M.,Y.(1969).*Okullarda Başarının Sırları*.İzmir :Endüstri Basım ve Yayınevi.
- Tezcan,M.(1991).*Eğitim Sosyolojisi*. Yargıçoğlu Matbaası. Ankara
- Tutkun,Ö. Köksal,E.A. (2002). *Okul Aile İşbirliğinde Yeni Yaklaşımlar*. Eğitim Araştırmaları Dergisi.Sayı:8
- Vehbi,Ç.(2000).*Okul Kültürü ve Yönetimi*.Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Vural, B.(2004).*Öğrencinin Başarısı İçin Aile-Okul Birlikteliği*. İstanbul: Hayat Yayınları.
- Yalçınkaya,M.(2002).*İnsan İlişkileri Teorisi Ve Eğitim Yönetimi*. Standart(490).
- Yavuzer,H.(1999).*Çocuk Eğitimi El Kitabı*. Remzi Kitapevi.9.Basım. İstanbul

Yeşilyaprak.B.(1999). *Sınıf Öğretmenlerinin Rehberlik Açısından Rol Ve İşlevleri.*

Milli Eğitim Dergisi. Sayı:144.Ankara

Yiğit,B.(2004).*İlk Ve Orta Dereceli Okullarda Sık Görülen İstenmeyen*

*Davranışlar Ve Öğretmenlerin Önlemede İzlediği Yaklaşımlar.*Trakya

Üniversitesi Yayınları. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Sayı:15. Edirne

Yörükoğlu,A.(1986).*Gençlik Çağı.*Ankara: İş Bankası Yayınları.

<http://www.meb.gov.tr> Adresinden 25 Ekim 2007 tarihinde Alınmıştır.

www.tedankara.k12.tr Adresinden 15 Ağustos 2007 tarihinde Alınmıştır.

Ek- I: VELİ ANKETİ

ANKET SORULARI (VELİ ANKETİ)

Sayın Veli,

Bu anket ailenin öğrenim etkinliklerine katılım düzeyini tespit etmek amacıyla yapılan bir çalışmadır. **Bu ankette toplanan veriler velilerin etkinliklerinin öğrenci ve öğretmen performanslarına etkisini ortaya çıkaracaktır.** Bu çalışmanın sonucunda okul-aile birlikteliğinin önemini artıracığına inanıyorum.

Bu ankette elde edilen sonuçlar yüksek lisans çalışmalarında kullanılacaktır. **Cevaplar başka bir yerde kullanılmayacaktır. Bundan dolayı adınızı, soyadınızı yazmayınız.**

Araştırmanın başarılı olabilmesi için sorulara durumunuza uygun cevaplar verilmesi gerekmektedir.

Yrd. Doç. Dr. Hamiyet SAYAN
Yüksek Lisans Tez Danışmanı

İbrahim AYDEMİR
Yeditepe Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM I

Aşağıdaki sorulara size uygun olanı (X) işareti koyunuz.

1. Cinsiyetiniz,

a- () Kadın b- () Erkek

2. Yaşınız,

a- () 20-25 b- () 26-30 c- () 31-35 d- () 36-40 e- () 41 ve
Yukarısı

3. Çocuk sayınız,

a- () 1 b- () 2c- () 3 d- () 4 ve yukarısı

4. Annenin mezuniyet durumu,

a- () okur- yazar değil
b- () ilkokul
c- () ortaokul
d- () lise
e- () yüksekokul
f- () üniversite ve üzeri

5. Babanın mezuniyet durumu,

a- () okur- yazar değil
b- () ilkokul
c- () ortaokul
d- () lise
e- () yüksekokul
f- () üniversite ve üzeri

6. Ailenizin gelir düzeyi (Tüm gelirleriniz; maaş,kira geliri, başka gelirler),

a- () ... 400 YTL
b- () 401- 800 YTL
c- () 801- 1200 YTL
d- () 1201-1600 YTL
e- () 1601 ve üzeri

BÖLÜM II

Aşağıdaki önermelerde size en uygun olanına (X) işaretini koyunuz.

		Her Zaman	Çoğu Zaman	Bazen	Hiçbir Zaman
	VELİNİN, ÇOCUĞUN ÖĞRETMENİ İLE OLAN ETKİNLİKLERİ				
1.	Okul toplantılarına katılırım.	4	3	2	1
2.	Toplantılara katılmayacağım zaman öğretmene telefon ederek haber veririm.				
3.	Toplantılara katılmadığım zaman en kısa zamanda öğretmenle görüşmeye çalışırım.				
4.	Toplantılarda görüşlerimi söylerim.				
5.	Toplantı haricinde de okula giderek öğretmeniyle görüşürüm.				
6.	Öğretmenle çocuğumun gelişim özellikleri hakkında bilgi alırım.				
7.	Öğretmenin söylediklerini dikkate alırım.				
8.	Çocuğumun özelliklerini (kişisel, sağlık, vb.) öğretmene anlatırım.				
9.	Çocuğum düşük not aldığı anda öğretmeniyle görüşürüm.				
10.	Öğretmeni özel günlerde(bayram, yılbaşı, doğum günü, vb.) arayarak tebrik ederim.				
11.	Çocuğum hastalandığında okula gelemeyeceğini öğretmene bildiririm.				
12.	Çocuğumun öğretmenini evimize davet ederim.				
	VELİNİN ÇOCUĞUNUN DERSLERİ İLE İLGİLİ ETKİNLİKLERİ	Her Zaman	Çoğu Zaman	Bazen	Hiçbir Zaman
13.	Çocuğuma performans, proje ve diğer ödevlerinin olup olmadığını sorarım.				
14.	Çocuğuma performans, proje ve diğer ödevlerini yapıp yapmadığını sorarım.				
15.	Çocuğuma performans, proje ve diğer ödevlerini yapmasını söylerim.				

16.	Çocuğumun performans, proje ve diğer ödevlerini birlikte yaparız.					
17.	Çocuğum performans, proje ve diğer ödevlerini yapar ben sadece kontrol ederim.					
18.	Çocuğumun ders çalışma programına göre çalışmasını sağlarım.					
19.	Çocuğumun performans, proje ve diğer ödevlerini ben de yaparım.					
20.	Çocuğum performans, proje ve diğer ödevlerini benden yardımcı olmamı isterse yardımcı olurum.					
21.	performans, proje ve diğer ödevlerini araştırır ve ben yaparım.					
22.	Çocuğuma ödevleri için gerekli materyalleri sağlarım. (kitap, defter, kaynak kitaplar)					
23.	Okul içindeki açılan kurslara, etütlere gönderirim.					
24.	Çocuğumun başarılı olması için özel ders almasını sağlarım.					
	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td>VELİNİN ÇOCUĞUYLA İLETİŞİMSEL ETKİNLİKLERİ</td> </tr> </table>	VELİNİN ÇOCUĞUYLA İLETİŞİMSEL ETKİNLİKLERİ	Her Zaman	Çoğu Zaman	Bazen	Hiçbir Zaman
VELİNİN ÇOCUĞUYLA İLETİŞİMSEL ETKİNLİKLERİ						
24.	Eve geldiğinde çocuğuma okulda yaptıklarını sorarım.					
25.	Güncel olaylarla ilgili çocuğumun fikirlerini öğrenirim.					
26.	Çocuğumun yanında kitap ve gazete okurum.					
27.	Çocuğumun okuyacağı hikaye kitaplarını birlikte alırız.					
28.	Çocuğum sorumluluklarını yerine getirdiğinde (ders çalışma, başarılı sonuçlar, evdeki kurallara uyma, vb.) güzel sözlerle överim.					
29.	Çocuğum sorumluluklarını yerine getirdiğinde küçük hediyeler alırım.					
30.	Çocuğum sorumluluklarını yerine getirdiğinde sinema, tiyatro veya parka götürürüm.					
31.	Sorumluluklarını yapması için tehdit ederim.					
32.	Sorumluluklarını yerine getirmediğinde fiziksel güç (dayak) kullanırım.					
33.	Sorumluluklarını yerine getirmediğinde sevdiği şeyleri (oyun, TV, yemek, vb.) kısıtlarım.					

	VELİNİN ÇEVRE İLE İLGİLİ ETKİNLİKLERİ (Velilerle, Öğrencinin Arkadaşları, Okulda Çalışanlarla)	Her Zaman	Çoğu Zaman	Bazen	Hiçbir Zaman
34.	Çocuğumun ders içi durumunu sınıf arkadaşlarıyla konuşarak öğrenirim.				
35.	Okul çıkışında ödevlerini arkadaşlarından öğrenirim.				
36.	Sınıftaki arkadaşlarının notlarını öğrenip, çocuğumla karşılaştırırım.				
37.	Başarılı arkadaşları ile grup oluşturarak, birlikte çalışmalarını sağlarım				
38.	Çocuğuma yardımcı olamadığım zaman, diğer velilerden yardım isterim.				
39.	Çocuğumun sınıfındaki velilerle tanışıp, sürekli görüşürüm.				
40.	Çocuğuma faydalı olmak için, eğitim ve öğretimle ilgili okulda ve çevrede yapılan konferanslara katılırım.				
41.	Çocuğuma faydalı olmak için, okuldaki diğer çalışanlardan da(Md.,Md. Yrd.,Hizmetli, Öğretmen) yardım isterim.				
42.	Okul-Aile Birliğine katılıp çocuğumu daha yakın takip ederim.				
43.	Okul içindeki faaliyetlere (sportif, kültürel,müsamere...) katılmasını sağlarım.				

BÖLÜM III

Yaptığımız farklı etkinlikleri belirtiniz.

.....
.....
.....
.....

Ek- II: ÖĞRENCİ ANKETİ

ANKET SORULARI (ÖĞRENCİ ANKETİ)

Sevgili öğrencimiz,

Bu anket velinin öğrenim etkinliklerine katılımının öğrencinin performansına etkisini tespit etmek amacıyla yapılan bir çalışmadır. Bu çalışmanın sonucunda öğrenci – veli işbirliği öneminin daha da artıracığına inanıyorum.

Bu ankette elde edilen sonuçlar yüksek lisans çalışmalarında kullanılacaktır.

Cevaplar başka bir yerde kullanılmayacaktır. Bundan dolayı adınızı, soyadınızı yazmayınız.

Araştırmanın başarılı olabilmesi için sorulara durumunuza uygun cevaplar verilmesi gerekmektedir.

Yrd. Doç. Dr. Hamiyet SAYAN
Yüksek Lisans Tez Danışmanı

İbrahim AYDEMİR
Yeditepe Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM I

Aşağıdaki sorulara size uygun olanı (X) işareti koyunuz.

1. Cinsiyetiniz,

a- () Kız b- () Erkek

BÖLÜM II

Aşağıdaki önermelerde size en uygun olanına (X) işaretini koyunuz.

		Her Zaman	Çoğu Zaman	Bazen	Hiçbir Zaman
	VELİNİN ÇOCUĞUNUN ÖĞRETMENİ İLE OLAN ETKİNLİKLERİ				
1.	Velimin okul toplantılarına katılımı beni memnun eder.	4	3	2	1
2.	Velimin toplantılara katılamayacağı zaman öğretmenime telefon ederek haber vermesinden memnun olurum.				
3.	Velimin toplantılara katılmadığım zaman en kısa zamanda öğretmenimle görüşmeye çalışması beni memnun eder.				
4.	Toplantılarda velimin görüşlerini söylemesi beni memnun eder.				
5.	Velimin toplantı haricinde de okula gelerek öğretmenimle görüşmesinden memnun olurum.				
6.	Velimin öğretmenimle benim gelişim özellikleri hakkında konuşmasından memnun olurum.				

7	Velimin öğretmenimin söylediklerini dikkate almasından memnun olurum.				
8.	Velimin öğretmenime benim özelliklerimi (kişisel, sağlık, vb.) anlatmasından memnun olurum.				
9.	Düşük not aldığımda öğretmenime sebebini sormasından memnun olurum.				
10.	Velimin öğretmenimi özel günlerde(bayram, yılbaşı, doğum günü, vb.) arayarak tebrik etmesinden memnun olurum.				
11.	Okula gidemeyecek olduğumda velimin öğretmenime gelemeyeceğini bildirmesinden memnun olurum.				
12.	Velimin öğretmenimi evimize davet etmesi beni memnun eder.				
	VELİNİN ÇOCUĞUNUN DERSLERİ İLE İLGİLİ ETKİNLİKLERİ	Her Zaman	Çoğu Zaman	Bazen	Hiçbir Zaman
13.	Velimin performans, proje ve diğer ödevlerimin olup olmadığını sormasından memnun olurum.				
14.	Velimin performans, proje ve diğer ödevlerimi yapıp yapmadığını sormasından memnun olurum.				
15.	Velimin performans, proje ve diğer ödevlerimi yapmamı söylemesinden memnun olurum.				
16.	Velimle performans, proje ve diğer ödevlerimi birlikte yapmamızdan memnun olurum.				
17.	Velimin performans, proje ve diğer ödevlerimi yaptıktan sonra sadece kontrol etmesinden memnun olurum.				
18.	Velimin ders çalışma programına göre çalışmamı sağlamasından memnun olurum.				
19.	Performans, proje ve diğer ödevlerimi velimin yapmasından memnun olurum.				
20.	Velimden performans, proje ve diğer ödevlerimi yapmam için yardım istediğimde yardımcı olmasından memnun olurum.				
21.	performans, proje ve diğer ödevlerimi velimin araştırıp ve yapmasından memnun olurum.				
22.	Ödevlerim için gerekli materyalleri sağlamasından memnun olurum. (kitap, defter, kaynak kitaplar)				
23.	Velimin okul içinde açılan kurslara, etütlere göndermesinden memnun olurum.				
24.	Başarılı olmam için özel ders almamı sağlamasından memnun olurum.				

	VELİNİN ÇOCUĞUYLA İLETİŞİMSEL ETKİNLİKLERİ	Her Zaman	Çoğu Zaman	Bazen	Hiçbir Zaman
25.	Eve geldiğimde okulda yaptıklarımı sormasından memnun olurum.				
26.	Güncel olaylarla ilgili fikirlerimi dinlemelerinden memnun olurum.				
27.	Yanımda kitap ve gazete okumalarından memnun olurum.				
28.	Okuyacağım hikâye kitaplarını birlikte almamız beni memnun eder.				
29.	Sorumluluklarımı yerine getirdiğimde(ders çalışma, başarılı sonuçlar, evdeki kurallara uyma, vb.) güzel sözlerle övmelerinden mutlu olurum.				
30.	Sorumluluklarımı yerine getirdiğimde velimin küçük hediyeler almasından memnun olurum.				
31.	Sorumluluklarımı yerine getirdiğimde velimin sinema, tiyatro veya parka götürmesinden memnun olurum.				
32.	Sorumluluklarımı yapmam için velimin tehdit etmesinden memnun olurum.				
33.	Sorumluluklarımı yerine getirmediğimde velimin fiziksel güç(dayak) kullanmasından memnun olurum.				
34.	Sorumluluklarımı yerine getirmediğimde velimin sevdiğim şeyleri (oyun,TV,yemek,vb.) kısıtlamasından memnun olurum.				
	VELİNİN ÇEVRE İLE İLGİLİ ETKİNLİKLERİ (VELİLERLE, ÖĞRENCİNİN ARKADAŞLARI, OKULDA ÇALIŞANLARLA)	Her Zaman	Çoğu Zaman	Bazen	Hiçbir Zaman
35.	Velimin ders içi durumumu sınıf arkadaşlarımla konuşarak öğrenmesinden memnun olurum.				
36.	Velimin okul çıkışında ödevlerimi arkadaşlarımdan öğrenmesinden memnun olurum.				
37.	Sınıftaki arkadaşlarımla notlarımı öğrenip, benimle karşılaştırmasından memnun olurum.				
38.	Velimin başarılı arkadaşlarımla grup oluşturarak, birlikte çalışmamızı sağlamasından memnun olurum.				
39.	Velimin bana yardımcı olamadığı zaman, diğer velilerden yardım istemesinden memnun olurum.				

40.	Velimin sınıfımızdaki velilerle tanışıp, sürekli görüşmesinden memnun olurum.				
41.	Bana faydalı olmak için, eğitim ve öğretimle ilgili okulda ve çevrede yapılan konferanslara katılmasından memnun olurum.				
42.	Bana faydalı olmak için, okuldaki diğer çalışanlardan da(Md.,Md. Yrd.,Hizmetli, Öğretmen) yardım istemesinden memnun olurum.				
43.	Okul-Aile Birliğine katılıp beni takip etmesinden memnun olurum.				
44.	Velimin okul içindeki faaliyetlere (sportif, kültürel,müsamere...) katılmamı sağlamasından memnun olurum.				

BÖLÜM III

Velilerinizin yaptığı ve sizin performansınızı etkileyen diğer görüşler

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ek- III: ÖĞRETMEN ANKETİ

ANKET SORULARI (ÖĞRETMEN ANKETİ)

Saygıdeğer meslektaşım,

Bu anket velinin öğrenim etkinliklerine katılımının öğretmenin performansına etkisini tespit etmek amacıyla yapılan bir çalışmadır. Bu çalışmanın sonucunda öğretmen – veli işbirliğinin önemini daha da artıracığına inanıyorum.

Bu ankette elde edilen sonuçlar yüksek lisans çalışmalarında kullanılacaktır.

Cevaplar başka bir yerde kullanılmayacaktır. Bundan dolayı adınızı, soyadınızı yazmayınız.

Araştırmanın başarılı olabilmesi için sorulara durumunuza uygun cevaplar verilmesi gerekmektedir.

Yrd. Doç. Dr. Hamiyet SAYAN
Yüksek Lisans Tez Danışmanı

İbrahim AYDEMİR
Yeditepe Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM I

Aşağıdaki sorulara size uygun olanı (X) işareti koyunuz.

1. Cinsiyetiniz,

a- () Bayan

b- () Erkek

2. Çalışma yılınız,

a- () Stajyer
yukarısı

b- () 2-7 yıl

c- () 8-14 yıl

d- () 15 yıl ve

3. Mezuniyet durumunuz.

a. () ön lisans

b. () lisans

c- () yüksek lisans ve üzeri

BÖLÜM II

Aşağıdaki önermelerde size en uygun olanına (X) işaretini koyunuz.

		Her Zaman	Çoğu Zaman	Bazen	Hiçbir Zaman
	VELİNİN ÇOCUĞUNUN ÖĞRETMENİ İLE OLAN ETKİNLİKLERİ				
1.	Velinin okul toplantılarına katılımı beni memnun eder.	4	3	2	1
2.	Velinin toplantılara katılmayacağı zaman bilgilendirmesinden memnun olurum.				
3.	Velinin toplantılara katılmadığı zaman en kısa zamanda benimle görüşmeye çalışması beni memnun eder.				
4.	Toplantılarda velinin görüşlerini söylemesi beni memnun eder.				

5.	Velinin toplantı haricinde de okula gelerek benimle görüşmesinden memnun olurum.				
6.	Velinin benimle çocuğunun gelişim özellikleri hakkında konuşmasından memnun olurum.				
7.	Velinin benim söylediklerimi dikkate almasından memnun olurum.				
8.	Velinin çocuğunun özelliklerini (kişisel, sağlık, vb.) bana anlatmasından memnun olurum.				
9.	Çocuğunun düşük not aldığı anda benim görüşürümü sormasından memnun olurum.				
10.	Beni özel günlerde(bayram, yılbaşı, doğum günü, vb.) arayarak tebrik etmesinden memnun olurum.				
11.	Çocuğunun okula gelemeyecek olduğunda gelemeyeceğini bildirmesinden memnun olurum.				
12.	Velinin beni evine davet etmesinden memnun olurum.				
	VELİNİN ÇOCUĞUNUN DERSLERİ İLE İLGİLİ ETKİNLİKLERİ	Her Zaman	Çoğu Zaman	Bazen	Hiçbir Zaman
13.	Çocuğuna ödevlerinin olup olmadığını sorması beni memnun eder.				
14.	Çocuğuna ödevlerini yapıp yapmadığını sorması beni memnun eder.				
15.	Çocuğuna ödevlerini yapmasını söylemesi beni memnun eder.				
16.	Çocuğuyla ödevlerini birlikte yapması beni memnun eder.				
17.	Çocuğu ödevlerini yaptıktan sonra sadece kontrol etmesi beni memnun eder.				
18.	Çocuğun ders çalışma programına göre çalışmasını sağlamasından memnun olurum.				
19.	Çocuğun ödevlerini velisinin de yapmasından memnun olurum.				
20.	Çocuğu yardım istediğinde yardımcı olmasından memnun olurum.				
21.	Performans ve proje ödevlerini velinin araştırıp ve yapmasından memnun olurum.				
22.	Çocuğuna ödevleri için gerekli materyalleri sağlamasından memnun olurum. (kitap, defter, kaynak kitaplar)				
23.	Okul içindeki açılan kurslara, etütlere göndermesinden memnun olurum.				
24.	Çocuğunun başarılı olması için özel ders almasını sağlamasından memnun olurum.				

	VELİNİN ÇOCUĞUYLA İLETİŞİMSEL ETKİNLİKLERİ	Her Zaman	Çoğu Zaman	Bazen	Hiçbir Zaman
25.	Eve geldiğinde çocuğuna okulda yaptıklarını sormasından memnun olurum.				
26.	Güncel olaylarla ilgili çocuğun fikirlerini öğrenmesinden memnun olurum.				
27.	Çocuğun yanında kitap ve gazete okumasından memnun olurum.				
28.	Hikaye kitabı alırken çocuğuyla birlikte almasından memnun olurum.				
29.	Çocuğun sorumluluklarını yerine getirdiğinde(ders çalışma, başarılı sonuçlar, evdeki kurallara uyma, vb.) güzel sözlerle övmesi beni mutlu eder.				
30.	Çocuğun sorumluluklarını yerine getirdiğinde küçük hediyeler almasından memnun olurum.				
31.	Çocuğun sorumluluklarını yerine getirdiğinde sinema, tiyatro veya parka götürmesinden memnun olurum.				
32.	Çocuğunu sorumluluklarını yapması için tehdit etmesinden memnun olurum.				
33.	Çocuğu sorumluluklarını yerine getirmediğinde fiziksel güç(dayak) kullanmasından memnun olurum.				
34.	Çocuğu sorumluluklarını yerine getirmediğinde sevdiği şeyleri (oyun,TV,yemek,vb.) kısıtlamasından memnun olurum.				
	VELİNİN ÇEVRE İLE İLGİLİ ETKİNLİKLERİ (VELİLERLE, ÖĞRENCİNİN ARKADAŞLARI, OKULDA ÇALIŞANLARLA)	Her Zaman	Çoğu Zaman	Bazen	Hiçbir Zaman
35.	Velinin çocuğun ders içi durumunu sınıf arkadaşlarıyla konuşarak öğrenmesinden memnun olurum.				
36.	Velinin okul çıkışında ödevlerini çocuğun arkadaşlarından öğrenmesinden memnun olurum.				
37.	Sınıftaki arkadaşlarının notlarını öğrenip, çocuğunun notlarıyla karşılaştırmasından memnun olurum.				
38.	Velinin çocuğunun başarılı arkadaşları ile grup oluşturarak, birlikte çalışmalarını sağlamasından memnun olurum.				
39.	Velinin çocuğuna yardımcı olamadığı zaman, diğer velilerden yardım istemesinden memnun olurum.				
40.	Çocuğunun sınıfındaki velilerle tanışıp, sürekli görüşmesinden memnun olurum.				

41.	Çocuğuna faydalı olmak için, eğitim ve öğretimle ilgili okulda ve çevrede yapılan konferanslara katılmasından memnun olurum.				
42.	Çocuğuna faydalı olmak için, okuldaki diğer çalışanlardan da(Md.,Md. Yrd.,Hizmetli, Öğretmen) yardım istemesinden memnun olurum.				
43.	Okul-Aile Birliğine katılıp çocuğunu daha yakın takip etmesinden memnun olurum.				
44.	Velinin okul içindeki faaliyetlere (sportif, kültürel, müsامرة...) katılmasını sağlamasından memnun olurum.				

BÖLÜM III

Velilerinizin yaptığı ve sizin performansınızı etkileyen diğer görüşler

.....

.....

.....

.....

.....

.....